Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen

i

Metropolitanskolen

i Juli 1847

af

B. Borgen,
Professor, Skolens Rector.

KATHEDRALSKOLE.

I. Tvende Skoletaler.
II. Skoleefterretninger.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

STATENS PÆDAGOGISKE STUDIESAMLING

I.

Tvende Skoletaler.

A.

Om Aanden i Skolen.

(Ved Translocationen den 31te Juli 1845.)

Naar den Time, i hvilken vi nu ere forsamlede, om nogle Øieblikke er udløben, skal den sædvanlige Syssel paa dette Sted atter for en Stund afbrydes, og der skal være Stilhed i disse Sale, som ellers pleie at gjennemstrømmes af et fremstræbende Livs Bevægelser. Det afsluttede Skoleaar aabner os en Række af Dage, der skulle være helligede til gavnlig og styrkende Frihed, og vi ville nu, hver efter sine Vilkaar og sin Tilbøielighed, hver paa sin Viis og paa sit Sted søge den Hvile, der er saa velgjørende for et Menneske efter Arbeidets mange, stundom besværlige Dage. Men idet vi saaledes for en Tid ville tillukke Læresalen, skal det dog erindres, ikke alene af os, de Ældre, men ogsaa af Eder, vore unge Venner, at vi ikkun skulle adskilles fra hverandre, for, som vi haabe til Gud, atter at mødes, og at vi ikkun da retteligen kunne mødes, naar vi i Adskillelsens Timer stadigt blive hos hverandre med Sind og Hjerte, jevnligen samles med hverandre i Forestillingen om Det, der skal komme, saavel som om Det, der fra nu af tilhører den svundne Tid, men som atter mangen en Gang skal vende tilbage i Erindringen og fastholdes af den stille Betragtning. Og der ere alvorlige Betragtninger, hvilke, om vi end ere fjernede

indbyrdes, dog ikke skulle fjernes fra nogen Enkelt iblandt os, men i hvilke vi ogsaa ville søge og finde en Hvile, fuld af ædel og styrkende Nydelse. Der er Betragtningen af al den Lykke og Velsignelse, som ofte var over vort Arbeide, og da skal Sindet finde Hvile i Tak til Gud, som af sin Kjærlighed gav os de gode Gaver; — der er Betragtningen af alt det Meget, som vi enten undlode, eller dog ikke gjorde saaledes som vi burde, og da skal Sindet finde Hvile i Bøn til Gud, at han vil give os Kraft og Nidkjærhed og lyse for os, saa at vi atter maatte finde den rette Vei; og der er, for at vi korteligen skulle sammenfatte det Altsammen, den hele store Betragtning af vort hele Skoleliv, hvorledes vi have ført det, hvilke Forventninger det vel maatte egne sig til at vække, hvilket Omdømme vi vel turde haabe at denne Læreanstalt møder, og overhovedet i hvilken Stikkelse vi vel maatte mene at den fremstiller sig i den store Kreds af Medborgere, der opmærksomt agte paa os og vor Gjerning. Thi ligesom det enkelte Menneske, saaledes have ogsaa Forbindelser og Samfund, og deriblandt Skolen, hver sit særegne Præg og sin eiendommelige Skikkelse, hvilken ingenlunde er den vilkaarlige Tilfældigheds Værk, men tvertimod er et nødvendigt Udtryk af det Liv, som rører sig derinde, kraftigere eller svagere, dybere eller lettere, alt efter som vi mere eller mindre klart ere blevne os dets Opgave bevidste, mere eller mindre inderligt føle dets Betydning. Naar vi derfor saavel til andre Tider som ogsaa i dette Øieblik opfordres til at forelægge os selv det Spørgsmaal, om vi da ogsaa have bidraget vor Skjærv til at erhverve vor Skole et tækkeligt Vasen og altid at berede den en god Lov, da er dette det Samme, som om vi vilde spørge os, hvilket Indhold vi have vidst at give det Liv, som leves indenfor dens Mure, eller — for at jeg skal bruge et Udtryk, som det her er mig magtpaaliggende

at fastholde — det falder sammen med Spørgsmaalet om den Aand, der bevæger sig i Skolen; thi det er Aanden, der i sine skjulte Værksteder udfolder Livet og paatrykker det sit betydningsfulde Stempel. Men hvilken er altsaa den Aand, der skal gaae igjennem Skolen? Dette er en Betragtning, som ligger nær ved det Spørgsmaal, vi nævnede, og hvilken jeg i denne Time ønsker efter Evne at udføre.

Naar vi tale om Aanden i Skolen, da have vi derved nævnet et Ord, med hvilket vistnok endog den løse og overfladiske Betragtning rigtigt forbinder Forestillingen om Det, der udgjør Skolens inderste Væsen, saaledes som dette aabenbarer sig gjennem dens Virksomhed. Men dersom vi nu vilde lade denne Forestilling henstaae saaledes som den her er angivet i dens hele Almindelighed, da vilde den ikkun blive lidet frugtbar for vor Erkjendelse og for det Liv, som deraf skal fremgaae og ordnes; og derfor behøver den, navnlig for Eder, I Unge! at føres videre frem og udvikles til en Klarhed, der ikke blot skulde veilede Eders Forstand, men ogsaa, hvis det ellers maatte lykkes mig dertil at have Ordet i min Magt, skulde tiltale Eders Sind, saaledes at Det, der her skal siges og indskærpes, tillige kunde blive Eder et Hjertes-Anliggende. — Og saa ville vi da først blive enige med hverandre om, at Aanden i Skolen skal være en Alvors Aand, og vi ville ikke mene, at denne Fordring skulde formaae hos Nogen iblandt os at vække en ubyggelig Stemning eller endog en ængstelig Frygt, som om det Sted, paa hvilket Skolen er opreist, var lig en kold og taaget Egn, der ikkun indbød til mørke Tanker. Thi det dybeste Alvor kan gaae Haand i Haand med den reneste Glæde, ja der kan ikke engang være nogen sand og inderlig Glæde, hvis ingen Tanke af Alvor er blandet deri. Altsaa, med alvorligt Sind skulle vi gaae vor daglige Vei til Skolen, hen til det Sted,

som, hvorsomhelst det end bygges trindt omkring i Landet, aldrig lader Underviisningens Røst lyde gjennem sine Læresale, førend Indvielsens Ord først er bleven talet derinde, og talet af Kirkens indviede Overhyrde, paa det at det skulde blive kundbart, at denne Bygning ikke blev reist som en Bolig for verdslig Gjerning, men at den skulde staae i Folket som en Kundskabens Helligdom, i hvilken Sandhedens Lys skulde tændes og Aandens Liv udfoldes i hans Navn og til hans Ære, som selv er Sandheden og Livet. Thi det er just denne Stræben, som Skolen skal vedkjende sig, og det er just deri, at den skal søge sin rette Lov, at den ad Kundskabens forskjellige Veie vil føre Sandheden ind i de Unges Sjæle, saaledes at de engang, udrustede med dens Kraft, veiledede af dens Lys, maatte kunne indtage en værdig Plads i Samfundet. Men hvorledes skal dette Arbeide kunne lykkes, hvorledes skal dette Maal kunne naaes, hvis ikke vi, som ved at meddele og modtage skulle fuldbyrde Værket i Forening, tilfulde fatte dets Betydning og med Alvor tage vare paa Det, der blev os givet at udføre? Thi sandelig, det vilde ikkun gaae slet med Arbeidet i Skolen, naar vi, der kalde os Lærere, letsindigt traadte inden for disse Døre og toge Ordet i de Unges Forsamling, uden i Forveien ret at have overveiet, hvad vi her egentligen ville eller skulle, uden nogensinde at have kunnet finde et Øieblik, i hvilket vi gjorde os Rede for, hvor stort et Ansvar vi her have paataget os. Det vilde ikkun gaae slet med Arbeidet i Skolen, dersom vi, der kalde os Lærere, vilde agte vor Tjeneste lig med Daglønnerens, saa at vi blot kom herhid for at søge det daglige Erhverv, og Intet havde at give, hvis dette ei blev os rækket. Her staae de trindt omkring os, disse kjære Unge og disse elskelige Børn. Vi kalde dem vore Disciple, et Navn, der har en skjøn, men ogsaa en alvorlig Betydning; thi den Forbindelse,

vi have stiftet med dem, hvilke vi nævne med dette Navn, skal være os som en hellig Pagt. De ere udgangne fra Husene rundt omkring og ere komne hid til os; Fader og Moder have med Tillid betroet os, hvad der er og maa være deres dyrebareste Eiendom, og ligesom det skal være vor Fordring og vort Ønske, at Hjemmet ingensinde vil aflade at række Skolen sin hjelpende Haand, saaledes have de ogsaa et Regnskab at fordre af os, hvilket vi skulle stræbe at kunne aflægge saaledes, at det reent og klart kan vidne om vor Troskab. Men Troskab er et alvorligt Ord, hvis paamindende Røst skal lyde til os tidligt og silde, saa ofte vi sysle med Embedets Gjerning. Den skal lyde til os paa dette Sted, og minde os om at omgaaes vel med hver en Stund, hvori det forundes os at være sammen med disse Unge, minde os om, at dette er et aandeligt Samfund, hvis Love i os skulle finde et sikkert Værn og en trofast Støtte, hvis Krav vi af al vor Evne skulle stræbe at fyldestgjøre, idet vi beflitte os paa, at Læren kan udgaae fra os saa fattelig, saa grundig og saa indtrængende, at deraf en klar Erkjendelse kan fremgaae og et aandeligt Liv udstrømme i al sin Friskhed og Fylde. Og den samme Røst skal lyde til os derhjemme i det eensomme Kammer, og tale til os om Embedets Krav. Thi ogsaa der tilhøre vi Skolen, og i mangen stille Time skal den alvorlige Betragtning føre Tanken hen til dette Sted, medens vi med omhyggelig Flid indsamle Videnskabens Skatte og med prøvende Opmærksomhed overveie, hvorledes vi skulle føre Det, som vi selv have tilegnet os, over i Skolen, hvorledes vi der skulle benytte det som velgjørende Middel til en belærende og vækkende Underviisning. Thi de Spirer, som vi her skulle opelske, ville aldrig kunne udvikles til gavnlig Frugt, hvis de ikke have fundet en besindig forberedende Pleie, eller vi nogensinde kunde mene, at Lærerens Opgave var løst, der-

som vi uden Plan og Orden henkastede det løse Ord i de Unges Kreds, dersom det ikke hvilede paa en fast Grund, dersom det ikke meddeeltes i en klar og forstaaelig Form, og dersom vi overhovedet ikke stræbte med Granskerens Blik at trænge ind i den ungdommelige Aand, der af os skal modtage Læren, eller, med andre Ord, dersom vi ikke erkjendte, at der er en Kunst at undervise, som kun ad den alvorlige Flids, den skarpe Prøvelses og den lange Erfarings Vei kan erhverves. Og dog vilde alt Dette saare lidet gavne, dersom vi, der lære og undervise, her skulde tale, som vare vi ene med os selv, dersom ikke I, vore elskede Disciple! kom hid til os og vilde blive hos os med hele Eders Sinds Alvor; thi vi skulle sandelig ikke staae ligeover for hverandre som tvende adskilte Parter, men vi skulle med al vor Idræt og al vor Villie sammensmelte til eet inderligt Samfund. Skulle vore Bestræbelser lykkes, og skal det, vi saae og plante, trives og fremkaldes til Liv, da maa ogsaa I sende Eders Flids befrugtende Straale ud over Ageren, og det maa tydeligt begribes af Eder, at I ikke hidkaldes til Skolen som til en Leg eller et unyttigt Tidsfordriv, men at Skolen er et alvortigt Sted, hvor den første Sæd skal nedlægges til al den Kundskab og al den Dygtighed, i hvilken I jo gjerne engang ville søge Eders Livs skjønneste Prydelse og sandeste Ære. Seer hen til Marken, naar den mørke Regnsky ruger derover; den staaer der paa Himlen som en Alvors-Tanke; men naar han, der virker i Naturen, ligesom han boer og virker i Menneskets Bryst, lader sin Aande udgaae, da stiger Solen atter frem bag den tykke Sky, og den straaler hen over et Land, fuldt af Frugtbarhed og Ynde. Saaledes har den alvorlige Time sin Løn; saaledes kommer Guds Aand og udbreder sin Velsignelse derover.

Jeg tør nu haabe, eller rettere, jeg bør vide det, at, hvad der her er talet om en Alvors Aand, der skulde gaae igjennem Skolen, ikke af mine Tilhørere er bleven misforstaaet saaledes, som om jeg vilde anbefale et Skoleliv, i hvilket det alene var os om at gjøre, gjennem Strenghedens Bud at indprænte Kundskaben i den Unges Forstand, uden at betænke, at der ved Siden af en Skole-**Underviisning** gives en Skole-**Opdragelse**. Vi tør tvertimod lykønske vor Tidsalder, fordi den ikke alene, om endog ofte gjennem menneskelige Feil og Misgreb, har formaaet at arbeide sig frem til en rigtigere Forstaaelse af Skolens Væsen og en klarere Erkjendelse af dens Diemed, men ogsaa samtidigt og i nødvendig Forbindelse dermed har vidst indenfor dens Grændser at opelske Det, paa hvilket vi her fremdeles ville henvende Betragtningen, idet vi nævne **den ædle Dannelses Aand.** Det er ikke uden Grund, at vi her fremkalde denne Betragtning; thi vende vi Blikket tilbage til de fjernere liggende Tider, og lade vi os føre ind igjennem Skolen, saaledes som den dengang var, da finde vi vistnok meget ofte den grundige og omfattende Lærdom at indtage den velfortjente Plads paa Lærestolen, og dengang, som nu, vare Aandens rige Gaver af Forsynet nedlagte i dem, der skulde høre og lære; men ikke desto mindre maae vi mangen en Gang vende tilbage fra hine Steder, medtagende Billedet af en Tilstand, som ingenlunde var glædelig eller opskelig. Thi det var ei sjeldent, som om man meente, at Kundskaben kun skulde erhverves for dens egen Skyld, uden at dens Frugter behøvede at fjendes i Liv og i Sæder, og medens de, der vare satte til at udbrede dens Lys, ofte ei vidste en bedre Vei til at skaffe det Indgang, end gjennem det truende Ord og Frygtens plumpe, uværdige Redskab, kunde dette ei andet end fremkalde det sørgelige Skuespil af en Ungdom, der,

udrustet med Kaadheds og Trodsighedes og forargelige Sæders Vaaben, tjækt traadte op som en fjendtlig Magt imod dem, der saa lidet forstode at herske eller raade. Vi ville ved denne Skildring allermindst krænke de henfarne Skygger af dem, der ogsaa i hine Dage stode som lysende Mønstre i Skolen, og vidste ved Aandens Magt at hævde dens Værdighed; vi vilde alene for et Øieblik henflytte os paa et forsvundet Punkt i Skolens Historie, og derfra hente Billedet af en Aand, som engang paa dette eller hiint Sted var kommen tilsyne og havde øvet sin Virkning, medens vi prise os lykkelige ved, at vort Skoleliv hensattes i en Slægt, hvilken det mere forundtes ved Siden af den gode Kundskab at fremelske en Dannelsens Aand, der kunde udbrede sit milde Skjær indenfor Skolens Mure. — Men hvorledes skulle vi nu forestille os denne at tage Skikkelse iblandt os? Dersom vi vilde besvare os selv dette Spørgsmaal i dets hele Almindelighed, da maatte vi vel sige, at den ligefrem og nærmest aabenbarer sig i den dannede Forstand og det sunde Omdømme; vilde vi derimod her ikke saa meget tænke paa denne almindelige Yttring af dens Væsen, men hellere forfølge Betragtningen videre og spørge, hvorledes den kommer tilsyne i det enkelte Træk og ligesom finder sit Udtryk i den enkelte særegne Skikkelse, da kunde jeg fristes til at svare, at den ei saaledes lader sig gribe eller fastholde, at vi her eller der kunne vise hen paa den; thi hvis den er herinde i vort Samfund, da svæver den over os som en usynlig Aand, og da er der Noget i vor Gjerning og Noget i vort Samliv, der mere lader sig føle end udsige, mere lader sig fornemme end forklare; men vi maatte dog uden Tvivl alligevel komme tilbage til Det, som vi nævnede; thi det er den dannede Forstand og det sunde Omdømme, der fatter de enkelte Forholds Betydning og indgyder Agtelse for det Krav, som de medføre;

men denne Agtelse medfører atter en levende Bestræbelse efter at udbrede Velanstændighedens og Sømmelighedens og Tækkelighedens ædle Væsen omkring os, saa at Alt, hvad vi virke og leve med hverandre herinde, bliver gjennemtrængt af Dannelsens veldædige Aand. — Gud give ogsaa her sin Velsignelse til, at I, vore dyrebare Disciple! ret ville elske og pleie denne Aand indbyrdes. Den skal og bør ingensteds savnes iblandt Eder; den skal være i Din Adfærd og den skal være i Din Tale; den skal være der, naar Du staaer for Din Lærers Aasyn, og naar Du i Dine Jevnaldrendes Kreds nyder den skyldfrie Glæde, og den skal være der, naar Du er alene med Dig selv, og intet Menneskes Øie vogter paa Din Gjerning. Frygter ikke for, at vi ville paalægge Eder Mere end Det, vi agte at fordre af os selv! thi ligesom Dannelsens Aand skal boe i Eder, saaledes skal den ogsaa anbefale os, der formane Eder. Vi vide, at det er Guds Billede, der lyser gjennem Eders Sjæls Øie, og vi ære i Enhver af Eder Skaberens store, underfulde Værk; derfor ville vi ogsaa vide at omgaaes Eder som trofaste Veiledere i den Stund vi skulle være sammen, og vi ville vide at vaage over os selv, saa at den Aand, vi ønske at befæste hos Eder, ogsaa kan komme Eder imøde fra os, og at vi kunne være Eder et godt Exempel, medens vi ere med hverandre paa Veien.

Men engang skal der komme en Tid, da disse Veie skulle skilles, og da Skolen med hele dens Skikkelse, med Alt, hvad der rørte sig derinde, ikkun lever for os i Erindringen. Naar vi da lade Tanken gaae tilbage hen over disse Steder og hen over disse Aar af vort Samliv, og vi da ville give Vidnesbyrd om hverandre, hvorledes vi arbeidede, hvorledes vi levede tilsammen, da ville vi maaskee vidne, at vi her fandt et Sted, hvor en besindig Alvors-Aand hvilede over Arbeidet, og hvor god Skik og god Orden og rene

Sæder forkyndte, at Dannelsens Aand havde fæstet sin Bolig; men mon der da Intet er, som vi endnu kunde ønske at medtage herfra og bevare som Minde om dette Sted og om disse Timer? er der Intet, som vi dog endnu vilde savne, hvis det ei var tilstede, Intet, som dog endnu maatte komme til for at fuldende den kjære Erindring? Jo sandelig, der er Noget, som endnu maa være iblandt os, dersom Tanken om Skolen engang skal høre med til vor Sjæls reneste og dyrebareste Minder; og derfor være Du over os herinde hver en Dag og hver en Time, Du Kjærlighedens velsignede Aand! Du, i hvem vi skulle begynde Værket, Du, i hvem vi skulle fortsætte og fuldende! Du, til hvem vi altid komme tilbage, hvis Navn altid lyder paa vor Læbe, saa ofte vi tale om Livet i Skolen; thi hvorledes skulde dette kunne leves, naar Sjælen var borte? hvorledes skulde Fliden besøge os i den stille Arbeidstime, dersom vi ikke elskede vort Arbeide? hvorledes skulde Ordet, der udgaaer fra os, finde Indgang hos Eder, dersom I ikke hørte det med et kjærligt Sind? og hvorledes skulde atter vi tilbørligt kunne opfylde Lærerens mange og besværlige Pligter, dersom ikke Enhver iblandt os kunde sige af Hjertet: „Jeg elsker mit Kald, fordi jeg elsker Eder"? — Derfor, hvergang jeg indtager min Plads i Eders Kreds og mit Blik hviler paa Eders Forsamling, da skal der være en stille Bøn i mit Sind: „Herre! disse Elskelige har Du givet mig; giv mig nu ogsaa Din Styrke, og giv mig fremfor Alt Kjærlighedens Kraft, at jeg maa være for dem Alt, hvad min Sjæl attraaer og begjærer!" — Forenede i dette Ønske ville vi slutte denne Betragtning.

(Her bekjendtgjordes Omflytningen og Tilgangen af nye Disciple).

Og saaledes ville vi nu slutte Rækken af de Timer, i hvilke vi have levet med hverandre i dette Skoleaar; men vi kunne

dog ikke gjøre dette, førend vi have gjentaget det Ord, hvormed vi begyndte, idet vi indbyrdes ville opmuntre os til at have Tanken henvendt paa Det, der skal komme, for at vi vel forberedte kunne gaae over til den Gjerning, hvilken vi herefter skulle udføre. De iblandt Eder, kjæreste Unge! som tidligere have henhørt til vor Kreds, vide det vel, hvad vi fordre af Eder, og hvorledes vi fordre det, og I ville, saa haabe vi, komme til os igjen med den alvorlige Beslutning, at I i Sandhed, det er, med hele Eders Sind og Hjerte, skulle kunne siges at tilhøre Skolen. I unge Venner, som snart skulle udtræde af disse Læresale, ville medtage herfra en venlig Erindring om det Sted, hvor I tilbragte Eders Læreaar. Nu nærme sig Livets alvorlige Prøveaar, men gaaer dem imøde med Tro og Tillid; thi Gud vil være med Eder paa Veien, saafremt I stedse ville bestræbe Eder paa at vandre paa hans Veie. — Eder, som idag første Gang ere traadte ind i vort Samfund, modtage vi med Haab og god Forventning; men I ville selv stræbe ved Flid og rene Sæder i Alvors og Kjærligheds Aand at befæste den Forventning, vi nære, at opfylde det Haab, som det er os vor Glæde at kunne bevare. Men over os Alle nedbede vi Fred og Lykke fra Gud i Himmelen; den være over Kongen paa alle de Veie, han har at vandre i sit store, besværlige Kald! den være over Fædrelandet til hver en Tid og under alle Omverlinger! og naar vi nedbede den over Kongens Mænd i de høie Bestillinger, da nedbede vi den ogsaa over dem, der her ere satte til at være de øverste Styrere. Vær, o Gud! med Din Fred og Velsignelse over denne Skole og over alle dem, der arbeide i dens Tjeneste! Velsign denne Time! velsign alle de Timer, i hvilke vi her fremdeles skulle være samlede med hverandre! —

B.

At der skal læres, ikke for Skolen, men for Livet.

(Ved Translocationen den 31te Juli 1846.)

„Hvad Du planter, kun skal lykkes —
Kun den Sæd, Du saaer, er god;
Men hver Spire skal oprykkes,
Som ei har i Dig sin Rod.
Gud! hvor Sjælen Dig ei fandt,
Blev al Verdens Viisdom Tant:
Lad vor Kundskab Frugter bære
I Dit Navn og til Din Ære!" *)

Saaledes bede vi, og saaledes have vi indledet denne festlige Time med en Bekjendelse, der ikke alene skal udtales gjennem Ordet, som lyder paa Læben, men være sammenvoret med og grundet i en klar og inderlig Overbeviisning. Thi det er Overbeviisningens Styrke, der giver Bekjendelsen Liv og Reenhed og Fylde, og naar et Menneske beder til Gud, at han vil give ham Lykke til hans Gjerning, da skal det vistnok ikke altid skee saaledes som han begjærer, men der er dog Velsignelse over Bønnen formedelst den Tro og det Haab, hvormed der bedes. — Og saa skulle vi da fremdeles hertil føie den Bekjendelse, at det ikke blot er her eller der, ikke blot i det enkelte Anliggende eller til denne eller hiin

*) Slutningsverset af den før Talen affungne Choral af Ingemann.

Tid at vi skulle vandre i vor Gjerning med Øiet henvendt til Det, som er ovenfor; men det skal være saaledes aarle og silde, i Sorgs Tid og i Glædes Tid; det skal være saaledes i al vor Gjerning, i det ringe Arbeide, der udføres med den ringere Evne, og i den høie Bestilling, der gjør Krav paa den dybe og omfattende Indsigt. Her er det en **Læreanstalt**, der kalder Arbeideren hen til Dagens Gjerning, det er et Sted, hvor Kræfter skulle sættes i Bevægelse for at fremme et af Samfundets vigtigste Anliggender; og der er sandelig Opfordring nok for os, der skulle udbrede Kundskaben, til at bede om Styrke og Indsigt medens vi virke i Aandens Tjeneste, saa at vi stedse maae finde den rette Vei og de rette Midler til at naae det Maal, der er sat os; og der er sandelig Opfordring nok for Eder, I Unge! til at slutte Eder nær til os med Eders Sind og Begjæring, paa det at I kunne vide retteligen at følge den Vei, ad hvilken vi føre Eder frem. Altsaa: — thi dette vil jeg udhæve, og herved ønsker jeg at dvæle — det er en **Læreanstalt**, hvilken I tilhøre som Disciple, eller, med andre Ord, I ere her indlemmede i et Samfund, der, ligesom enhver velordnet Forbindelse blandt Mennesker, har sine Love og sine Forpligtelser; men alle disse tilsammen ville vi her sammenfatte i den ene Pligt: **at lære**, en Pligt, der i sit Væsen er lige saa skjøn som den er alvorlig, og hvis Udøvelse vistnok er lettere for den, hvem Gud forundte den lykkeligere Evne, men dog ogsaa er betinget af den Villie og det Sind, hvormed den varetages af Dig. Men hvilken Evne og hvilket Sind Du end medbringer, den er dog lige forbindende for Eder Alle, og der er Ingen iblandt Eder, hvem den kan eftergives, thi dens Navn er **Pligt**, og som saadan er dens Fordring en **Nødvendighed**. I vide det jo vistnok selv, at det er saaledes; men vi ønskede, at denne Erkjendelse ret maatte være

levende hos Eder, saa at den hver Dag aabenbarede sig gjennem alt Eders Arbeide og al Eders Stræben; og derfor har jeg haabet at turde gjøre Regning paa denne hæderlige Forsamlings Velvillie, naar jeg ikke har kunnet beslutte mig til at gjøre noget andet, for den oplyste og erfarne Medborger mere tiltalende Spørgsmaal til Gjenstand for dette Øieblikks Betragtning, men derimod hellere har villet forsøge i et kort Foredrag at fremstille for disse vore unge Venner Betydningen af den Pligt at lære. Og naar jeg da her i den alvorligste Forstand tilsøier, at det at lære er saa nødvendigt som at leve, da føre disse Ord mig ligefrem hen til den gamle, velbekjendte Sætning, der forekommer mig i det Hele og Store at udtrykke Betydningen af den Pligt, om hvilken vi ville tale, nemlig den Sætning: „Du skal lære, ikke for Skolen, men for Livet."

De tvende Led, som indbefattes i denne Sætning, kunne vi ikke skille fra hinanden, og deres Ord kunne ikke forrykkes, dersom de skulle beholde deres Gyldighed og ei tilbyde den Uvirksomme en velkommen Leilighed til falsk og letsindig Forklaring. Vi ville nemlig vel vogte os for at sige, at Du ikke skal lære for Skolen, som om vi dermed meente, at Du Intet skulde være for den, at den ingen Fordring havde at gjøre til Dig, intet Regnskab at kræve af Dig. Thi vel er det saa, at Skolen ikke selv skal oplyses ved den Kundskab, som den lader Dig tilflyde; men naar den Flid og den Kjærlighed, hvormed Du tilegner Dig Lærdommen, gjør Arbeidet let og behageligt for dem, der veilede Dig, naar den afgiver et smukt og hæderligt Exempel for Dine Meddisciple, da griber Du ind som et velgjørende Led i Skolens Virksomhed, da bidrager Du til at styrke dens Kræfter og fremme dens Øiemed, og saaledes kan det vistnok med Rette siges, at Du lærer for Skolen, eller at Din redelige Stræben gavner den

til Fordeel. Imidlertid var det ikke i denne Forstand at vi vilde have disse Ord opfattede, men vi ville tage dem og forstaae dem i den Orden og paa den Maade, paa hvilken de ere henstillede for os i den givne Forbindelse, som dem, der betegne en Læren, hvilken vi ikke ville anbefale Eder, i Modsætning til en Læren, der er det eneste rette og værdige Formaal for Eders Bestræbelser, saa at vi atter maae komme tilbage til det, vi have villet lægge Eder paa Hjertet: „at vi skulle lære, ikke for Skolen, men for Livet." Men hvorledes ere da disse Ord at forstaae?

Der er en Tid af vort Liv, som vi kalde vor Skoletid, og vi kunde nu forestille os Saadanne, der meente, at de Aar, vi benævne saaledes, vare at betragte som et særeget Affnit af deres Tilværelse, hvilket, naar det var afsluttet, ligesom gik hen til den evige Hvile med alt dets Indhold og alle dets Erindringer, uden at nogen Forbindelse skulde være knyttet mellem hine Aar og dem, som derefter skulle komme. Vi kunde forestille os, hvorledes disse, medens de ere bundne til Skolen og dens Orden, fysle ret flittigt og troligt med det Arbeide, som der gives dem at udføre, idet de, og vistnok heller ikke med Uret, mene, at Ungdommens Tid nu engang medfører disse Fordringer og disse Forpligtelser, hvilke efter sædvanlig Skik og Vedtægt skulle opfyldes, og vi kunde da fremdeles følge dem hen til det Tidspunkt, da disse Aar ere afløbne, og tænke os, hvorledes de indbilde sig, at de nu have gjort Fyldest for denne Deel af deres Levetid, saa at de, frigjorte fra Skolens Lov, nu kunne henvise Det, de modtoge, blandt de svundne Minder, som Noget, de ei behøve at føre med sig eller at benytte. Thi — kunde de jo sige — nu er den Stund kommen, da vi ei have Veiledning eller Belærelse fornøden, og den Stund er forhaanden, da vi skulle fremtræde i Verden med Frihed og Selvstændighed, og da

det ei sømmer sig at laane Øre til de Lærdomme, der lyde fra Skolen og hvilke det alene indenfor dens Mure er nødvendigt eller sømmeligt at agte. See, disse lære alene for Skolen; men den Kundskab de indsamlede, var lig en Blomst, der lovede en god Vært, men da gik hede og dræbende Luftninger hen over dens Sted, og der kom ingen qvægende Regn fra Himlen, og Blomsten sygnede hen og visnede. Men hvorfor have de da hævet sig derude trindt omkring i Landet, de Steder, som i Tidernes Løb bleve indviede til Boliger for Kundskabs Udbredelse? mon for at det blot skulde lyde som et skjønt Ord paa Folkets Tunge, at vise og gavmilde Fyrster havde ønsket at fremme deres Folks Oplysning? — eller hvorfor reistes den Bygning, som i denne Stund udbreder sig over os? mon blot for at Bygmesterens Kunst kunde komme tilsyne og blive Gjenstand for Mængdens Opmærksomhed? — eller hvorfor hensattes Lærestolen herinde iblandt os? — mon derfor alene, at vi Lærere kunde have et Sted, hvorfra vi kunde udvikle vor Kunst og vor Klogt? Jeg behøver ikke at tilføie Svaret paa disse Spørgsmaal, men jeg ønskede alene at være nær hos Dig og tale med Dig i det Øieblik, da Skolens Døre for sidste Gang lukke sig efter Dig og Du ikke mere skal indtage den vante Plads derinde, og jeg vilde da spørge Dig, om Du vel har overveiet, at dette Øieblik staaer der som et betydningsfuldt Grændseskjel mellem det Forbigangne og det Tilkommende, om Du vel har betænkt, hvormeget Du feiler, naar Du mener herefter at kunne undvære, hvad kjærlige Forældre og omhyggelige Lærere engang bestræbte sig for at give Dig i Eie, og om Du har gjort Dig frotrolig med den Forestilling, at det nu er en heel Fremtid, der ligger for Dig, i hvilken ogsaa Du, naar Gud lægger Dage til Dine Aar, skal være og leve og have Din Plads. Det er Livet i dette Ords alvorlige Betydning, til hvilket

Du skal gaae ind; det er Verdens store Skueplads, der skal aabne sig for Dig; og hvis Du da troede, at denne udbredte sig for Dig som en Slette, hvor ingen Kløft forneden nogensinde standsede Din Gang, hvor ingen Sky foroven nogensinde formørkede Din Udsigt, hvor Strømmen førte Dig rolig hen ad sine Bølger, uden at nogensinde Din Fred forstyrredes, men Du stedse bares i sorgløse Drømme hen til den Kyst, som var Maalet for Dine Begjæringer og Længsler, i hvilken Vildfarelse vilde Du da ikke være stedt, og hvorledes vilde Du omsider finde Dig skuffet! I Livet skal der leves; men naar vi tale om at leve, da kunne vi jo ikke ønske at forstaae dette anderledes end om en Leven, der tillige er en **Virken**; thi sandelig, der er Ingen af os Alle, som jo fik sin bestikkede Deel at vaage over, som jo fik sin Bestilling, hvilken han skulde varetage, og over hvilken han behøver at nedbede Velsignelse. Men Velsignelsen kommer ikke saaledes fra Himlen, at vi ikke selv skulde have fornødent at medbringe Noget, hvorved den kan fremkaldes og drages ned over vor Gjerning, men den maa begynde fra det Liv, som vi først have vidst at berede inden i os, fra de Kræfter, som vi selv have formaaet at udvikle, fra den Indsigt, som vi selv have stræbt at erhverve os; eller, der maa først have været en Tid, som vi kaldte Forberedelsens Aar, i hvilken den medfødte Evne blev uddannet og styrket og ledet, i hvilken Spiren blev nedlagt til en vordende Dygtighed. Og saaledes føres vor Tanke atter tilbage til Skolen, der ligesom ligger i stille Fred bag Hegnet, gjennem hvilket den vide Udsigt hinsides aabner sig hen i det Fjerne, hen over Livet, hvor Menneskene færdes. Der, i Skolen, men ikke for Skolen, er det at Du skal lære og indsamle det Kundskabens Forraad, hvilket Du skal benytte, naar Livet kommer med dets store uafviselige Krav, naar dets Indhold allerede er nærværende, og ikke, som før,

alene en Gjenstand for Din Anelse og Forventning. Skoletiden er Læreaarenes Tid; da skal Du ved forstandig Flid i Aandens Tjeneste erhverve Dig Skatte for det Kommende; siden komme Vandreaarenes Dage, og naar Du da drager ud paa Din Vandring gjennem Livet, skal Du ei lade det vel Erhvervede efterlades derhjemme, men Du skal tage det med Dig, paa det at Du ei skal fortsætte Din Vei gjennem Mangel og Bekymring, medens Mismod og Vanære udslukke de gode og lovende Kræfter. Thi — vi gjentage det — Livet skal leves; en Digter har tilføiet: „og Livet skal nydes", og vi ville gjerne gribe dette Ord og anvende det efter vor Leilighed i nærværende Øieblik, idet vi føre det ind i og benytte det til endmere at oplyse og udvide den Række af Forestillinger, hvilken vi nu have foretaget os at forfølge.

Vi have sagt, at den rette Leven altid maa være en Virken, og naar vi saa ofte sige, at ethvert Menneske har Noget, for hvilket han skal leve, da tænke vi derved paa Det, hvilket han er forpligtet til fortrinligen at skjenke sin Virksomhed. Men ligesom det er Pligt for et Menneske at arbeide og at gjøre sin Gjerning med Troskab og Flid, saaledes er det ikke alene tilladeligt for ham, at han ønsker sig, men det er ogsaa godt og glædeligt, at han finder Nydelse ved sin Gjerning, eller at Det, han stræber, og Det, han virker, trives og lykkes under hans Hænder og bereder ham Tilfredshed. Men hvorledes skal Dette da blive muligt? hvorledes skal Arbeidet lykkes, saa at det bereder os Tilfredshed? Vi behøve sikkerlig ikke at søge Svaret langt borte; thi vistnok skeer det atter ene og alene derved, at Arbeidet selv er vel forberedet, at det er en Frugt af den Indsigt, med hvilken Du gik hen til det, og af den forstandige Omhu, som Du forstod at offre det. Men den dannede Forstand og den klare Indsigt er ei som Planten, der vorer vildt derude i Skoven, men den er en Frugt,

som skal opelskes ved omhyggelig Pleie i Flidens Værksteder, og som Tid og Aar skulle modne, før den kan rækkes Dig som en oplivende og forfriskende Nydelse. Det er det Sædekorn, der udsaaedes i Skolen, som arbeidede i Jordens Skjød og nu kommer frem og bringer Dig Høstens rige Gaver; thi saaledes arbeider Skolen, ei for sig og ei for det Øieblik, som er, men den arbeider for de Dage, der siden skulle opgaae over Dig, og hvad Du lærte i Skolen, det lærte Du for Livet, saaledes at det retteligen kan nydes og leves med Ære. — Thi vel vide vi, at Forsynet i mangen en Aand nedlagde stærke Kræfter, der med Kjækhed vidste at gribe, hvad Tid og møisommelig Stræben først lærte os Andre at forstaae, hvis Vei igjennem Livet ei blot var betegnet med Ære, men ogsaa var prydet med Hæder og Berømmelse; men alligevel blev vistnok selv det berømmelige Navn ei vundet af Nogen uden derved, at den høie Evne eller den mægtige Begeistring tidligen lededes og ordnedes af den flittige, betænksomme Flid. Dog, vi skulle her ikke tale om Disse, der staae som lysende Mønstere i Historiens Aarbøger; men Enhver iblandt Eder, vore unge Venner! er vistnok betænkt paa engang at erhverve sig et godt Navn og en god Lov i det Samfund af Medborgere, hvilket I skulle tilhøre, i hvilket I hver skulle have sin Bestilling, hver have sit høiere eller ringere Kald at varetage. Vandrer da frem med redeligt Sind ad den Vei, der tidligen blev Eder anvist, benytter de Midler, der tidligen tilbødes Eder af dem, der elske Eder med Forældres eller Forsørgeres eller Venners trofaste, opoffrende Kjærlighed; og om Du end vistnok paa forskjellige Maader kan finde, hvad der tjener Dig til Nytte, saa være Du dog i denne Stund fornemmeligen mindet om at vandre med et redeligt Sind ad den Vei, der fører Dig gjennem Skolen; thi den skal Du ret tilhøre

med al Din Tanke og hele Dit Hjerte, for at Du engang ret kan tilhøre det større Samfund, hvis Forventning ogsaa er knyttet til Dig. Skolen aabnedes for Livet, og er det sandt, at Livet fordrer Alvor, da veed Du, at dette Sted er indviet til Sysler, der gjøre Krav paa den alvorlige Villies bedste og ædleste Kræfter; — er det sandt, at Livets Gjerning fremmes og lykkes ved Mandens Dygtighed, da veed Du, at paa dette Sted den veiledende Haand rækkes Dig, der fører Dig hen til Kundskabens Kilder, paa det at dens Lys maa gaae op over Din Forstand og altid ved Guds Bistand skinne klarere for Dig i Alt, hvad Du engang skal virke; — er det sandt, at Livet fordrer Strid, da vide vi vel, at den Strid, som et Menneskes Sjæl har at bestaae i den store Kamp, hvori Troen og Haabet skal prøves, alene kan skilles ved Guds Kjærlighed og ei ved den skrøbelige Kundskab, som udgaaer fra Skolen; men vi vide det dog ogsaa, at den ordnede Tanke og den luttrede Forestilling, som Skolen i sin Tid har fremkaldt hos Dig, mangen en Gang skal vise Dig et Glimt af Spor paa den vildsomme Sti, og fremfor Alt vide vi, at ogsaa her det unge Sind skal forædles ved christelig Kundskab og føres hen til christelig Betragtning af Livet.

Saaledes kan og skal Skolen fremme en Kundskab og en Dannelse, der skal gaae ud over dens egne Grændser og aabenbare sin Fylde i det Liv, hvor I, vore elskede Disciple! engang skulle afløse den ældre Slægt og handle, ordne eller styre. Men for at dette skal kunne skee, er det ikke nok at modtage, men I skulle ogsaa medtage, beholde og benytte, hvad der her er bleven Eder givet, saa at I, naar I forlængst ere gangne over herfra til Livets og Erfaringens store Skole, kunne med glad og taknemmelig Erindring om dette

Sted vidne for Eder selv: „Vi have lært i Skolen for Livet."

(Her bekjendtgjordes Omflytningen og Tilgangen af nye Disciple.)

Vi skilles nu fra hverandre for atter om en føie Tid at samles. Dog skulle vi ikke Alle møde her til den sædvanlige Gjerning, og vor Skole maa beklage, at denne Stund tillige skal være et Afskedens Øieblik. Thi vi kunne ikke gaae bort herfra, før vi have henvendt et hjerteligt Farvel til den høitagtede Medlærer*), der nu skal forlade os for andensteds at virke i Skolens Tjeneste. Jeg veed ikke, om den Tak, som vi Alle føle Trang til at bringe Dem, meest skyldes Deres nidkjære, indsigtsfulde Deeltagelse i Skolens Virksomhed, eller det ædle, oprigtige og venlige Sind, der gjorde os Dem til en kjær og elsket Medlærer, men dette veed jeg, og derom skal jeg ikke have nødigt at forsikre Dem, at De ledsages paa Deres Vei med taknemmelig og kjærlig Erindring fra den Skole, i hvilken og for hvilken det hidtil var Deres Kald, som det var Deres Glæde, at arbeide. — Guds Fred være med Dem! —

Guds Fred være med os Alle! Thi ligesom vi begyndte i Dit Navn, vor Fader i Himlen! saaledes skal ogsaa i det sidste Øieblik Tanken finde Hvile i Dig. Lad Din Naade og Velsignelse være over de elskelige Børn, der betroedes til vor Veiledning, og vær nær hos Dem, saa at de tidligt maae lære at finde Dig og tidligt maa lære at bede til Dig, at Du vil komme dem til Hjelp i deres Svaghed, at Du vil lyse paa deres Vei og styrke deres Villie til det Gode! Lad ogsaa Din Viisdoms Lys skinne paa Veien for dem, der her ere satte til at styre og ordne og lære, saa at det

*) Overlærer Østermann.

Altsammen maa skee i Dit Navn og til Din Ære! Bevar Kongen, og naar Du lader lykkelige Timer besøge ham i hans besværlige Kald, da være det ogsaa hans Glæde, at der trindt omkring i Landet læres i Skolen for Livet, saa at det kan skjønnes, hvorledes ogsaa fraidisse Steder Velsignelsen udgaaer over Fædrelandet. Men vi anbefale os Alle i Bønnen til Dig, som raader forover, og Du vil give os Alle saaledes som Du i Din Viisdom finder det tjenligt.

II.

Efterretninger

om

Metropolitanſkolen

for

Skoleaaret 1846—1847.

Afgangseramen.

I. Nærmere Bestemmelser. II. Examens Afholdelse.

I. Efterat den første, endnu ufuldstændige, Afgangseramen var bleven afholdt ved Metropolitanskolen i Aaret 1845, blev det, efter dertil given Foranledning af Examenscommissarierne, gjort til Gjenstand for nærmere Forhandling, hvorvidt samme Prøve allerede i det næstfølgende Aar kunde i Henseende til enkelte Punkter modtage den Form, der er anordnet for den fuldstændige Afgangseramen. Den fornødne Oplysning om disse Forhandlinger anseer jeg det for passende her at forudskikke ved at meddele følgende Skrivelse fra den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler af 25de October 1845:

„I den Beretning, som ifølge den provisoriske Plan af 25de Juli 1845 § 16 fra de Universitets-Professorer, der som Examenscommissarier have deeltaget i Afholdelsen af den nu tilendebragte Afgangseramen ved de tre udvidede Skoler, til Directionen er indgiven om Examens Udfald, have bemeldte Commissarier, med Hensyn til den successive Fremadskriden til Afgangseramens tilsigtede fremtidige Form, udtalt den Formening, at der allerede til næste Aar, naar Undervisningen itide indrettes i Overensstemmelse dermed, Intet vil kunne være til Hinder for, deels at Prøven i Modersmaalet aflægges ved en Afhandling over et frit valgt Æmne, hvorved de skriftlige Udarbeidelser i Historie og Religion vilde kunne bortfalde, deels, at der i Mathema-

tiken aflægges en skriftlig Prøve, da der i begge Tilfælde ikke er Spørgsmaal om en anden Kundskabsgrad, men blot om Prøvens Form og nogen Forøvelse til denne, hvortil de tre Fjerdingaar, der omtrent ere tilbage inden næste Sommerferie, synes at kunne ansees for tilstrækkelige, ligesom Commissarierne heller ikke have troet, at nogen væsentlig Hindring vil kunne finde Sted for Anvendelsen af den nye Form med Hensyn til den skriftlige Prøve i Latin, undtagen forsaavidt den Prøve i en ikke læst Forfatter, der skal komme til ved den mundtlige Examen, naar Versionen slaaes sammen med Stilen til een Charakteer, maaskee endnu næste Aar skulde findes for streng. Endeligen have Commissarierne ogsaa anseet det for nødvendigt, at det itide overveies og bestemmes, hvorledes der næste Aar skal forholdes med Hebraisk og Ækvivalent derfor, idet de dog, med Hensyn til den allerede nu i begge Retninger stedfundne Undervisning for næste Aars Candidater, have fundet det betænkeligt, allerede til den Tid ganske at frigive Prøven i Hebraisk og lade Ækvivalentet bortfalde.

Da Directionen fra sin Side ogsaa maa anse det for magtpaaliggende, at Formen for Afgangseramen, saasnart det lader sig gjøre, bringes i fuldstændig Overensstemmelse med de i den provisoriske Plans § 11 indeholdte Forskrifter, har Man, ved nu tjenstligen at meddele Hr. Professoren disse Bemærkninger, villet give Dem Leilighed til, saafremt De iøvrigt maatte dele de af Examenscommissarierne udtalte Anskuelser, allerede i det nu begyndte Skoleaar at indrette Undervisningen i de paagjeldende Fag saaledes, at Prøven i samme ved næste Afgangseramen kunde aflægges paa den omforklarede Maade, hvorhos Man, hvad angaaer Spørgsmaalet, om Hebraisk eller Ækvivalent derfor endnu til næste Aar bør optages som nødvendigt Examinationsfag, ønsker at modtage Hr. Professorens nærmere behagelige Ytringer."

Over disse Punkter, angaaende hvilke ogsaa Rectorerne ved Odense og Kolding Skoler vare blevne anmodede at yttre sig, indsendte jeg under 5te November næstefter min Betænkning, som, efter hvad herom er meddeelt i Efterretningerne om sidstnævnte Skoler for 1846, sees at have overhovedet været overensstemmende med de derfra afgivne Erklæringer. Ikkun angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt allerede

ved den næste Afgangseramen en fri Opgave i Modersmaa-maalet burde forelægges Candidaterne, fandt en indbyrdes Afvigelse Sted, idet jeg for denne Skoles Vedkommende og med Hensyn til hvad her var forberedet havde Anledning til at tiltræde Commissariernes Mening, hvorimod Saadant i de tvende andre Betænkninger var fundet utilraadeligt. — Ved Skrivelse af 27de December afgav den kongelige Direction følgende Resolution i det saaledes behandlede Anliggende:

„I Skrivelse af 5te f. M. har Hr. Professoren fremsat Deres Bemærkninger i Anledning af den af Commissarierne ved den sidst afholdte Afgangseramen i de tre udvidede Skoler yttrede Formening angaaende adskillige Maader, hvorpaa denne Prøve allerede til næste Aar i enkelte Punkter kunde bringes i nærmere Overensstemmelse med de i den provisoriske Plans § 11 indeholdte Forskrifter.

Efterat Directionen har taget de herhen hørende Spørgsmaal, over hvilke ligeledes Rectorerne ved de tvende andre udvidede Skoler have havt Leilighed til at yttre sig, under nærmere Overveielse, og idet der herunder navnligen er taget tilbørligt Hensyn til hvad der efter den hidtil havte Forberedelse med Billighed kan ventes præsteret af dem, der indstille sig til Afgangseramen i 1846, skulde Man nu tjenstligen melde Følgende:

1) Hvad angaaer Spørgsmaalet, om en Afhandling i Modersmaalet over et frit valgt Æmne allerede til næste Aar maatte kunne træde i Stedet for de hidtil foreskrevne Udarbeidelser i Historie og Religion, da maa Directionen, med Hensyn til de af de tvende andre Rectorer herover yttrede Betænkeligheder, anse det for rigtigst, at denne Fordring for næste Aar endnu opgives, hvorimod formeentligen Intet kan være til Hinder for ved Afgangseramen i Aaret 1847, naar Undervisningen itide bliver indrettet i Overensstemmelse dermed, at lade Prøven i det nævnte Fag afholde efter de i Planen angivne Fordringer.

2) Da Alle deri have erklæret sig enige, vil den skriftlige Prøve i Latin ved Afgangseramen i 1846 kunne afskaffes paa den i Planen foreskrevne Maade, saaledes at Charaktererne for Stiil og Version blive at sammenregne til een Charakteer.

3) Med Hensyn til at den i Planen foreskrevne Prøve i en ikke forhen læst latinsk Forfatter forudsætter en længere Øvelse i cursorisk Læsning, hvortil der vel vanskeligen, inden den 7de Classe er oprettet, vil kunne vindes tilstrækkelig Tid, vil Directionen ikke modsætte sig, at denne Prøve bortfalder saalænge indtil Afgangseramens anden Deel kan afholdes.

4) Hvad angaaer Spørgsmaalet om en skriftlig Prøve i Mathematik, vil Directionen med Hensyn til hvad der angaaende dette Punkt er yttret, og da det maa erkjendes, at færegne Vanskeligheder vilde kunne frembyde sig ved at træffe den rette Maalestok for Bedømmelsen af en saadan, efter en maaskee utilstrækkelig Forberedelse afsagt Prøve, Intet have at erindre imod, at skriftlig Prøve i Mathematik udsættes til den Afgangseramen, som bliver at afholde i Aaret 1847, til hvilken Tid den fornødne Forøvelse hertil maa kunne haves.

5) Endelig maa Directionen tiltræde hvad saavel af Hr. Professoren som af Eramenscommissarierne er yttret angaaende Hensigtsmæssigheden af at Hebraisk eller Ækvivalent derfor endnu til næste Aar optages som nødvendigt Examinationsfag ved Afgangseramen.

I Overeensstemmelse med Ovenanførte vilde Hr. Professoren for Metropolitanskolens Vedkommende behageligen iagttage det Fornødne."

II. Afgangseramen blev endnu fremdeles for Aaret 1846, i Henhold til den i den provisoriske Plan § 18, 2. givne Bestemmelse, afholdt fra den 21de til 26de September med de af Skolens Disciple, som havde tilbragt to Aar i 6te Classe, saaledes at disse, efter at have bestaaet ved bemeldte Prøve, strax vilde kunne inscriberes ved Universitetet for der at begynde det forberedende academiske Studium til anden Eramen.

Til denne Eramen, ved hvilken DHrr. Professor Madvig og Professor Velschow vare tilstede som Commissarier, indstillede sig følgende Candidater:

1. Ditlev Theodor Dreier, en Søn af forhenværende Landsoverrets- samt Hof- og Stadsrets-Assessor, Justitsraad Dr. juris V. H. Dreier.
2. Christian Severin Henrichsen, en Søn af afgangne Factor ved Adressecomptoiret C. F. Henrichsen.
3. Peter Conrad Müller, en Søn af Stabslæge, Professor Dr. med. J. C. Müller, R. af D. og Dbm.
4. Franz Johannes August Carl Howitz, en Søn af Kammerraad D. C. B. Howitz, Godsforvalter og Klosterskriver ved Vemmetofte Kloster.
5. Oscar Siesby, en Søn af Litteratus og Redacteur G. Siesby.
6. Carl Frederik Grove, en Søn af Pastor J. C. Grove, Sognepræst til Reerslev og Vindinge Menigheder i Sjælland.
7. Christen Nygaard Gregersen, en Søn af Skolelærer L. Gregersen i Fyen; Plejeson af Pastor Dr. philos. & theol. C. A. H. Kalkar, Sognepræst til Gladsaxe og Herlev Menigheder i Sjælland.
8. Herman Frederik Ludvig Lange, en Søn af forhenværende Bogholder under Statsgjeldsdirectionen, Kammerraad T. H. Lange.

Den skriftlige Prøve, som denne Gang tog sin Begyndelse hver Formiddag Kl. 9 og hver Eftermiddag Kl. 3, blev, iøvrigt under samme Form, som i det foregaaende Aar var fastsat for denne Prøve, afholdt i følgende Orden:

Mandagen den 21de September: Formiddag: **Latinsk Stiil** efter følgende af Professor **Madvig** opgivne danske Text: „Af de romerske Skribenter er Julius Cæsar den første, der har meddeelt nogle Efterretninger om Germanien, men faa og, som man kunde vente, blandede med Vildfarelser; thi hvorledes skulde

han have kunnet undgaae dem, da Germanien indtil den Tid ikke blot havde været luftet for Romerne, men adskilt fra deres Provindser ved mellemliggende Lande? Langt større Nytte yder allefaa Cornelius Tacitus's bekjendte Skrift, som bærer Navnet Germania, dem, der interessere sig for at kjende dette Lands Oldtid. Men skjøndt Alle indrømme, at denne Bog maa regnes mellem de fortrinligste Hjelpemidler hertil, ere de dog ikke ganske enige om, hvilken Grad af Tiltro der bør skjenkes Tacitus. Nogle vurdere hans Flid og Omhu meget høit og troe, at han ikke har berettet Noget uden nøiagtig at have undersøgt det; Andre anse hans Skarpsindighed og Veltalenhed ogsaa i dette Skrift for beundringsværdige, men mene, at han til et Stof, som han uden den største Omhu tog fra andre Skribenter, blot har føiet sine Tankers Klogt og Talens Prydelser. Det hører ikke til dette Sted at prøve de Beviser, hvormed begge Dele forsvare deres Mening. Det er klart, at Tacitus, om han end anvendte den største Flid paa at erfare Sandheden, dog ikke kunde andet end stundom feile, da han skrev om Folk, hvis Sæder og Indretninger vare høist forskjellige fra Romernes, og som de bestandige Krige og det heftige Had afskar Leilighed til at kjende nærmere. Meget faa Romere trængte ind i det Indre af Germanien og det for det Meste Mennesker, der vare lidet skikkede til at bringe sande Efterretninger om Land og Folk."

Eftermiddag: Historie efter følgende Opgave af Professor Velschow: „Hvordan var Forholdet mellem Tydskland Overhoved og Italien i det Tidsrum, da den hohenstaufiske Familie beklædte Keiserthronen?"

Tirsdagen den 22de September: Formiddag: Oversættelse fra Latin til Dansk efter følgende af Professor Madvig opgivne latinske Text: (Quintil. Institut. orator. lib. VII. prooem.) „De inventione, ut arbitror, satis dictum est. Neque enim ea modo, quæ ad docendum pertinent, exsecuti sumus, verum etiam motus animorum tractavimus. Sed ut opera exstruentibus satis non est saxa atque materiam et cetera ædificanti utilia congerere, nisi disponendis eis collocandisque artificum manus adhibeatur, sic in dicendo quamlibet abundans rerum copia cumulum tantum ha-

beat atque *congestum*, nisi illas eadem dispositio in ordinem digestas atque inter se commissas devinxerit. Nec immerito secunda quinque partium posita est, quum sine ea prior nihil valeat. Neque enim, quamquam *fusis* omnibus membris, statua sit, nisi collocentur, et, si quam in corporibus nostris aliorumve animalium partem permutes et transferas, licet eadem omnia mancant, *prodigium sit tamen, et artus etiam leviter loco moti perdunt*, quo viguerunt, usum, et turbati exercitus sibi ipsi sunt impedimento; nec mihi videntur errare, qui ipsam rerum naturam stare ordine putant, quo confuso peritura sint omnia. Sic oratio, carens hac virtute, tumultuetur necesse est et sine rectore fluitet nec cohæreat sibi, multa repetat, multa transeat, velut nocte in ignotis locis errans, casumque potius quam consilium sequatur. Quapropter totus hic liber serviat dispositioni, quæ tamen certa et una via tradi in omnes materias nullo modo potest."

„Anm. De Gamle inddeelte Veltalenhedslæren i fem Afsnit, hvori handledes om inventio, dispositio, elocutio, actio, memoria. Det her opgivne Sted er taget af Begyndelsen af 7de Bog af Quintilians Værk, hvor han, efter at have lært om inventio, gaaer over til Læren om dispositio.

congestus (4), Sammenbygning, en sammenbygget Masse.
fundo, støber (om en Bronceſtatue)."

Eftermiddag: Religion efter følgende Opgave af Professor Velschow: „Hvorpaa grunder sig vor Forpligtelse at vise Sandhrubed og Oprigtighed mod vore Medmennesker, og hvilke Regler have vi at iagttage ved disse Pligters Udøvelse?"

Den mundtlige Prøve foretoges fra Onsdagen den 23de til Løverdagen den 26de September incl., ligeledes fra Kl. 9 Formiddag og fra Kl. 3 Eftermiddag, i følgende Orden:

Onsdagen den 23de: Form. Historie. — Efterm. Græsk.
Torsdagen den 24de: Form. Latin. — Efterm. Geographie og Tydsk.

Fredagen den 25de: Form. Mathematik. — Efterm. Religion.
Løverdagen den 26de: Form. Hebraisk.*) — Efterm. Fransk.**)

De ved ovennævnte Examen meddeelte Specialcharakterer tilligemed den deraf for enhver Candidat uddragne Hovedcharakteer findes anførte i Bilag I.

Tentamen.

Tre unge Studerende, som ikke hørte til denne Skoles Disciple, have i Aaret 1846, ved her at indstille sig til Prøve, benyttet sig af den i Forordningen af 7de November 1809 § 103 indeholdte Bestemmelse, ifølge hvilken Dimittender til Universitetet kunne i visse Tilfælde, forinden de anmeldes til Examen Artium, underkaste sig et foreløbigt Tentamen i en af de lærde Skoler, nemlig:

1. **Carl Ludvig Emil Andersen**, som, efter at have været Discipel i Sorø Academies Skole fra 1841—1845, forberedtes ved privat Undervisning her i Byen.
2. **Alexander Greve Knuth**, som, efter at have frequenteret Herlufsholms Skole fra 1837—1844, gik over til privat Undervisning her i Byen.

---

*) Da Overlærer ved Frederiksberg lærde Skole **Østermann** havde som Adjunct her ved Skolen fuldendt det hebraiske Cursus med vedkommende Dimittender, blev denne Lærer ifølge Directionens Tilladelse anmodet om at examinere i dette Fag ved Afgangseramen.

) Under Professor **Borrings pludselige indtrufne Sygdomsforfald blev efter Directionens Anmodning Examinationen i Fransk overtaget af Professor **Abrahams**.

3. **Frederik Oldenburg**, som frequenterede Herlufsholms Skole fra 1839—1840, derefter i 3 Aar nød privat Undervisning i Fyen, hvor han senere (1843—1845) var Discipel i Odense Kathedralskole, indtil han ligeledes atter gik over til privat Forberedelse i Kjøbenhavn.

Det ovennævnte Tentamen blev med førstnævnte Dimittend afholdt i Juli, med de tvende sidstnævnte i September Maaned 1846, hvorefter de hver for sig erholdt Rectors Attest om at være fundne antagelige til academisk Undervisning.

Skolens Disciple.

I. Afgang og Tilgang. II. Nuværende Frequents.

I. Ved Afslutningen af forrige Aars Beretning havde Skolen et Antal af 144 Disciple. Af disse bleve før Skoleaaret endnu var tilende udmeldte: af 5te Classe: 1. **Lars Frederik Neve**, 27de Juni 1846, 2. **Adam Vilhelm Krunse**, 4de August 1846; — af 4de Classe: 3. **Heinrich Jacques Garrigue***), 2den Juli 1846, 4. **Andreas Christian Muhle**, 30te August 1846; — af 3die Classe: 5. **Anton Lauritz Johannes Dorph**, 27de Juni 1846, 6. **Jens Carl Wesenberg Nielsen**, 20de August 1846; — af 1ste Classe: 7. **Frederik Lorenzo Paulsen**, 30te August 1846. — Efter indeværende Skoleaars Begyndelse udgik de ovenfor S. 5 nævnte

*) Denne Discipel blev, alene paa Grund af en langvarigere Sygdom, midlertidig udmeldt, og optoges atter i Skolen med Begyndelsen af dette Aar.

8 Candidater, som efter fuldendt Afgangseramen bleve dimitterede til Universitetet (8—15). Fremdeles udmeldtes i Løbet af Skoleaaret: af 6te Classe: 16. Frederik Christian Henrik Emil Tobiesen, 15de October 1846, 17. Christian Carl Frederik Breede, 15de October 1846, 18. Alfred Theodor Willemoës, 17de October 1846, 19. Alexander Grove, 22de October 1846, 20. Edmund Gottfred Hansen, 23de October 1846, 21. Sophus Nicolaus Nissen, 27de October 1846; — af 5te Classe: 22. Frederik Christian Ferdinand Tutein, 8de October 1846, 23. Christian Axel Nielsen, 3die November 1846; — af 4de Classe: 24. Peter Emil Dreier, 24de Februar 1847, 25. Jacob Lund, 27de Februar 1847; — af 1ste Classe: 26. Victor Aniello Engelstoft Nissen, 19de April 1847, 27. Johan Viggo Sigvald Müller, 29de April 1847. — Een Discipel, Lorentz Peter Johan Nicolai Levinsen, af 4de Classe, afgik ved Døden den 17de December 1846. — Af de 18 Disciple, som ovenfor ere nævnte foruden de i September Maaned dimitterede og den senere igjen optagne Discipel Garrigue, udgik 10 for at dimitteres privat til førstkommende Efteraar; 2 fortsætte Studeringerne i andre Skoler, den ene paa Grund af Faderens Forflyttelse; om 1 Discipel, som ligeledes af sidstnævnte Grund udgik, vides endnu ikke, hvorvidt han er anbragt i en lærd Skole eller en Realskole; 5 forlode den studerende Bane.

Derimod har Skolen i samme Tid havt en Tilgang af 38 Disciple, af hvilke de 32 bleve optagne ved Translocationen den 31te Juli 1846, hvorimod 6 senere til forskjellige Tider ere tilkomne. De ny optagne Disciple findes paa den S. 11—23 meddeelte Fortegnelse bemærket med *, hvorhos Optagelsestiden paa hvert Sted er særskilt angivet for de sidstnævnte senere indsatte Disciple.

II. Skolens Disciple, der saaledes i Øieblikket udgjøre et Antal af 154, have i dette Skoleaar været fordeelte paa 6 Classer, af hvilke 4de og 3die Classe atter hver have været deelte i 2 sideordnede Afdelinger. De anføres her i den Orden, som de indtage efter den for Mai Maaned afholdte Censur:

VI. Classe.

1. Harald Krabbe, en Søn af Oberstlieutenant O. v. Krabbe, R. af D., Commandeur for 13de Linie-Infanterie-Bataillon i Fredericia.
2. *Jacob Frederik Trier, en Søn af Professor Dr. med. S. M. Trier, Overmedicus ved det kongelige Frederiks Hospital.
3. Christian Frederik Ricard, en Søn af Modehandler A. Ricard.
4. Benth Christoph Wilkens Lind Hjort, en Søn af afgangne Pastor N. S. Hjort, Sognepræst til Tommerup i Sjælland.
5. Cornelli Vilhelm Ussing, en Søn af Cancelliraad J. H. Ussing, Comptoirchef under Kjøbenhavns Magistrat.
6. Christian Emanuel Fritz Reinhardt, en Søn af pensioneret Underofficier i Soetaten F. C. Reinhardt.
7. Fritz Carl Emil Andersen, en Søn af Bud under den kongelige Finantsdeputation J. Andersen.
8. Johan Martin Hansen, en Søn af Gartner M. Hansen.
9. Christian Hans Jørgen Dahl, en Søn af Overlærer F. P. J. Dahl.
10. Peter Andreas Julius Plum, en Søn af Pastor P. A. Plum, Sognepræst til Spjellerup og Smerup i Sjælland.

11. **Ludvig Frederik Krunse**, en Søn af Læge paa Bregentved Grevskab P. A. Krunse.
12. **Peder Nicolai Holst**, en Søn af Pastor P. N. Holst, Sognepræst til Elmelunde paa Møen.
13. **Christian Peter Sophus Ebbesen**, en Søn af Krigsassessor C. Ebbesen, Secretair og Kasserer i det almindelige Brandassurance-Compagnie.
14. **Theodor Hans Fürste**, en Søn af forhenværende kongelig Capelmusicus C. T. Fürste.
15. **Jens August Engelbrecht Rohde**, en Søn af Cantor ved Trinitatis Kirke J. A. F. Rohde.
16. **Jens Laasbye Frederik Buchwald**, en Søn af Justitsraad A. P. F. Buchwald, Byfoged i Assens og Herredsfoged i Baag Herred.
17. **Peter Jørgen Christian Scharling**, en Søn af Professor Dr. theol. C. E. Scharling, R. af D.
18. **Johan Anton Holstein**, en Søn af afgangne Cancelliraad J. Holstein, Birkedommer i Kjøbenhavns Amts søndre Birk.

V. Classe.

1. **Christian Georg Hansen**, en Søn af afgangne Styrmand A. Hansen; Stedsøn af Cand. philos. H. C. Hansen.
2. **Peter Eduard Holm**, en Søn af Etatsraad, Finantsdeputeret C. F. Holm, R. af D. og Dbm.
3. **Tycho Emanuel Spang**, en Søn af afgangne Pastor P. J. Spang, Sognepræst til Helliggeistes Menighed.
4. **Hans Georg Møller**, en Søn af afgangne Fuldmægtig H. S. Møller i Veile; Plejesøn af Oberstlieutenant i det kongelige Ingenieurcorps J. F. L. v. Nissen, R. af D.

5. *Heinrich Jacques Garrigue, en Søn af forhenværende kongelig dansk Generalconsul, Grosserer J. L. Garrigue. (Optagen paany den 7de Januar 1847).
6. Arthur Leopold Hindenburg, en Søn af Major G. D. v. Hindenburg.
7. Govert Frederik Vilhelm Ludvig Nielsen, en Søn af Assistent ved Kongens Fogeds Embede P. T. Nielsen.
8. Vilhelm Theodor Kall, en Søn af Kammerraad Dr. jur. J. C. Kall.
9. Henrik Sophus Smith, en Søn af Pastor A. N. C. Smith, første residerende Capellan ved Frue Menighed.
10. Johan Jacob Peter Rindom, en Søn af afgangne Justitsraad P. C. Rindom, Hovedkasserer ved det kongelige Theater.
11. David Mazar de la Garde, en Søn af Cancelliraad A. A. B. Mazar de la Garde, Postmester i Helsingør.
12. Ludvig Victor Alfred Tidemand, en Søn af Institutbestyrer, Secretair O. Tidemand paa Frederiksberg.
13. Harald Peter Antonio Siboni, en Søn af afgangne Professor og Directeur for den kongelige Syngeskole J. Siboni, R. af D.
14. Jens Peder Malling, en Søn af afgangne Capitain i det kongelige Artilleriecorps P. v. Malling, R. af D.
15. Ingvard Thorvald Andreas Ebbesen, Broder til Nr. 13 i VI. Classe.
16. Sophus Christian Jensenius Schyth, en Søn af forhenværende Fuldmægtig under den kongelige Generalpostdirection A. J. Schyth.

17. Otto Theodor Holst, Broder til Nr. 12 i VI. Classe.
18. Jens Laasbye Rottbøll Koefoed, en Søn af Conferentsraad, Høiesterets-Assessor H. J. Koefoed, Generalauditeur for Spetaten, C. af D. og Dbm.
19. Peter John Johnsen, en Søn af Pastor C. G. Johnsen, Sognepræst til Sengeløse i Sjælland.
20. Christian Joachim Andreas Sørensen, en Søn af Provst J. C. Sørensen, Sognepræst til Karby, Hvidberg og Redsted Menigheder i Aalborg Stift.
21. Jens Høst Birch, en Søn af Justitsraad T. S. Birch, Secretair og Kasserer ved det classenske Fideicommis.

IV. Classe A.

1. Christian Ditlev Mourier, en Søn af Justitsraad, Landsoverrets- samt Hof- og Stadsrets-Assessor C. F. L. Mourier.
2. Bernhard Bloch, en Søn af Silkehattefabrikant M. Bloch.
3. Henning Frederik Heilberg Nutzhorn, en Søn af Læge ved Tugt- Rasp- og Forbedringshuset D. A. v. Nutzhorn.
4. Hans Rudolph Lorentzen Jensen, en Søn af Portraitmaler, Professor C. A. Jensen.
5. Peter Frederik Christian Koefoed, Broder til Nr. 18 i V. Classe.
6. * Christian Carl August Gosch, en Søn af Capitain ved 7de Linie-Infanterie-Bataillon F. A. v. Gosch, R. af D.
7. Peter Frederik Koch, en Søn af Etatsraad, Hofbygmester J. H. Koch, C. af D. og Dbm.

8. **Frederik Carl Gutfeld Bonnevie**, en Søn af Pastor H. Bonnevie, Sognepræst til Vallekilde og Hørve i Sjælland.
9. **Matthias Blom**, en Søn af Major ved 3die Linie-Infanterie-Bataillon H. J. v. Blom, R. af D.
10. **Frantz Peter Nicolai Lund**, en Søn af Proprietair P. Lund til Snertingegaard i Sjælland.
11. **Jean Jacques Suenson**, en Søn af Overauditeur J. N. Suenson, Comptoirchef under det kongelige Admiralitets- og Commissariats-Collegium.
12. **Peter August Møller Tauber**, en Søn af Fuldmægtig i Kjøbenhavns Politiret J. H. G. Tauber.
13. **Valdemar Holmer**, en Søn af Cancellieraad J. P. Holmer, Comptoirchef under Kjøbenhavns Magistrat.
14. **Bendix Conrad Heinrich Nutzhorn**, Broder til Nr. 3 i samme Classe.
15. **Eduard Frederik August Brorson**, en Søn af Justitsraad, Lottokasserer J. D. E. Brorson.
16. **Carl Jacob Würtzen**, en Søn af afgangne Land- og Krigscommissair, Major C. A. L. v. Würtzen.
17. **Frederik Carl Christian Larcher**, en Søn af afgangne Solodandser ved det kongelige Theater P. J. Larcher.
18. **Christian Frederik Tillisch**, en Søn af afgangne Cabinetssecretair, Kammerherre C. L. v. Tillich, C. af D. og Dbm.

IV. Classe B.

1. **Hans Valdemar Birkerod**, en Søn af afgangne Regnskabsfører ved 5te Linie-Infanterie-Bataillon, Capitain J. M. v. Birkerod, R. af D.

2. **Haldor Ferdinand Jørgensen**, en Søn af Pastor O. F. C. Jørgensen, Sognepræst til Østerø paa Færøerne.
3. **Heinrich Ernst Theodor Lippert**, en Søn af Skræddermester J. H. Lippert.
4. ***Matthias Carl Grandjean Thye**, en Søn af afgangne Godsforvalter L. Thye i Vordingborg.
5. **Vilhelm Truels Petersen**, en Søn af Overlæge ved 5te Linie-Infanterie-Bataillon T. J. Petersen.
6. **Ludvig Ehrenreich Güldencrone**, en Søn af Kammerjunker Baron C. Güldencrone, Amtsforvalter for Nyborg Amtstuedistrict.
7. **Sigvald Spandet**, en Søn af Etatsraad, Landsoverrets- samt Hof- og Stadsrets-Assessor N. M. Spandet.
8. **Hans Peter Michael Rosing**, en Søn af Kammerraad J. H. B. Rosing, Comptoirchef under det kongelige General-Toldkammer- og Commerce-Collegium.
9. **Christian Seidelin Jessen**, en Søn af Proprietair G. F. Jessen til Asserstrup ved Nakskov.
10. **Christian Vilhelm Lange**, en Søn af forhenværende Bogholder under Statsgjeldsdirectionen, Kammerraad T. H. Lange.
11. **Jørgen Lauritz Hertel**, en Søn af Justitsraad L. V. Hertel, Chef for Generalstabens Bureau, R. af D.
12. **Harald Frithiof Henrik Julius Petersen**, en Søn af Pastor J. H. Petersen, Garnisonspræst i Citadellet Frederikshavn.
13. **Balduin Fernando Sørensen**, en Søn af Sadelmagermester C. P. Sørensen.
14. **Vilhelm Ferdinand Bendz**, en Søn af Professor Dr. med. J. C. Bendz, Overlæge ved den kongelige Livgarde tilfods, R. af D.

15. * Emanuel August Vilhelm Nygaard, en Søn af Justitsraad M. B. Nygaard til Kokkedal. (Optagen den 7de Januar 1847).
16. Oscar Fønss, en Søn af Hofjægermester J. Ph. R. Fønss.
17. Jacob Vilhelm Petersen, en Søn af Told- og Consumtionskasserer M. C. Petersen i Asfens.

III. Classe A.

1. * Jens Lauritz Schou, en Søn af Fuldmægtig S. Schou i Nakskov.
2. Just Adam Christian Tryde, en Søn af Urtekræmmer C. C. Tryde.
3. Andreas Daniel Müller, en Søn af Stabslæge i Landetaten, Professor Dr. med. J. C. Müller, R. af D. og Dbm.
4. Ove Hohlenberg, en Søn af afgangne Professor Dr. theol. M. H. Hohlenberg, R. af D.
5. Frederik Peter Jacob Dahl, Broder til Nr. 9 i VI. Classe.
6. Louis Jacob Andreas Cantor Bergh, en Søn af Cand. philos. P. J. G. Bergh, Formand for Ligbærerlauget.
7. * Christian Tycho Ludvig Bræstrup, en Søn af Conferentsraad, Politidirecteur C. J. C. Bræstrup, R. af D. og Dbm.
8. * Octavius Frederik Vilhelm Nielsen, en Søn af afgangne Professor M. Nielsen, Bestyrer af Borgerdydskolen i Kjøbenhavn, R. af D. og Dbm.
9. * Hjalmar Collin, en Søn af Kammerasfesfor M. G. B. Collin.
10. * Harald Andreas Hansen, en Søn af Grosserer A. N. Hansen, R. af D.

11. Valdemar Oldenburg, en Søn af afgangne Pastor T. V. Oldenburg, Sognepræst til Sorterup og Ottestrup i Sjælland.
12. Emil Valdemar Løse, en Søn af afgangne Snedkermester J. Løse.
13. Hans Ludvig Bagger, en Søn af afgangne Sognepræst til Linaa og Dallerup i Aarhuus Stift, C. K. Bagger; Plejeføn af Professor S. E. Larsen, Overchirurg ved almindeligt Hospital.
14. *Tycho Bræstrup, Broder til Nr 7 i samme Classe.
15. Johannes Jacob Prætorius, en Søn af afgangne Pastor J. J. Prætorius, Sognepræst til Todsøe og Erslev i Aalborg Stift.
16. *Philip Vilhelm Napoleon Hertz, en Søn af Bogtrykker og Redacteur S. Hertz i Veile.
17. *Ludvig Georg Frederik Klubien, en Søn af Artillerie-Capitain B. B. P. v. Klubien. (Optagen den 1ste Juni 1847).

III. Classe B.

1. *Julius Georg Theodor Tøpfer, en Søn af Bagermester C. F. Tøpfer. (Optagen den 12te October 1847).
2. Thomas Herman Lange, Broder til Nr. 10 i IV. Classe B.
3. Frederik Vilhelm Wolfgang Topsøe, en Søn af Pastor J. F. Topsøe, Sognepræst i Hirschholm.
4. Peter August Damianus Steenfeldt, en Søn af Lieutenant J. E. Steenfeldt, Tegner ved Kongens zoologiske Samling.
5. Christian Andreas Ring, en Søn af kongelig Fuldmægtig L. Ring.
6. *Johan Lauritz Schou, en Søn af afgangne Bygger J. S. Schou.

7. *Hans Peter Johan Lyngbye, en Søn af afgangne Cand. philos. Stiftscantor H. P. J. Lyngbye paa Vallø.
8. *Christian Eskild Theodor Hansen, en Søn af Dr. med. C. P. M. Hansen, Medlem af det kongelige Sundhedscollegium.
9. August Leopold Fibiger, en Søn af Oberstlieutenant J. S. v. Fibiger, Commandeur for den kongelige Artilleriebrigades Stab, R. af D. og Dbm.
10. Johan Georg Frederik Ræder, en Søn af Major ved 10de Linie-Infanterie-Bataillon J. T. v. Ræder, R. af D.
11. *Valdemar Walterstorff, en Søn af Kammerherre C. C. Walterstorff, surnumerair Kæmmereer ved Øresunds Toldkammer.
12. Johan Christian Theodor Beck, en Søn af afgangne Pastor O. C. Beck, Sognepræst til Ørslev i Sjælland.
13. *Andreas Busck, en Søn af Pastor G. Busck, Sognepræst til Brøndbyøster og Brøndbyvester i Sjælland.
14. Herman Louis Sibbern, en Søn af Etatsraad, Professor F. C. Sibbern, R. af D. og Dbm.
15. Ingvard Smidt Berthelsen, en Søn af Kammerassessor, Fuldmægtig C. P. Berthelsen.
16. *Emil Hoppe, en Søn af Stadsphysikus, Professor Dr. med. B. A. Hoppe.

II. Classe.

1. *Johan Christian Møller, en Søn af Portraitmaler J. F. Møller.
2. Hans Frederik Christian Julius Lauritzen, en Søn af afgangne Urtekræmmer H. B. Lauritzen, Dbm.;

Pleiesøn af Justitsraad C. Lund, Registrator under Rentekammeret.

3. Jacob Cecilius Peter Wilse, en Søn af Cancelliraad J. L. Wilse, forhen Fuldmægtig under det kongelige danske Cancellie.
4. Carl Henrik Scharling, Broder til Nr. 17 i VI. Classe.
5. Jacob Lobech Julius Gylling, en Søn af const. Inspecteur ved det kongelige Frederiks Hospital J. Gylling.
6. * Carl Georg Lange, en Søn af Dr. philos. F. O. Lange, forhen Rector ved Vordingborg lærde Skole.
7. Emil Ferdinand Koch, en Søn af Skrædermester C. B. Koch.
8. Vilhelm Lauritz Otto Thofte, en Søn af kongelig Underbogholder paa Bartpenge, Kammerassessor V. J. Thofte.
9. Niels Christian Høyer, en Søn af afgangne Justitsraad N. C. Høyer, Comptoirchef under det kongelige Generalcommissariats-Collegium.
10. Valdemar Frederik Andreas Berggreen, en Søn af Cand. philos. A. P. Berggreen, Organist ved Trinitatis Kirke og Syngelærer ved Metropolitanskolen.
11. Christian Ferdinand Johnsen, Broder til Nr. 19 i V. Classe.
12. Carl Johan Thielemann, en Søn af Bygningsconducteur C. G. F. Thielemann.
13. Johan Niels Martin Thorsøe, en Søn af Skomagermester J. J. Thorsøe.
14. Sophus Frederik Georg Smith, Broder til Nr. 9 i V. Classe.

15. Andreas Esbensen, en Søn af Justitsraad F. A. Esbensen, Comptoirchef under det kongelige Rentekammer.
16. Poul Holst Gjørup, en Søn af afgangne Particulier N. C. Gjørup.
17. Hans Matthias Wilder, en Søn af afgangne Grosserer H. Wilder.
18. Anders Peter Dons, en Søn af afgangne praktiserende Læge paa St. Thomas P. L. Dons.
19. Sophus Vilhelm Maximilian Schorn, en Søn af Cand. jur. Sproglærer P. T. Schorn.
20. Ernst Conrad Abildgaard Løffler, en Søn af Kammerraad E. R. Løffler, Hovedkasserer ved det kongelige Theater.
21. Erik Ferdinand Esskildsen, en Søn af Divisionsquarteermester i Soetaten L. Esskildsen.
22. Christian Valdemar Bendz, Broder til Nr. 14 i IV. Classe B.
23. Frederik Carl Gutfeld, en Søn af afgangne Toldcontrolleur P. Gutfeld i Vedbek.
24. Knud Peter Lauritz Müllen, en Søn af Kammerraad H. N. Müllen, Underbogholder under den kongelige Statsgjeldsdirection.
25. Carl Vipertus Guldbrand Magnus Lützau, en Søn af Kammerjunker F. G. v. Lützau, Premierlieutenant ved 5te Dragonregiment i Randers.
26. Jacob Ferdinand Møller, en Søn af Bogtrykker J. L. Møller.
27. Jacob Ludvig Peter Emil David Tetens, en Søn af afgangne Districtslæge i Skive F. V. Tetens.
28. Christian Eduard Sigersted, en Søn af Grovsmedmester P. Sigersted.

29. **Christian Valdemar Blichfeldt**, en Søn af Assistent ved Kongens Fogeds Embede N. Blichfeldt.
30. **Emil Alfred Jørgensen**, Broder til Nr. 2 i IV. Classe B.

I. Classe.

1. * **Christian Hansen Stremme**, en Søn af Snedkermester J. Stremme.
2. * **Hans Christian Krøyer**, en Søn af Kjøbmand H. C. Krøyer i Maribo.
3. * **Marius Jacob Meergaard Dinesen**, en Søn af afgangne Justitsraad A. Dinesen til Kragerupgaard.
4. * **Adolph Victor Freund**, en Søn af afgangne Billedhugger, Professor H. Freund, R. af D.
5. * **Fritz Sophus Schumacher**, en Søn af Justitsraad, Toldinspecteur A. C. Schumacher, R. af D.
6. * **Anders Sandøe Ørsted Jacobsen**, en Søn af afgangne Justitsraad J. F. Jacobsen, Comptoirchef under det kongelige danske Cancellie.
7. * **William Eduard Velschow**, en Søn af afgangne Urtekræmmer C. F. Velschow.
8. * **Ernst Peter Diechmann**, en Søn af Fuldmægtig under Kjøbenhavns Magistrat, C. F. J. Diechmann.
9. * **Christian Iver Martensen**, en Søn af Justitsraad G. J. Martensen, Comptoirchef under den kongelige Statsgjeldsdirection.
10. * **Conrad Martensen**, Broder til Sidstnævnte.
11. * **Ludvig Carl Anton Ferdinand Thofte**, Broder til Nr. 8. i II. Classe.
12. * **Marco Andreas Ludvig Hertel**, Broder til Nr. 11 i IV. Classe B.
13. * **Christian Carl Christens**, en Søn af Regimentschirurg F. C. C. Christens.

14. *Christian Eduard Theodor Bertelsen, en Søn af Forvalter ved Grevskabet Bregentved A. N. Bertelsen paa Statafgaard. (Optagen den 14de Januar 1847).
15. *Georg Sophus Wibe, en Søn af Justitsraad D. C. Wibe, Hovedmagasinforvalter ved Holmen.
16. Adolph Fibiger, Broder til Nr. 9 i III. Classe B.
17. Jacob Viggo Emil Ebbesen, Broder til Nr. 13 i VI. Classe og Nr. 15 i V. Classe.

Anm. Det bemærkes, at Disciplene Scharling og Holstein af 6te Cl., af hvilke den førstnævnte ellers stadig har været Nr. 1, samt Blichfeldt og Jørgensen af 2den Cl. paa ovenstaaende Fortegnelse ikkun af den Grund hver paa sit Sted indtage de nederste Pladser, fordi saadan Plads ifølge Vedtægt anvises de Disciple, der, saaledes som det har været Tilfældet med de her nævnte, formedelst længere nødvendig Fraværelse fra Undervisningen ei have kunnet erholde nogen Hovedcharakteer for vedkommende Maaned.

Lærerpersonalet.

Afgang, Tilgang og Forfremmelse.

Under 18de Juli 1846 blev Adjunct Johannes Andreas Østermann, som i benævnte Egenskab havde været ansat ved denne Skole siden Aaret 1840, allernaadigst beskikket til Overlærer ved Frederiksborg lærde Skole.

Da Overlærer Jørgen Frederik Lund allerede i længere Tid, paa Grund af sin tiltagende Alder, havde ønsket at kunne trække sig tilbage fra sin Virksomhed som Skolemand, og derhos den kongelige Direction nu havde givet ham Til-

sagn om at ville andrage paa hans Afgang saaledes, at hans fulde Gage tilstodes ham i Pension, indgik han i Slutningen af August Maaned f. A. med allerunderdanigst Ansøgning om Entledigelse fra sit Embede. Samtlige Skolens Lærere følte Trang til at vide den hæderlige, almeenagtede Medlærers Ansøgning anbefalet til Directionens fortrinlige Opmærksomhed, som ogsaa derefter til Kongens særegne Naade, og det behagede saaledes Hans Majestæt under 28de October næstefter allernaadigst at bevilge Overlærer **Lund** den ansøgte Entledigelse under de ovenfor anførte Vilkaar, samt endvidere at forunde ham Titel af Professor.

Candidat **Peter Theodor Schorn**, der siden Aaret 1836 havde undervist i Skolen som Timelærer i Tydsk, maatte ved Udgangen af forrige Skoleaar træde ud af sin hidtilværende Forbindelse med Skolen. Ligesom nemlig allerede tidligere, efter hvad i Skolecirc. for 1846 S. 21—22 er forklaret, det Adjunct **Holbech** paaliggende Timeantal havde maattet suppleres derved, at Hr. **Schorn** til ham afgav en Deel af sin Undervisning, saaledes blev det med indeværende Skoleaars Begyndelse omsider nødvendigt, at bemeldte Undervisning, forsaavidt den endnu besørgedes af sidstnævnte Lærer, aldeles overgaves til Adjunct **Holbech**, der nu, efterat den ham hidtil overdragne latinske Undervisning i 2den Classe ifølge Skolereformen var bortfalden, atter paa denne Maade maatte som fast Lærer have Erstatning for den saaledes bevirkede Formindskelse i hans Timeantal.

I Anledning af den ved Overlærer **Ostermanns** Forflyttelse indtrufne Vacance blev Cand. philol. **Carl Berg** ved Directionens Skrivelse af 22de August 1846 constitueret til Lærer ved Skolen, fra 1ste September næstefter at regne.

Da Skolens Inspector, Cand. philos. **Conrad Peter Julius Krebs**, allerede i en Række af Aar havde, ved Siden af sin Bestilling som saadan, deeltaget i Undervisningen som Timelærer, saaledes at der endog ved dette Skoleaars Begyndelse, ifølge Directionens Approbation, overdroges ham et Antal af 24 ugentlige Undervisningstimer, fandtes der Anledning til at indstille til Directionen, at der tillige maatte udvirkes Hr. Krebs fast Ansættelse ved Skolen som Adjunct, i hvilken Egenskab, forenet med hans Stilling som Inspector, han derefter, paa Directionens derom nedlagte Forestilling, allernaadigst blev beskikket under 13de November 1846.

Efterat Cand. polytechn. **Carl Ludvig Petersen** siden 30te August 1845 havde været ansat her som Lærer i Naturlære, blev han ved Directionens Skrivelse af 21de November 1846 constitueret til Lærer ved Skolen, saaledes at der nu tillige overdroges ham den ved Professor **Lunds** Entledigelse vacante Undervisning i Mathematik.

Sidstnævnte Entledigelse, ved hvilken desuden en af Skolens Overlærer-Embeder blev ledigt, medførte endvidere, at Adjunct **Johan Christian Esperſen** under 17de December 1846 allernaadigst beskikkedes til Overlærer ved Skolen.

Constitueret Lærer **Carl Berg** blev i Aaret 1832 dimitteret fra Colding lærde Skole og erholdt til Examen Artium Laudabilis. Aaret efter underkastede han sig anden Examen med Udmærkelse. Fra 1833—1836 studerede han udelukkende Philologi. Da han i Midten af 1836 blev Lærer i Mathematik ved det v. Westenske Institut, blev hans Interesse herved vendt noget bort fra Sprogstudiet; og et Bekjendtskab, han noget efter den Tid gjorde, gav ham Lyst til med alle sine Kræfter at kaste sig paa Philosophien, der i For-

bindelse med Mathematiken nu optog hans meste Tid indtil 1840, i hvilket Aar han blev ansat som Lærer ved Vordingborg lærde Skole. Ved et befrugtende Samliv der med Dr. **Lange** vandt Sprogstudiet for ham en ny Interesse. Da imidlertid hans Lærerpost ved denne Skole nødte ham til at beskjæftige sig ogsaa med en Deel andre Fag end Sprogene, og det desuden af Familiehensyn var ham magtpaaliggende at komme til Kjøbenhavn, opgav han sin Lærerpost ved bemeldte Skole og tog igjen ind til Hovedstaden. Nogen Tid efter blev han ansat som Lærer i Græsk ved Borgerdydsskolen paa Christianshavn, da Mag. **Povelsen** kom til Sorøe, og et Aarstid efter, ved Mag. **Tregders** Ansættelse som Lector, overtog han ogsaa Græsken i det v. Westenske Institut; ligesom han noget iforveien havde underkastet sig den philologiske Examen. I forrige Aars August Maaned blev han Lærer ved Metropolitanskolen. Hele hans Arbeidskraft har fra 1842 især været anvendt paa Studiet af det græske Sprog, fornemmelig i grammatisk Henseende, og han har forsøgt at nedlægge Resultaterne af sin Erfaring som methodisk Sproglærer i Læse- og Lærebøger denne Disciplin betræffende.*)

---

*) De herhen hørende smaa Arbeider ere: Schema til den græske Formlære; græsk Læsebog for de første Begyndere; græsk Læsebog for andet Aars Cursus; Syntaktisk Exempelsamling af den attiske Prosa; nogle Stykker af Iliaden og Odysseen tilligemed en kortfattet Metrik; udvalgte attiske Taler, 2 Bind; Opgaver til at oversætte fra Dansk til Græsk efter Madvigs græske Ordføiningslære, 1ste Deel. Desforuden har han skrevet adskillige litteraire Anmeldelser o. s. v.

Undervisningen.

I. Fortsat Udførelse af den provisoriske Plan. II. Fag- og Timefordeling. III. Lære- og Læsebøger. IV. De læste Pensa.

I. Det er allerede i Forerindringen til det ifjor herfra udgivne Forsøg til en Undervisningsplan bleven bemærket, at Skolen maatte vente at kunne oprette sin Afgangsclasse med 1ste September 1847. Denne Forventning vil det nu ogsaa blive muligt at realisere til den anførte Tid, saaledes at i Forbindelse hermed den fuldstændige Afgangsexamens første Deel vil kunne afholdes i indeværende Aar, anden Deel i næstkommende Aar 1848, om end vistnok endnu med en og anden Lempelse efter Omstændigheder, hvis Indflydelse i Fremtiden vil blive hævet, deels ved Tilveiebringelsen af enkelte endnu savnede Betingelser, deels, som det tør formodes, ved enkelte modificerede Bestemmelser. — Hvorledes og gjennem hvilke successive Forandringer Undervisningen siden Reformens Begyndelse har arbeidet sig frem til sit nuværende Standpunkt, er for hvert Aar især kortelig bleven angivet i vedkommende Aars-Beretning; men det vil være bequemmere for Læserne af disse Meddelelser at finde de saaledes adspredte Data samlede her under eet Overblik, hvilket jeg lettest vil kunne give ved dertil at benytte efterstaaende Indberetning og Indstilling til Directionen af 15de Mai 1847:

„Ifølge den provisoriske Plan for de udvidede lærde Skoler af 25de Juli 1845, § 18. 4., vil det, med Hensyn til den sammesteds foreskrevne og af vedkommende Skoler derefter iværksatte successive Tilnærmelse til Planens Bestemmelser, af den kongelige Direction være at afgjøre, naar Forandringen i Undervisningen er saavidt gjennemført, at Disciplene ved Udgangen af 6te Classe kunne antages modne til,

efter at have underkastet sig den anordnede Afgangseramens første Deel, at oprykke i 7de Classe, for der at forberede sig til sammes anden Deel.

I denne Anledning tillader jeg mig nu for Metropolitanskolens Vedkommende at afgive til den kongelige Direction følgende Indberetning om Undervisningens Fremme mod det anførte Maal:

Allerede i Skoleaaret 1844—1845, da den af Directionen under 20de Juli 1844 approberede interimistiske Plan var lagt til Grund for Undervisningen, blev Udførelsen af den senere udfærdigede provisoriske Anordning forberedet ved efter Omstændighederne at optage i Skoleplanen enkelte af de Bestemmelser, der vare erkjendte som væsentlig henhørende til Reformen, navnlig derved, at et Classesystem af 5 eetaarige og 1 toaarig Classe indførtes; at Undervisningen i Dansk og Tydsk, som den, der skulde tjene til Grundlag for den grammaticalske Dannelse, blev i de tvende nederste Classer aflagt med et større Antal Timer end forhen; at Undervisningen i Græsk og Fransk, istedetfor, som forhen, at begynde respective i 2den og 1ste Classe, nu først, men med et noget forøget Timetal, indtraadte i respective 3die og 2den Classe; endeligen at Naturhistorie, der indtil den Tid havde været indskrænket til de 3 nederste Classer, nu tillige optoges som Lærefag i 4de og 5te Classe.

I Skoleaaret 1845—1846 fortsattes den saaledes begyndte Tilnærmelse til den imidlertid udkomne provisoriske Plans Bestemmelser saavel i udvidende som i indskrænkende Retning. Saaledes blev der tillagt saavel den danske Undervisning i 2den Classe som den tydske Undervisning baade i 1ste og 2den Classe det endnu mere forøgede og nu definitivt bestaaende Antal af respective 4, 5 og 4 ugentlige Timer; endvidere førtes den naturhistoriske Undervisning frem til 6te Classes nederste Afdeling, og Naturlære indtraadte for første Gang som Læregjenstand i samme Afdeling af den nævnte Classe. Derimod bortfaldt af 1ste Classe den latinske, af 5te Classe den hebraiske Undervisning, ligesom ogsaa Engelsk, der senest havde været optaget i 5te og 6te Classe, aldeles udgik som Disciplin af Skolens Cursus.

Endeligen er i indeværende Skoleaar Latin bortfalden af 2den, og Græsk af 3die Classe, hvorimod Undervisningen baade i Naturhistorie og Naturlære er udvidet til 6te Classes øverste Afdeling; og

saaledes ville deels med dette Skoleaars Udløb samtlige Disciplíner, forsaavidt Skolecursets fra 1ste til 6te Classe incl. angaaer, være førte igjennem indtil det Stadium, som for enhver af samme er betegnet ved den provisoriske Plan, deels med næste Skoleaars Begyndelse de tvende Lærefag, Latin og Græsk, for første Gang indtræde som **begyndende** Disciplíner i de Classer, der i bemeldte Plan ere foreskrevne at skulle være Udgangspunktet for Undervisningen i ethvert af disse Sprog.

Paa Grund heraf, og da det overhovedet maa antages, at de Disciple af 6te Classes øverste Afdeling, som tilbørligen have benyttet Skolens Veiledning, ville, efter det snart tilendebragte toaarige Cursus i denne Classe, være modne til at fortsætte og fuldende Skoleundervisningen paa det ved Reformplanen anordnede høieste og sidste Stadium, tillader jeg mig nu underdanigst at indstille, at den i de tvende sidstforløbne Skoleaar stedfundne ufuldstændige Afgangsexamen, paa hvilken derhos vedkommende Disciples Undervisning i dette Skoleaar heller ikke har været beregnet, herefter maa ophøre, saaledes at, overeensstemmende med den provisoriske Plan § 14, den fuldstændige Afgangsexamens første Deel afholdes første Gang i næstkommende September Maaned, og at til samme Tid i næste Aar anden Deel af bemeldte Examen afholdes efter Udgangen af 7de Classe, der saaledes med 1ste September d. A. maatte oprettes.

Det vil imidlertid af hvad jeg i Forening med Rectorerne ved Odense Kathedralskole og Kolding lærde Skole har indberettet og indstillet til den kongelige Direction i Skrivelse af 7de d. M. være Directionen bekjendt, at det endnu, hvad navnlig den nærmeste Afgangsexamens tvende Dele angaaer, maa være Skolen magtpaaliggende i Henseende til enkelte Punkter at vide sig indrømmet en saadan Eftergivelse i de ellers anordnede Fordringer, som det i Motiverne til den provisoriske Plan er antydet at ville i Begyndelsen kunne tilstaaes. Jeg tillader mig derfor i Forbindelse med min ovenanførte almindeligere Indstilling særskilt at andrage paa med Hensyn til den nævnte Afgangsexamens første Deel, at den i **tydsk Stiil** foreskrevne Prøve enten maatte ombyttes med en mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk af et ikke forhen læst lettere Sted, eller, saafremt den skulde beholdes som skriftlig Prøve, foretages efter en let Opgave, samt at i

Naturhistorie, overensstemmende med hvad i ovennævnte Skrivelse er bemærket, Prøven i Mineralogie maatte bortfalde, og iøvrigt Fordringerne til den naturhistoriske Prøve lempes efter Hensynet til, at de Disciple, som dennegang indstille sig til Afgangseramen, ikkun gjennem tvende Classer i 3 Aar have nydt regelmæssig og sammenhængende Undervisning i dette Lærefag, saaledes at af Zoologien Beendyrene kun ere gjennemgaaede i en almindelig Oversigt med Tilsidesættelse af Slægter og Arter, og at den specielle Botanik blot er medtaget cursorisk, medens derimod Plantegeographien fortrinsvis er bleven bearbeidet. I Henseende til anden Deel af den nærmest foreståaende Afgangseramen skulde jeg, ligeledes i Henhold til de i den ommeldte Skrivelse af 7de d. M. afgivne Oplysninger, tillade mig at indstille, at ved Prøven i Naturlære Optiken maatte bortfalde, samt at der ved Prøven i Astronomie maatte, saafremt intet andet paa Skolernes færegne Tarv beregnet Compendium betimeligen kan ventes udført, tages Hensyn til det Standpunkt, til hvilket Disciplene ville kunne føres i denne Videnskab ved den midlertidige Afbenyttelse af den i tidtnævnte Skrivelse foreslaaede Lærebog i mathematisk Geographie."

Af ovenstaaende Indstilling, hvis samtlige Punkter bleve approberede af Directionen ved Skrivelse af 5te Juni næstefter*), vil det erfares, at allerede noget forhen — under 7de Mai — Rectorerne ved de tre udvidede Skoler havde foretaget en almindeligere fælles Indstilling fornemmelig angaaende de ovenfor antydede Lempelser, der maatte ansees fornødne i Henseende til den nærmest foreståaende fuldstændige Afgangseramen. Da denne Skrivelse, som et motiveret Andragende, tjener til at afgive Oplysning om Undervisningens nærværende Stilling i Forhold til bemeldte Examen og derhos berører endnu et Par andre til Directionens Resolution indstillede Punkter, har jeg anseet det for rigtigt her at meddele samme:

*) I Henseende til hvad der var andraget angaaende Prøven i tydsk Stiil bestemte Directionen sig for det første af de anførte Alternativer.

„Efter foregaaende fælles Overveielse tillade vi os at henlede den kongelige Directions Opmærksomhed paa følgende Punkter i den provisoriske Undervisningsplan af 25de Juli 1845, angaaende hvilke vi anse det fornødent at erholde nærmere Bestemmelser:

1. Vi antage, at det vel er muligt at meddele Undervisningen i Naturlære i alt Væsentligt overeensstemmende med de i den provisoriske Undervisningsplans Motiver opstillede Fordringer; dog er det under de nærværende Forhold, saalænge i flere Dele af Naturlæren ingen trykt Lærebog haves, tvivlsomt, om Optiken kan optages med. Vi andrage derfor paa Directionens Resolution for, at Prøve i denne Deel af Naturlæren, hvis det bliver fornødent, i ethvert Tilfælde ved den nærmest forestaaende Afgangseramen, og maaskee frembeles, saalænge ovennævnte Savn finder Sted, maa bortfalde ved Afgangseramen. Saalænge trykte Lærebøger ikke haves i flere Dele af Naturlæren, ville Lærerne være nødte til at dictere Paragrapher, og vi maae derfor for nærværende Tid andrage paa, at de bemyndiges til saalænge at bruge denne Fremgangsmaade. Men da vi ere enige i med Directionen at anse Dictering ved Undervisningen i Skolen for skadelig, maae vi betragte det som nødvendigt, at saadan Fremgangsmaade, navnlig i Fag, som ere Rector i Almindelighed mere fremmede, snarest muligt maa søges hævet derved, at der foranstaltes trykte Lærebøger udgivne.

Som et Middel til at fremme dette Øiemeed anse vi det for nødvendigt, at vedkommende Lærere ved de os betroede Skoler ved en pecuniair Understøttelse fra Directionens Side sættes istand til i den nærmest forestaaende Sommerferie at conferere med hinanden for nærmere at overveie, i hvilket Omfang og paa hvilken Maade Undervisningen i de paagjeldende Dele af Naturlæren bedst maatte lade sig meddele, samt, om muligt, at forberede Udgivelsen enten af en Lærebog i samme, eller dog af et kortere trykt Hjelpemiddel, som indtil videre kunde træde istedetfor en saadan.*)

---

*) Medens nærværende Efterretninger affattes er udkommen: „Chemisk Physik til Brug ved Skoleunderviisningen ved G. Silfverberg", hvorved mulig et Savn i denne Henseende vil kunne afhjelpes.

2. Da det ikke kan ventes, at den Lærebog i **Astronomie**, som det er os bekjendt at Professor **Olufsen** har paataget sig at udarbeide, vil udkomme saa tidlig, at den, isvrigt under Forudsætning af at den findes hensigtsmæssig til Skolebrug, kan lægges til Grund for Undervisningen allerede fra Begyndelsen af næste Skoleaar, saa andrage vi paa, at det indtil videre maa tillades at benytte Steens „mathematiske Geographie", der af Sagkyndige ansees for dertil at være ret tjenlig, forsaavidt som den foruden den egentlige mathematiske Geographie tillige indeholder de for Skoleunderviisningen vigtigste Sætninger af Astronomien. Hvad Tiden for denne Underviisnings Indtrædelse i Skolecursus angaaer, da have vedkommende Lærere i Odense og Kolding Skole i deres i denne Anledning afgivne Erklæringer yttret, at det, med Hensyn til det Standpunkt, hvortil Disciplene kunne bringes i de geometriske Discipliner i 6te Classe, vil være umuligt at lade Underviisningen i Astronomie og mathematisk Geographie, saaledes som det er antydet i Motiverne til den prov. Plan S. 754, begynde allerede i 6te Classe, om endog først i 2det Aar af denne Classe; og da det endvidere i Metropolitanskolen, efter hvis Underviisningsplan det var paatænkt at lade dette Fag indtræde allerede i 6te Classe, nu ansees for tvivlsomt, om Saadant virkeligen lader sig udføre, saa ansee vi det for nødvendigt at andrage paa Bemyndigelse til, i det Mindste indtil en nærmere Erfaring er vunden, at udsætte dette Fag til 7de Classe, idet vi antage, at denne Underviisning først saaledes forberedet vil kunne blive ret frugtbar for Disciplene.

3. I Henseende til Underviisningen i **Mineralogie** er det yttret saavel af Lærerne ved de tre Skoler som af andre Sagkyndige, at det, i ethvert Tilfælde saalænge ingen nogenlunde brugbar tryft Lærebog haves, ikke er muligt at give nogen tilfredsstillende Underviisning i Skolen i den egentlige Mineralogie, og at det, selv om en saadan Lærebog tilveiebringes, vil være tvivlsomt, om denne Underviisning overhovedet kan til nogen sund Nytte meddeles i Skolen. Hertil kommer, at det vil være vanskeligt at finde Lærere, der kunne paatage sig samme. Derimod antages det baade for dannende og hensigtsmæssigt, at Underviisningen i Mineralogie kommer til at bestaae af et kort Udtog af Geologiens Hovedsætninger i Forening med en Oversigt over Fædrelandets geognostiske Hovedforhold. Vi andrage derfor paa,

at Undervisningen i Skolen i dette Fag indtil videre maa meddeles under den her angivne Form.

4. Blandt de Modificationer i **Controllen med Disciplenes Flid og Forhold**, som vi anse det for hensigtsmæssigt, i det Mindste til en Prøve, at indføre i 7de Classe, for at derved Disciplene kunne vænnes til at bevæge sig med en noget større Frihed, tillade vi os for Directionen at foreslaae, at i 7de Classe saavel daglige som maanedlige Charakterer bortfalde, og at Omflytning i denne Classe ikkun een Gang om Aaret finder Sted, nemlig efter Halvaarseramen, som Resultat af dennes Udfald, saaledes at Disciplene indstille sig til Afgangseramen i den Orden, i hvilken de ved sidstnævnte Omflytning have havt Plads i Classen, dog at Rector bemyndiges til, naar, ifølge Omstændighederne, en strengere Control maatte vise sig at være fornøden, at lade denne træde i Kraft i 7de Classe, overeensstemmende med hvad der i saadan Henseende er Regel i de øvrige Classer.

5. Vi ere enige i at anse det for uhensigtsmæssigt, at Disciplene i 7de Classe skulle indstille sig til Skolens **Hovedexamen**, da de der vilde blive examinerede i et mindre Partie af det, hvorfor de kort Tid efter skulle gjøre Rede i dets hele Omfang, og denne Examens Udfald dog ikke vilde have nogensomhelst Indflydelse paa Disciplenes Abgang til Afgangseramen og derefter følgende Overgang til Universitetet. Vi tillade os derfor at udbede os Directionens Bemyndigelse til at lade den førstnævnte Examen bortfalde for 7de Classes Vedkommende."

— — — — — — — —

Ogsaa de i denne Skrivelse indeholdte Indstillingspunkter bleve ved Resolution af 25de Mai af Directionen bifaldte.

For at Undervisningen i **Naturhistorie** med Hensyn til den botaniske Deel af samme kunde blive saa fuldstændig og for Disciplene saa frugtbar som muligt, blev det, overeensstemmende med hvad af vedkommende Lærer var optaget i Planen for ovennævnte Fag, under 23de Marts d. A.

indstillet til den kongelige Direction, at der fra indeværende Sommers Begyndelse maatte fastsættes regelmæssige Excursioner for Skolens Disciple, og at den dertil nødvendige Fritid een Gang for alle maatte indrømmes. Der androges i denne Henseende paa, at der med ethvert af de 3 Partier, paa hvilke Disciplene i dette Øiemed vilde være at fordele, maatte foretages 2 aarlige Excursioner, saaledes at disse altid henlagdes til Løverdagen Kl. 12; hvorhos det endvidere foresloges, at desuden tvende særskilte Excursioner aarlig maatte bestemmes for Disciplene af Skolens 4de Classe, som den, i hvilken alene speciel Botanik læses, og at dertil hvergang maatte vælges en heel Dag udenfor den sædvanlige Skoletid. — Den saaledes foreslaaede Foranstaltning blev under 6te April d. A. af Directionen approberet, og er siden Slutningen af samme Maaned bragt i Udførelse.

II. I Henseende til den i dette Skoleaar fulgte Fag- og Timefordeling, der blev approberet af Directionen under 25de August f. A., meddeles Følgende:

Undervisningen i **Dansk**, som i det foregaaende Skoleaar var i 6te Classe A bleven given af Overlærer **Birch**, i 6te Classe B af Adjunct **Lunddahl**, har i dette Skoleaar i den nu forenede 6te Classe og, ligesom forhen, i 5te Classe været henlagt under sidstnævnte Lærer. Forslaget herom var grundet i en Bestræbelse for at give denne Undervisning paa de sidste Stadier af Skolens Cursus den størst mulige Sammenhæng i Henseende til Behandlingen af samme, hvilken Fordeel vilde kunne opnaaes, naar dette Lærefag i det her paagjeldende Skoleaar i 6te Classe besørgedes, og i det næste Skoleaar fremdeles i samme Classe beholdtes og derfra endvidere til 7de Classe overførtes af Adjunct **Lunddahl**,

medens Overlærer **Birch**, hvis Virksomhed det er nødvendigt fornemmelig at benytte for de gamle Sprog i de høiere Classer, ikke vilde være istand til ved Siden heraf i de to øverste Classer at bestride Undervisningen i Dansk, der gjør saa stort et Krav paa Lærerens Tid og Arbeide. Derimod overtog denne Lærer nu bemeldte Undervisning i 4de Classes tvende Afdelinger, hvor det ogsaa med Hensyn til den Plan, som Skolen har troet at burde lægge for Behandlingen af Modersmaalet paa dette Punkt, vil være ret tjenligt, at denne Undervisning gives af en philologisk Lærer. I 3die Classe A og B, hvilke bestaae af den største Deel af de fra 2den Classe opflyttede Disciple, var det hensigtsmæssigt, at Undervisningen i Dansk nu fortsattes af Adjunct **Lunddahl**, af hvem den i forrige Skoleaar var bleven besørget i sidstnævnte Classe, ligesom ogsaa samme Lærer fremdeles har beholdt dette Fag i 1ste Classe, hvorimod det i 2den Classe nu var passende at overdrage det til Adjunct **Holbech**, som i forrige Skoleaar underviste i Dansk i de tvende Afdelinger af 3die Classe. Herved er den vigtige Fordeel vunden, at Undervisningen i Dansk og Tydsk i 1ste og 2den Classe paa hvert Sted forenes under een og samme Lærer.

Den **tydske** Undervisning, som i det forrige Skoleaar havde i 6te Classe A og B samt i 2den Classe været besørget af Adjunct **Holbech**, i 5te og 4de Classe samt i 3die Classe A og B af Timelærer Candidat **Schorn**, har, paa Grund af de foran, S. 24, oplyste Omstændigheder, for indeværende Skoleaar i alle Classer maattet overdrages Adjunct **Holbech**, undtagen i 1ste Classe, hvor den er beholdt af Adjunct **Lunddahl**.

I **Fransk** er Timelærer Professor **Borring**, ligesom hidtil, vedbleven at undervise fra 6te til 2den Classe, men saaledes, at hans ugentlige Timeantal er bleven forøget fra

15 til 20, hvilken Forøgelse er en Følge af, at det, efterat Latin er bortfalden af 2den Classe og Græsk af 3die Classe, er bleven muligt, ligesom det ogsaa har maattet anseés for hensigtsmæssigt, at tildele den franske Undervisning i de twende sidstnævnte Classer flere Timer.

Undervisningen i **Latin** havde i de i sidste Skoleaar bestaaende twende Afdelinger af 6te Classe været fordeelt saaledes, at den i øverste Afdeling blev given af mig, i nederste Afdeling af Overlærer **Birch**. Det samme Forhold er for indeværende Skoleaar bleven iagttaget derved, at denne Undervisning i den nu samlede 6te Classe er overtagen af mig, i 5te Classe af Overlæreren. I 4de Classe, hvor, foruden i 5te Classe, den latinske Undervisning hidtil var bleven besørget af Overlærer **Ostermann**, fandtes det tjenligt, at den i begge Classens Afdelinger overdroges Adjunct **Krebs**, idet denne Lærer saaledes vilde i Sammenhæng med forrige Aars Undervisning kunne fortsætte, hvad han havde begyndt med de Disciple, der nu vare blevne opflyttede til 4de fra 3die Classe, i hvilken sidste han hidtil havde undervist som Lærer i Latin. I 3die Classe A og B er Latinundervisningen bleven henlagt under constitueret Lærer, Cand. philol. **Berg**.

I **Græsk** havde i forrige Skoleaar Overlærer **Birch** undervist i 6te Classes øverste Afdeling og i 5te Classe, jeg selv i 6te Classes nederste Afdeling. Ogsaa her er det samme Forhold i Henseende til Fordelingen vedbleven, idet Undervisningen i dette Sprog for iaar er overtagen af Overlærer **Birch** og mig, respective i den samlede 6te Classe og i 5te Classe. Overlærer **Esperſen**, som hidtil havde undervist i Græsk i 4de Classe samt i 3die Classe A og B, har nu, efterat denne Undervisning er bortfalden i 3die Classe, beholdt samme i 4de Classes twende Afdelinger.

Den hebraiske Underviisning, som ved Overlærer Ostermanns Afgang fra Skolen var bleven vacant, er nu bleven overdraget til Adjunct Krebs, der tidligere i længere Tid havde vicarieret som Lærer ved Skolen i dette Sprog. Det har, uagtet Bestemmelsen i den provisoriske Plan § 6, ikke været muligt at indlemme dette Fag i det sammesteds som Maximum foreskrevne Antal af 36 ugentlige Timer. At denne Bestemmelse i forrige Skoleaar lod sig iværksætte i begge Afdelinger af 6te Classe, grundede sig i, at i 6te Classe A dengang endnu ikke Underviisningen i Naturlære og Naturhistorie var indført, hvorved det endog blev muligt for bemeldte Skoleaar i samme Classe at henlægge 1 Time mere, end det ellers kunde blive Tilfældet, til Tydsk og Religion, og at i 6te Classe B Underviisningen i Græsk og Mathematik, just for at den anførte Bestemmelse kunde overholdes, var aflagt med det indskrænkede Antal af respective 4 og 3 ugentlige Timer. Men, da nu ikke alene Naturlære og Naturhistorie indtraadte som Lærefag i den samlede 6te Classe med ialt 4 Timer om Ugen, men det tillige var umuligt sammesteds at anvise Græsk og de mathematiske Discipliner et Antal af ringere end 5 og 4 ugentlige Timer, hvilket ogsaa hidtil havde været disse Fag indrømmet i 6te Classe A, og da endelig heller ikke noget andet Lærefag kunde aflægges med et mindre Timeantal end det, der paa dette Aars Lectionstabel findes samme tildeelt, var det aldeles nødvendigt at henlægge Underviisningen i Hebraisk udenfor det ordinaire Antal af ugentlige Skoletimer. Det blev derhos endvidere nødvendigt, at der paa denne Maade til Hebraisk i 6te Classe anvistes 4 Timer om Ugen, af hvilke de 2 Timer særskilt benyttes af det ældre Parti, de 2 andre af det yngre, fra 5te Classe opflyttede Parti, som, da der her gjør den første Begyndelse med dette Sprog, ikke vil

kunne nyde Undervisning deri i Forbindelse med Classens ældre Disciple.

Hvad de øvrige Fag angaaer, har ingen Forandring i Hensende til Fordelingen paa Lærerne været fornøden, med Undtagelse af, at Professor **Lund**, som daværende Lærer i Mathematik, maatte, for ikke at erholde det større Antal end 24 Timer, som nu vilde falde paa Undervisningen i Mathematik og Regning fra 6te til 2den Classe, afgive de 4 Timer, der ere anviste til Regning i sidstnævnte Classe, hvilke saaledes bleve overdragne til Candidat **Berg**.

Heraf fremgaaer følgende Oversigt over Undervisningens Fordeling paa Skolens nuværende Lærerpersonale, med Bedføielse af enhver Lærers ugentlige Timeantal:

Rector: Latin i 6te Cl., Græsk i 5te Cl..... 15 Timer,
Overlærer **Birch**: Græsk i 6te Cl., Latin i 5te Cl., Dansk i 4de Cl. A og B..... 19 —
Overlærer **Esperſen**: Historie i 6te Cl., 5te Cl., 4de Cl. A og B, Græsk i 4de Cl. A og B 22 —
Adjunct **Jenſen**: Religion i alle Classer, Regning i 1ste Cl..... 22 —
Adjunct **Holbech**: Tydsk i de 5 øverste Classer, Dansk i 2den Cl..... 22 —
Adjunct, Inspector **Krebs**: Hebraisk i 6te Cl., Latin i 4de Cl. A og B..... 24 —
Adjunct **Lunddahl**: Dansk i 6te Cl., 5te Cl., 3die Cl. A og B, 1ste Cl., Tydsk i 1ste Cl. 21 —
Adjunct **Sorterup**: Historie i 3die Cl. A og B, 2den Cl. og 1ste Cl., Geographie i alle Classer..... 24 —
Constitueret Lærer Candidat **Berg**: Latin i 3die Cl. A og B, Regning i 2den Cl..... 22 —

Conſtitueret Lærer Candidat **Peterſen**: Mathematik i 6te Cl., 5te Cl., 4de Cl. A og B, 3die Cl. A og B, Naturlære i 6te Cl.	26	Timer.
Timelærer Profeſſor **Borring**: Franſk i de 5 overſte Claſſer	20	—
Timelærer Bataillonschirurg **Petit**: Naturhiſtorie i alle Claſſer	18	—
Timelærer Copiſt **Kruſe**: Kalligraphie i 4de Cl. A og B, 3die Cl. A og B, 2den Cl. og 1ſte Cl.	13	—
Timelærer Architekt **Roſenberg**: Tegning i 3die Cl. A og B, 2den Cl. og 1ſte Cl.	6	—
Organiſt **Berggreen**: Sang	5	—
Commandeerſergeant **Meier** med Aſſiſtenter: Gymnaſtik og Svømning	4 (6*)	—

Den af Directionen under 25de Auguſt f. A. approberede Lectionstabel for dette Skoleaar tilligemed et Tal-Schema findes i Bilag II og III.

---

*) Da Directeuren for Gymnaſtiken havde henledet Directionens Opmærkſomhed paa, at den efter de ſeneſt foretagne Forandringer til Svømmeunderviisningen ved de lærde Skoler anſatte Tid var for kort til at Øiemedet med ſamme tilbørligen kunde opnaaes, idet Halvdelen af Juli Maaned nu anvendes til Skolernes Hovedexamen og hele Auguſt Maaned til Sommerferie, har Directionen, overeensſtemmende med mit derved foranledigede Forſlag, under 15de Juni d. A. bifaldet, at i indeværende Sommer og for Fremtiden hvert af de 2 Svømmepartier, paa hvilke Diſciplene ere fordeelte, erholde 1 Time til om Ugen foruden de 2 Timer, de allerede have havt til bemeldte Underviisning.

III. Efterat det havde været Gjenstand for Overveielse mellem Skolens Lærere, hvorvidt Undervisningens Tarv i Øieblikket maatte fordre, at enten i nogen Disciplin de hidtil brugte Lære- eller Læsebøger bleve afløste af andre, eller nye Lærebøger i et enkelt Fag bleve indførte ved Siden af dem, som i samme Fag allerede benyttedes, blev der for Skoleaarets Begyndelse andraget paa, 1. at Hjorts „Børneven" maatte ved den danske Undervisning i 1ste og 2den Classe træde istedetfor den hidtil brugte Læsebog af Molbech; 2. at Bojesens „Kort Begreb af den danske Sproglære" maatte, istedetfor den hidtil brugte „Indledning til den danske Sproglære" af Oppermann lægges til Grund ved Undervisningen i de 3 nederste Classer; 3. at Tregders „Haandbog i den græske og latinske Litteraturhistorie" maatte indføres til fornøden Afbenyttelse ved Undervisningen i Græsk og Latin i 5te og 6te Classe; 4. at det maatte overlades til nærmere Overeenskomst mellem Rector og vedkommende Lærer at vælge til Brug ved den græske Undervisning i 5te Classe en passende Chrestomathie; 5. at der ved Undervisningen i Tydsk i 2den, 3die og 4de Classe maatte indføres den for enhver af disse Classer passende Deel af Jürs's og Rungs „Materialier til Brug ved Oversættelse fra Dansk til Tydsk", af hvilken Haandbog hidtil 1ste Deel var udkommen; 6. at ved den historiske Undervisning Bohrs „Lærebog i Middelalderens Historie til Brug for Skolernes Mellemklasser" maatte i 3die Classe benyttes ved Siden af den allerede indførte Rofods „Fragmentariske Fremstilling af Historiens vigtigste Begivenheder", og at i 6te Classe tillige Estrups „Lærebog i den almindelige Verdenshistorie" maatte benyttes; 7. at i 1ste og 2den Classe Ingerslevs „Korte Lærebog i Geographien" maatte træde istedetfor den hidtil benyttede Rofods „Geographie for Begyndere"; 8. at i de mathematiske Disci-

pliner, istedetfor de hidtil brugte Læreboger af **Falleſen** og **Urſin**, **Jürgenſens** „Elementair Arithmetik og Algebra" maatte lægges til Grund for Undervisningen i Arithmetik i vedkommende Classer, og **Oppermanns** „Elementair Plangeometrie" benyttes i 4de og 5te, og senere i 6te og 7de Classe, samt at **Bergs** „Stereometrie og Plantrigonometrie" maatte benyttes ved Undervisningen i 6te, og senere i 7de Classe. — Paa disse Indstillinger modtoges Directionens Approbation af 25de August f. A.

IV. De i dette Skoleaar gjennemgaaede Pensa og Øvelser ere:

Dansk. I. Classe: **Hjorts** Børneven S. 80—372 (i 4de Udgave) oplæst og analyseret. **Bojesens** „Kort Begreb af den danske Sproglære" gjennemlæst og repeteret med Forbigaaelse af enkelte Regler og Anmærkninger. Af **Krossings** poetiske Læsebog ere enkelte Digte lærte udenad. I 2 Timer om Ugen er der skrevet Stiil paa Skolen, afverlende Dictat, smaae Fortællinger og Øvelse i at danne Exempler til grammaticalske Regler. — II. Classe: **Molbechs** Læsebog fra S. 153 til Bogens Slutning oplæst og analyseret; hele **Bojesens** „Kort Begreb o. s. v." paa enkelte Anmærkninger nær. I 2 Timer om Ugen er der skrevet Stiil paa Skolen, afverlende Dictat, Fortælling, Øvelser, svarende til et i Grammatiken læst Pensum, eller efter **Borgens** Veiledning. Digte ere oplæste og lærte udenad efter **Krossings** poetiske Læsebog. — III. Classe: **Holsts** prosaiske og poetiske Læsebog er benyttet til Læseøvelser og sproglig Analyse; enkelte Stykker af den sidste ere lærte udenad. **Bojesens** „Kort Begreb o. s. v." læst og repeteret. Den ene af de ugentlige Timer benyttet til Gjennemgang af en rettet Stiil og Begyndelsen af en ny,

som er skreven færdig hjemme. — IV. Classe: Bojesens „Kort Begreb o. s. v."; Holsts prosaiske Læsebog S. 1 — 115; den poetiske Læsebog S. 1—201; Øvelser derved anstillede deels i sproglig Analyse, deels i Forklaring og Udvikling af Indholdet; enkelte større Digterværker forelæste og forklarede. 2 Stile om Maaneden udarbeidede hjemme og gjennemgaaede paa Skolen. — V. Classe: Den ene af de ugentlige Timer benyttet til Læsning af Holsts poetiske Læsebog, hvortil er knyttet sproglig og æsthetisk Betragtning af det Læste (forfra til Steen Blicher); den anden er benyttet til deri at gjennemgaae den i Ugens Løb skrevne og rettede Stiil saavel for Classen i Almindelighed som for den Enkelte, samt til at sætte en ny Opgave for. — VI. Classe: Thortsens Litteraturhistorie fra S. 102 til Enden er gjennemgaaet og gjennemexamineret, samt Udsigt over de nulevende Digtere meddeelt i Foredrag; enkelte især af Heibergs Digterværker ere gjorte til Gjenstand for nøiere Betragtning. Mundtlige Foredrag ere holdte af Disciplene deels over opgivne, deels over selvvalgte Themaer. Udarbeidelser ere skrevne i Regelen 2 Gange om Maaneden, afvexlende over Opgaver af almindeligt Indhold eller hentede fra Historien, Religionslæren eller den classiske Oldtidskundskab.

Tydsk. I. Classe: Af Riises mindre tydske Læsebog er læst og repeteret S. 22—165, hvortil er knyttet Indøvelse af den almindelige Sætningslære samt af den regelmæssige Formlære, af hvilken et Skelet er dicteret. I en af de ugentlige Timer er skrevet afvexlende Dictat og Oversættelse fra Dansk til Tydsk af meget lette og korte Sætninger. — II. Classe: Riises tydske Læsebog for Begyndelsesclasserne S. 69—180. Efter Jürs's og Rungs Materialier som Oversættelse fra Dansk til Tydsk S. 1—40. Hele Bøiningslæren af Meyers Grammatik. Skriftlig Stiil eller Dictat i det

Mindste een Gang om Ugen. — III. Classe A og B: Hjorts Læsebog: „Kotzebues Reise um die Welt" S. 21—74. Som Oversættelse fra Dansk til Tydsk efter Wolles Materialier S. 18—37 og S. 53—64. Efter Meyers Grammatik Formlæren repeteret, Syntaxen efter Udvalg. En skriftlig Stiil hver anden Uge. IV. Classe A og B: Hjorts Læsebog: „Reise über Holland nach London" S. 185—194; af „Sieben Gemälde aus der Geschichte der spanischen Niederlande" S. 412—450; „Fragment aus meinen Knabenjahren" S. 558—571. Som Oversættelse fra Dansk til Tydsk efter Bresemann S. 1—52. 2 à 3 skriftlige Stile om Maaneden. — V. Classe: Hjorts Læsebog: „die Römer des neunzehnten Jahrhunderts" S. 292—321; endvidere poetiske Stykker fra S. 549—605. Som Oversættelse fra Dansk til Tydsk er læst efter Bresemann S. 1—52. Hele Meyers Grammatik med enkelte dicterede Tillæg. 2 à 3 skriftlige Stile om Maaneden. — VI. Classe: Af Schiller: „Ueber Völkerwanderung, Kreuzzüge und Mittelalter"; „Uebersicht des Zustandes von Europa zur Zeit des ersten Kreuzzugs"; „Ueber die tragische Kunst"; af Goethe: „Hermann und Dorothea". Som Oversættelse fra Dansk til Tydsk er læst efter Holsts danske Læsebog: „Sundet i Frostveir", „Kaninen", „Graveren i Cölln", „Thorvaldsen", „Bagdads Caravanserai", „Ulven". I Regelen een skriftlig Stiil hver Uge.

Fransk. II. Classe: Borrings Læsebog for Mellemclasser, S. 74—128, i Alt 54 Sider. Borrings Grammaire française à l'usage des Danois: Formlæren indtil de uregelmæssige Verber. — III. Classe: Samme Læsebog: S. 150—250, i Alt 100 Sider. Grammatik: Formlæren. — IV. Classe: Borrings Etudes littéraires: S. 1—62 og S. 167—187, i Alt 81 Sider. Grammatik: Repetition af

Formlæren, og af Syntaris de tvende Afsnit om Ordenes Overeensstemmelse og Styrelse. Oversættelse af Dansk til Fransk er begyndt i denne Classe med Stykkerne af **Borrings** Stiløvelser om Substantivernes og Adjectivernes Overeensstemmelse, hvilke Stykker ere oversatte mundtligt. — V. **Classe**: **Borrings** Etudes littéraires: S. 1—62 og S. 227—252, i Alt 87 Sider. Grammatik: Repetition af Formlæren og de tvende i forrige Classe gjennemgaaede Afsnit af Syntaris; endvidere Læren om Ordfølgen og de vigtigste Stykker om Taledelenes Eiendommeligheder. Til Øvelse i Oversættelse fra Dansk til Fransk ere Stykker af **Borrings** Stiløvelser, henhørende til Syntaris, oversatte deels mundtligt deels skriftligt. Disciplene ere i denne Classe blevne øvede i at benytte det fremmede Sprog til mundtligt at gjøre Rede for det Gjennemgaaede af Sproglæren. — VI. **Classe**: Stataristk Læsning af **Borrings** Etudes littéraires: S. 1—70 og S. 154—215, i Alt 130 Sider. Cursorisk Oversættelse fra Fransk af le Musée français, omtrent 150 Sider af den nyeste Litteratur. Grammatik: Repetition af Formlæren og Syntaris. Som Oversættelse fra Dansk til Fransk er gjennemgaaet, deels mundtligt, deels skriftligt, flere af de i Stiløvelserne indeholdte Historier og Breve. Disciplene ere under hele Undervisningen i denne Classe stadigen blevne øvede i at udtrykke sig paa Fransk.

Latin. III. **Classe** A og B: **V. A. Borgens** Læsebog fra 3die til 5te Afsnit, samt af det nye Tillæg de første 50 Stykker (dog III. Cl. B 10 Stykker færre). Af **Madvigs** Sproglære er hele Bøiningslæren og Syntaxen indtil Cap. 7 læst og repeteret. — IV. **Classe** A og B: *Cæsaris* comment. de bello Gallico lib. I—III; *Ciceronis* oratio in Catilinam I; **Feldbausch's** *Chrestomathia Ovidiana* Nr. II, III, IV, V, VI, tilsammen 590 Vers. Af **Madvigs** Sproglære er

den for denne Classe bestemte Deel læst; Stiløvelser, saavel skriftlige som mundtlige, ere foretagne, ligesom den i Undervisningsplanen for den latinske Undervisning i denne Classe foreskrevne Methode efter Omstændighederne i det Hele er fulgt. — V. Classe: *Cæsaris* commentt. de bello Gall. lib. I—III (cursorisk); *Sallustii* Catilina; *Ciceronis* orat. pro S. Roscio Amerino; af Feldbausch's *Chrestomathia Ovidiana* Stykkerne I—V, samt VII. Madvigs Sproglære. 2 Stile ugentlig, den ene udarbeidet hjemme, den anden paa Skolen; een Gang ugentlig mundtlig Stiløvelse; af og til en Version. — VI. Classe: *Ciceronis* orationes pro Milone et pro Ligario; *ejusd.* de officiis libri I & II; *Virgilii* Aeneid. libri III & IV. Af Madvigs Sproglære er Ordføiningslæren læst lectieviis forfra til ind i Læren om Conjunctiv; men iøvrigt er Grammatiken i det Hele stadig indøvet under Forfatterlæsningen, ved hvilken tillige Bojesens Antiqviteter, Moritz's Mythologie og Tregders Litteraturhistorie ere benyttede. Stil 2 Gange om Ugen; af og til en Version.

Græsk. IV. Classe A og B: Af Tregders græske Formlære det Vigtigste af Lydlæren og Bøiningslæren i den almindelige Dialekt. Af Langes Materialier 1ste Cursus; af 2det Cursus 1ste Afsnit og 3die Afsnits 1ste Stykke. — V. Classe: *Xenophont.* Anabas. lib. I; *Homeri* Odyss. lib. VIII. Tregders Formlære er gjennemgaaet, og under Læsningen af Forfatterne tillige de vigtigste syntaktiske Phænomener oplyste ved Henvisning til Madvigs Ordføiningslære. Nogle faa Øvelser i Nedskrivning efter Dictat ere i Slutningen af Skoleaaret foretagne. — VI. Classe: *Xenophont.* Memor. Socr. lib. I & II; *Herodoti* histor. lib. II c. 1—120; *Homeri* Odyss. lib. V—VIII. Tregders Formlære; Madvigs Ordføiningslære.

Hebraisk. VI. Classes nederste Afdeling: Genesis capp. I—X; Formlæren af Whittes Grammatik. — VI. Classes øverste Afdeling: Genesis cap. XXIV ad finem; Whittes Grammatik.

Religion. I. Classe: Hele Herslebs mindre Bibelhistorie tilligemed et Udtog af den bibelske Geographie; Jensens samlede Bibelsprog og nogle udvalgte Psalmer af Hjorts Psalmebog. — II. Classe: Balles Lærebog Capp. 1, 2, 8 og 6; af Herslebs større Bibelhistorie er læst Oversigt over det gamle Testamentes Bøger, og af disses speciellere Indhold fra Skabelsens Historie til 4de Periode. Af Bibelen selv ere nogle Capitler i 2den og 3die Mosebog gjennemlæste til at belyse den mosaiske Lovgivning. — III. Classe A. og B.: Balles Lærebog Capp. 3, 4, 5 og 7; Herslebs Bibelhistorie fra Kongernes Historie til Jerusalems Ødelæggelse. I Bibelen selv ere nogle Capitler læste af 1ste og 2den Samuels Bog til at belyse Davids Historie. — IV. Classe A. og B.: Af Krog Meyers Lærebog de 45 første Paragrapher; af Herslebs Bibelhistorie Oversigt over det nye Testamentes Skrifter og af de evangeliske Beretninger fra Christi Fødsel til hans Fremtræden i Jerusalem ved den anden Paaskefest. Af Bibelen selv er læst de 8 første Capitler af Johannes's Evangelium. — V. Classe: Af samme Lærebog er læst Afsnittet om Menneskets Natur, Udødelighed, Bestemmelse og Pligter; af Herslebs Bibelhistorie fra Jesu Optræden i Jerusalem ved den anden Paaskefest til Slutningen af Apostlenes Gjerninger. I Bibelen selv er af Lucas's Evangelium læst fra Cap. 6 til Cap 13. — VI. Classe: Af samme Lærebog er den første Halvdeel (fra § 1 til § 109) læst med samtlige Disciple, og desuden med de Ældre i Classen den sidste Halvdeel repeteret; hele Herslebs Bibelhistorie er gjennemgaaet, og af Bibelen selv i Grundspro-

get er den sidste Halvdeel af Matthæi Evangelium bleven læst. Af Kalkars Kirkehistorie er læst til Reformationen.

Historie. I. Classe: En Oversigt over alle Hovedbegivenhederne i Fædrelandets Historie, hvorved fornemmelig Rofods Udtog af denne er lagt til Grund. — II. Classe: Hele den gamle Historie efter Bohrs Lærebog. — III. Classe A. og B.: Middelalderens Historie efter Bohrs Lærebog; Rofods fragmentariske Historie fra Reformationen til Revolutionen i Frankrig. — IV. Classe A. og B.: Hele Oldtidens Historie i Sammenhæng. Langbergs gamle Historie er lagt til Grund. — V. Classe: Forelobig Introduction i Verdenshistorien fra Oldtidens Ophør indtil den revolutionaire Tidsalder. Følgende Folks og Staters Historie i samme Tidsrum: Frankrig, England, Tydskland (Helvetien, Ungarn, Bohmen, Brandenburg og Preussen), Italien, Spanien, Portugal, Nederlandene, det græske Keiserdomme, Araberne og de andre Muhamedanske Folk (Osmanniske Tyrkie). Rofods Udtog af Verdenshistorien er benyttet som Haandbog. — VI. Classe: Repetition af de i 4de og 5te Classe gjennemgaaede Curser i det ovenfor antydede Omfang. Rofods Udtog af Verdenshistorien er benyttet som Haandbog. Den historiske Undervisningsplan er nøiagtig fulgt for de sidstnævnte tre Classers Vedkommende.

Geographie. I. Classe: En almindelig Udsigt over alle Have, større Bugter, Forbjerge, Bjerge, Indsøer og Floder paa Jordens Overflade, og, efter Ingerslevs korte Geographie, Europa. — II. Classe: Hele sidstnævnte Lærebog i Geographien. — III. Classe A. og B.: Ingerslevs større Haandbog: forfra til Italien. — IV. Classe A. og B.: Samme Lærebog: fra Holland til Asien; af Kønigsfeldts Lærebog i den gamle Geographie: hele Europa. —

V. Classe: Efter samme Lærebøger: af den nyere Geographie Asien, Afrika, Amerika og Australien; af den gamle Asien og Afrika. — VI. Classe: Den physiske Geographie; af den politiske Geographie Europa og Asien samt den gamle Geographie, begge Dele efter de samme Lærebøger.

Arithmetik. I. Classe: Praktisk Regning efter Ursins Regnebog fra Begyndelsen til Reguladetri i Brøk. — II. Classe: Praktisk Regning efter samme Bog, fra Brøk S. 20 til Fusti-Regning S. 115. — III. Classe A. og B.: Jürgensens „Elementair Arithmetik og Algebra", 3die Udgave 1846: forfra til § 12 S. 48. — IV. Classe A. og B.: Samme Lærebog: forfra til § 12 S. 48. — V. Classe: Samme Lærebog: forfra til § 17 S. 76. — VI. Classe: Samme Lærebog: forfra til § 21 S. 119, samt af § 23 (S. 138) Læren om Logarithmer til S. 144.

Geometrie. IV. Classe A. og B.: Oppermanns „Elementair Plangeometrie" 1845: forfra til § 12 S. 86. — V. Classe: Samme Lærebog: forfra til § 14 S. 99 med Forbigaaelse af Nr. 304–306 incl. — VI. Classe: Efter Ursins Lærebog er Plangeometrien repeteret forfra til Læren om Cirklens Udmaaling; med de yngre Disciple i Classen er læst første Gang Cirklens Udmaaling efter Prof. Lunds Foredrag; med hele Classen er gjennemgaaet geometrisk Construction og Stereometrie. (Prof. Ramus's Forelæsninger over Stereometrien ere benyttede efter Lærerens Dictat).

Naturlære. VI. Classe: Ørsteds „Naturlærens mechaniske Deel": Bolgebevægelsen S. 281, samt Varmelæren, Magnetismen og Begyndelsen af Electriciteten indtil den electriske Ladning efter Lærerens eget Foredrag.

Naturhistorie. I. Classe: Pattedyr og Fugle efter mundtligt Foredrag og med Benyttelse af „naturhistorisk Ta-

bel Nr. I." — II. Classe: Pattedyrene og Fuglene efter Drejers og Bramsens Lærebog, hvorhos en kort Beskrivelse over Menneskets Bygning er bleven tilføiet. — III. Classe A. og B.: Krybdyr og Fiske efter samme Lærebog; den terminologiske Indledning til Planteriget efter Petits Lærebog i Botanik og Linne's System efter Tabel Nr. III, hvormed er bleven forenet enkelte lettere Plantebestemmelser. — IV. Classe A. og B.: Den specielle Botanik efter Petits Lærebog. — V. Classe: Pattedyrene og Fuglene efter Drejers og Bramsens Lærebog, dog med Tilføielse saavel af en vidtloftigere anatomisk Indledning som af et større Antal Slægter og Arter med nøiagtigere Charakterer. — VI. Classe: Menneskets Naturhistorie, efterfulgt af en comparativ-anatomisk Oversigt over Beendyrrækken; endvidere Plantegeographie med dertil knyttet Repetition af de vigtigere Plantefamilier.

Tegning. I. Classe: Frihaandstegning. I geometrisk Tegning ere Tabellerne I—IX gjennemgaaede. — II. Classe: Frihaandstegning; geometrisk Tegning fra Tab. I —XII. — III. Classe A. og B.: Geometrisk Tegning fra Tab. I—IX.

I **Kalligraphie, Sang og Gymnastik** har Undervisningen i dette Skoleaar været fremmet paa sædvanlig Maade.

Anm. Det er en naturlig Følge af de tidligere Forholds endnu vedvarende, om end altid mere forsvindende Indflydelse, hvilken det under Reformens fremskridende Udvikling deels vilde have været ubetimeligt, deels umuligt øieblikkelig at trænge tilbage, at ovenstaaende Udsigt ikke vil befindes i alle Enkeltheder at svare til Bestemmelserne i den for Skolen udkastede Undervisningsplan. Saaledes er, for at nævne et Exempel, i 4de Classe, saavel i Latin som i Græsk et større Pensum bleven fuldendt end der ellers efter bemeldte Plan er paatænkt at skulle gjennemgaaes, fordi Undervisningen i disse Sprog havde været begyndt med vedkommende Disciple paa et tidligere Stadium end del,

der nu er foreskrevet ved den provisoriske Anordning, hvorimod vi paa andre Steder og i andre Henseender endnu ikke have fundet Leilighed til at medtage Alt, hvad der var tilsigtet at skulle optages i Skoleaarets Pensum. Fortsatte Bestræbelser og fortsat Erfaring ville, som det tør haabes, under altid heldigere Vilkaar, formaae at udjevne den Uovereensstemmelse, som endnu hist og her maatte finde Sted mellem Plan og Udførelse, eller ogsaa — hvad vi have vedkjendt os at være forberedte paa — i et eller andet Punkt foranledige denne eller hiin Modification i det oprindelige Anlæg af Planen.

Videnskabelige Samlinger.

I. Bibliotheket. II. Naturhistorisk Samling. III. Physiske Apparater.

I. Efterat den i forrige Aars Skoleefterretninger leverede Fortegnelse var afsluttet, ere følgende Bøger indkomne i Skolebibliotheket:

Aftstykker, for største Delen hidtil utrykte, til Oplysning især af Danmarks indre Forhold i ældre Tid. Samlede og udgivne af Fyens Stifts literaire Selskab. 2den Samlings 2det Hefte. Odense 1845. 4.

P. Arnesen, Latinsk-dansk Ordbog til Brug for den studerende Ungdom. 3 Hefte. Kbhvn. 1847. Imp. 8.

J. B. Basedow, Elementarwerk. 1—5 Lief. Stuttgart 1847. 8.

Becker, Verdenshistorie. Udg. af J. W. Loebell o. s. v. Oversat af J. Riise. 14 Bd. 1—6 H. Kbhvn. 1846. 8.

Bibelen eller den hellige Skrift, paany oversat af Grundteksten og ledsaget med Indledninger og oplysende Anmærkninger. Ved Chr. H. Kalkar. 48—60 Levering. Kbhavn. 1846—1847. 8.

L. G. Blanc, Handbuch des Wissenswürdigsten aus der Natur und Geschichte der Erde und ihrer Bewohner. 5te Aufl. Herausg. von W. Mahlmann. 9—13 H. Halle 1846—1847. 8.

Budget for Aaret 1847 over samtlige Stats-Indtægter og Udgifter o. s. v. Kbhavn. 1847. 4.

G. E. Burkhardt, Praktische Anleitung zu einem gründlichen Schulstudium als Vorbereitung auf die akademischen Studien. Lützen 1846. 8.

C. Julii Cæsaris commentarii de bello Gallico. Mit Wort- und Sacherläuterungen herausgeg. von *E. Th. Hohler*. 3 Aufl. Wien 1846. 8.

M. Tullii Ciceronis orationes. Cum commentariis editæ consilio atque studio *Caroli Halm*. Vol. II. (Oratio pro A. Cæcina. Recens. *C. A. Jordan*). Lipsiæ 1847. 8.

M. Tullii Ciceronis Paradoxa. Ed. *G. H. Moser*. Gottingæ 1846. 8.

K. F. Elze, Ueber Philologie als System. Dessau 1845. 8.

W. Engelmann, Bibliotheca scriptorum classicorum et Græcorum et Romanorum. 6 Aufl. Leipzig 1847. 8.

Th. H. Erslew, Almindeligt Forfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark o. s. v. 2 Bd. 4 H. Kbhavn 1846. 8.

E. W. Fischer, Römische Zeittafeln von Roms Gründung bis auf Augustus's Tod. Altona 1846. 4.

For Literatur og Kritik. Et Fjerdingaarsskrift, udg. af Fyens Stifts literære Selskab. Redigeret af L. Helweg. 4 Bd. 3—4 H., 5 Bd. 1—2 H. Odense 1846—1847. 8.

Ph. C. Friedenreich, Grundrids af den topiske Jordbeskrivelse, til Skolebrug. Kbhavn 1847. 8.

G. W. Gossrau, C. W. Kallenbach, J. A. Pfau, Loci grammatici. Quedlinburgi 1847. 8.

A. Gräfenhan, Geschichte der klassischen Philologie im Alterthum. 3tter Bd. Bonn 1846. 8.

R. Klotz, Handwörterbuch der lateinischen Sprache. 1 Lief. Braunschweig 1847. 8.

J. L. A. Kolderup-Rosenvinge, Supplement til Samlingen af Lovbud og Collegialbreve vedkommende Geistligheden og de i Lovens anden Bog omhandlede Gjenstande. (For Aarene 1840—1845). Kbhavn 1846. 8.

F. K. Kraft u. C. Müller, Real-Schul-Lexicon für die studirende Jugend. Eine gänzliche Umarbeitung von C. Ph. Funke's kleinem Real-Schullexicon. 1—10 Lief. Altona 1847. 8.

Kraiberg, Heinrich Pestalozzi. Efter A. Diesterweg. Aalborg 1846. 8.

K. W. Krüger, Griechische Sprachlehre für Schulen. 1—2 Th. Berlin 1846. 8.

H. Kroyer, Danmarks Fiske. 3 Bd. 1 H. Kbhavn 1846. 8.

Literatur-Zeitung, allgemeine, vom Jahre 1846 (Juni-Decbr.), vom Jahre 1847 (Januar-Mai). Halle u. Leipz. 1846—1847. 4.

Titi Livii Patavini historiarum libri I—IV. Mit erklärenden Anmerkungen von *G. C. Crusius*. 1—2 H. Hannover 1846. 8.

C. Lucilii saturarum reliquiæ. Edidit, auxit, emendavit *F. D. Gerlach*. Turici 1846. 8.

Lukian's Prometheus, Charon, Timon, Traum, Hahn. Mit sprachlichen und sachlichen Anmerkungen und Griechischem Wortregister herausgegeben von *F. A. Menke*. Bremen 1846. 8.

Mager, Die genetische Methode des schulmäßigen Unterrichts in fremden Sprachen und Litteraturen u. s. w. Zürich 1846. 8.

J. F. E. Meyer, Anleitung zum Uebersetzen aus dem Lateinischen in das Griechische nach Parallel-Stellen. Leipzig 1837. 8.

P. A. Munch og C. R. Unger, Det oldnorske Sprogs eller Nordmandsprogets Grammatik. Christiania 1847. 8.

J. P. Mynster, De illo fratre, cujus Paulus 2 Cor. VIII. 18 mentionem facit, commentatio. Hauniæ 1846. 4. (Program til Bispevielse).

C. F. Nägelsbach, Lateinische Stilistik für Deutsche. Nürnberg 1846. 8.

B. G. Niebuhr, Historische und philologische Vorträge, 1 Abth. (Vorträge über römische Geschichte von B. G. Niebuhr. Herausgeg. von M. Isler. 1 Bd.) Berlin 1846. 8.

P. P., Niels Juel og hans Samtid. 1 D. Kbhavn 1847. 8.

G. Pfizer, Geschichte der Griechen für die reifere Jugend. Stuttgart 1847. 8.

Regnskabs-Oversigt for Aaret 1845 over samtlige Stats-Indtægter og Udgifter o. s. v. Kbhavn 1847. 4.

L. Reichenbach u. *H. E. Richter*, Der naturwissenschaftliche Unterricht auf Gymnasien. Dresd. u. Leipz. 1847. 8.

J. L. Rohmann, Skildringer af den nyeste Tids Historie fra Julirevolutionens Udbrud 1830. 1—2 D. Odense 1846—1847. 8.

V. C. F. Roſt u. E. F. Wüſtemann, Anleitung zum Ueberſetzen aus dem Deutſchen in das Griechiſche. 1—2 Th. Göttingen 1838—1841. 8.

J. v. Rœder, Danmarks Krigs- og Politiske Historie fra Krigens Udbrud 1807 til Freden til Jönkjöping den 10de December 1809. 2 Bd. Kbhavn 1847. 8.

C. Sallustii Crispi opera. Mit Anmerkungen von *E. W. Fabri*. Nürnberg 1845. 8.

Satiriker, die römiſchen. Für gebildete Leſer übertragen und mit den nöthigen Erklärungen verſehen von H. Düntzer. Braunſchweig 1846. 8.

A. Schaefer, Geſchichtstabellen zum Auswendiglernen. Dresd. u. Leipz. 1847. 8.

A. Scheiffele, Materialien zum Ueberſetzen aus dem Deutſchen in das Griechiſche. Stuttgart 1835. 8.

F. Schmalfeld, Syntax des griechiſchen Verbums. Eisleben 1846. 8.

K. Schwenck, Die ſieben Tragödien des Sophokles. Erklärungen. Frankf. a. M. 1846. 8.

H. P. Selmer, Kjøbenhavns Univerſitets Aarbog for 1845. Kbhavn 8.

M. Seyffert, Uebungsbuch zum Ueberſetzen aus dem Deutſchen ins Lateiniſche für Secunda. Brandenburg 1846. 8.

F. C. Sibbern, Om den chriſtelige Ytringsfrihed i kirkelig Henseende. Kbhavn 1846. 4. (Univerſitetsprogram).

S. A. W. Stein, De neuromate quodam nervi ischiadici disputatio. Hauniæ 1846. 4. (Univerſitetsprogram).

H. Stephani thesaurus Græcæ linguæ. Edd. *C. B. Hase, G. & L. Dindorfii*. Vol. V. fascic. VII. Vol. VI. fascic. VI. Parisiis. Fol.

K. F. Süpfle, Aufgaben zu lateiniſchen Stilübungen für die oberſten Claſſen deutſcher Mittelſchulen. Heidelberg 1847. 8.

C. Cornelii Taciti opera quæ supersunt. Resensuit atque interpretatus est *Jo. Gaspar Orellius*. Vol. I. Turici 1846. 8.

A. Thiers, Conſulatets og Keiſerdømmets Hiſtorie. 32—58 Levering. Kbhavn 1846—1847. 8.

P. N. Thorup, Hiſtoriſke Efterretninger om Ribe Cathedralſkole. 1 D. 1 H. Efter Forf.'s Død udg. af C. E. Thorup. Ribe 1846. 8.

Tidsſkrift, danſk. Udgivet og redigeret af J. F. Schouw. Nr. 1—3. Kbhavn 1847. 8.

Tidsſkrift, nyt hiſtoriſk. Udg. af d. danſke hiſt. Forening, redig. af C. Molbech. 1 B. 1 H. Kbhavn. 1846. 8.

Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur. Udg. af H. N. Clausen. 2—4 H. for 1846, 1 H. for 1847. Kbhavn 8.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΗ. Mit erklärenden Anmerkungen von K. W. Krüger. 1 Bd —2 Bd. 1 H. Berlin 1846. 8.

Verzeichniss, antiquarisches (Nr. VIII.: Bibliotheca theologica, Nr. IX.: Bibl. juridica) von *Lippert & Schmidt.* Halle 1847. 4.

C. F. Wegener, Om Anders Sörensen Vedel. Kbhavn. 1846. 4.

C. Winther, Mythologisk Haandbog. (Carl Philipp Moritz's Underlære, oversat og tilligemed et Omrids af den nordiske Mythologie udgivet af Chr. W.) Kbhavn. 1847. 8.

G. H. Winther, Quibus artibus et conatibus ludi reales, qui vocantur, in Germania apud protestantes ad initium hujus seculi instituti sint. Disputatio pædagogica. Hauniæ 1846. 8.

A. Witzschel, Die tragische Bühne in Athen. Jena 1847. 8.

D. Wyttenbach, Vita Davidis Ruhnkenii. Ex editione principe edidit *C. H. Frotscher.* Fribergæ 1846. 8.

Zeitschrift für das Gymnasialwesen, herausg. von *A. G. Heydemann* u. *W. J. C. Mützel.* 1 Jahrg. 1—2 H. Berlin 1847. 8.

Zeitung, pädagogische, herausg. von H. Gräfe und C. Clemen. 2 Jahrg. Nr. 13—24, 3 Jahrg. Nr. 1 -12. Leipzig 1846—1847. 8.

H. C. Örsted, Oversigt over det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger o. s. v. i Aaret 1846 (Nr. 1—6). Kbhavn. 8.

Universitetets Lectionskataloger og Examenslister o. s. v.

Skoleprogrammer for 1846.

Aalborg Kathedralskole: *P. H. Tregder*, I. Kort Udsigt over den græske Kunsts Historie. Til Brug for Skoler. II. Skoleefterretninger.

Aarhuus Kathedralskole: H. H. Blache, I. Skoleefterretninger. II. Om den Ruthardske Methode i Sprogundervisningen.

Aarhuus videnskabelige Realskole: B. C. Nielsen, Skoleefterretninger.

Borgerdydsskolen paa Christianshavn: I. L. Gude, Bemærkninger om Religionsunderviisningen i den lærde Skoles høiere Classer. II. M. Hammerich, Skoleefterretninger.

Frederiksborg lærde Skole: I. H. M. Flemmer, Skoleefterretninger. Som Programmets videnskabelige Deel udkom senere II. E. Flemmer, Demosthenes's Kamp mod Philip. Historisk Indledning til Demosthenes's politiske Taler.

Horsens lærde Skole: I. C. F. W. Bendz, Authentiske Efterretninger om Jacob Benignus Winslows Overgang til den catholske Kirke. II. Skoleefterretninger af Rector.

Kolding lærde Skole: C. F. Ingerslev, I. Epistola critica ad V. D. *C. F. S. Alschefski.* II. Skoleefterretninger.

Metropolitanskolen: I. Udkast til en Underviisningsplan for de udvidede lærde Skoler, udarbeidet af Rector og Medlærere. II. Skoleefterretninger af Rector.

Nykjøbing Kathedralskole: I. *G. F. Lund*, Om det oldnordiske Sprog som Undervisningsgenstand i vore lærde Skoler. II. Fortsættelse af Katalogen over Kathedralskolens Bibliothek. III. E. P. Rosendahl, Skoleefterretninger.

Odense Kathedralskole: R. J. F. Henrichsen, De fragmento Gottorpiensi Lucretii. II. Skoleefterretninger. — Som Indbydelsesskrift til Høitideligheden i Anledning af den nye Skolebygnings Indvielse udkom: (Paludan-Müller) og Henrichsen, Bidrag til Odense Cathedralskoles Historie, 1 H.

Randers lærde Skole: C. A. Thortsen, I. Bemærkninger til nogle Steder i Horatses Oder. II. Skoleefterretninger.

Ribe Kathedralskole: C. H. A. Bendtsen, I. Et Par Ord om Reformen i vort lærde Skolevæsen. II. Skoleefterretninger.

Roskilde Kathedralskole: S. N. J. Bloch, I. Bidrag til Roskilde Domskoles Historie. 4 H. II. Skoleefterretninger.

Ronne lærde og Real-Skole: I. *H. K. Whitte*, Om den provisoriske Underviisningsplan af 25de Juli 1845. II. *H. H. Lefolii*, Om Underviisningen i Dansk og Tydsk som Grundlag for den grammatiske Dannelse. II. *Whitte*, Skoleefterretninger.

Slagelse lærde Skole: C. W. Elberling, I. Anmærkninger til Q. Horatius Flaccus's tredie og fjerde Brev i første Bog. II. Skoleefterretninger.

Sorø Academies Skole: E. F. Bojesen, I. Locorum philologicorum fasciculus primus. II. Skoleefterretninger.

Det von Westenske Institut: H. G. Bohr, Skoleefterretninger.

Viborg Kathedralskole: I. E. Wolle, Om Opgaver til Udarbeidelse i Modersmaalet ved Examen Artium og de udvidede Skolers Afgangsexamen. II. F. C. Olsen, Skoleefterretninger.

Vordingborg lærde Skole: F. Lange, Skoleefterretninger.

Besseſtad lærde Skole: I. B. Gunnlaugsson, Leidarvísir til að þekkja stjörnur. Sídari parturinn. II. J. Jónsson, Skólaſhýrſla.

Flensborg lærde Skole: *H. Koester*, Commentationis de scoliis fasciculus I.

Haderslev lærde Skole: P. Volquardsen, Ueber den angeblichen Unterſchied der Partikeln *κέν* und *ἄν*.

Husum lærde Skole: Schreiter, Einige Bedenken über die Maturitätsprüfungen.

Slesvig Domskole: *J. P. A. Jungclaussen*, Andeutungen über locale Anſchauungen in der Sprache.

Altona Gymnaſium: *J. H. C. Eggers*, Ueber den urſprünglichen Gebrauch der griechiſchen Präpoſitionen.

Glückſtadt lærde Skole: J. F. Horn, Die begriffliche Entwickelung der Redetheile.

Kiels „Stadtſchule:" L. Meyn, Holſteiniſche Geſchiebe. I. Asphalt in Granit.

Meldorf lærde Skole: *Kolster*, De adornata Oedipodis Colonei scena.

Plöns lærde Skole: Sørensen, Ueber die Ungewißheit der Geſchichte des heidniſchen Dänemarks.

Programmerne fra Kongeriget Preussens Gymnasier og andre høiere Dannelsesanstalter.

Diſcipelbibliotheket har ſiden den ſidſt meddeelte Beretning om ſamme (Skoleefterr. f. 1845—1846 S. 46) modtaget en Tilvæxt af de fleſte af Walter Scotts Romaner, af J. L. Heibergs ſamlede Skrifter, Carl Bernhards

Krønifer fra Chriſtian den Andens Tid og H. C. Anderſens nye Eventyr.

II. Skolens naturhiſtoriſke Samling, hvis zoologiſke Afdeling for ſtørſte Delen er anſkaffet ved den for nylig afholdte Auction over den naturhiſtoriſke Forenings Naturalier, har for Tiden følgende Indhold:

1. Til **Menneſkets** Naturhiſtorie henhørende:

Et Skelet af et fuldvoxent Menneſke. En præpareret Arm med injicerede Arterier. Nogle Præparater til Oplysning om Øret's Anatomie (ved Prof. **Eschricht**).

2. Til **Dyrerigets** Naturhiſtorie henhørende:

A. Pattedyr.

a. **Oſteologiſke Præparater**: Et Skelet af en Kat. — Kranium af en Hund, af en Ræv, af en Kanin, af et Raadyr, af en Delphin (Grinden ved Prof. **Steenſtrup**). — Fødderne af et Raadyr og af en Dværg-Antilope. — Et Horn af et Elsdyr og af en Kronhjort. — Et Stykke af en Narhvaltand.

b. **Udſtoppede Pattedyr**: Hylobates leuciscus. — Macacus nemestrinus. — Cebus apella. — Vespertilio (sp.?)*). — Phyllostoma (sp.?). — Erinaceus Europæus. — Felis lynx. — Canis vulpes. — Canis lagopus. — Paradoxurus typus. — Mustela martes. — Mustela erminea. — Meles taxus. — Phoca Grönlandica (adult. et pull.) — Pteromys nitida.

---

*) Paa Grund af Samlingens nylige Anſkaffelſe har der endnu ikke været Tid og Leilighed til en Reviſion eller nøiere Artsbeſtemmelſe ved flere Gjenſtande. Artens sieblikkelige Ubeſtemthed er paa hvert Sted betegnet ved (sp.?).

— Sciurus vulgaris. — Mus decumanus. — Mus musculus. — Hypudæus rutilus.

B. Fugle.

a. Osteologiske Præparater: Et kunstigt Skelet af en Svane. — Et Skelet af en Due. — Enkelte Kranier.

b. Udstoppede Fugle: Cathartes percnopterus. — (Hoved, Fod og Vinge af Haliaetos albicilla). — Falco Islandicus. — F. nisus. — F. milvus. — F. buteo. — Circus cyaneus. — Surnia Bubo. — S. Otus. — Strix flammea. — Strix noctua. — Podargus cornutus. — Caprimulgus punctatus. — Cypselus murarius. — Hirundo rustica. — Psittacus (sp.?). — Ps. pullarius (?). — Palæornis (sp.?). — Pteroglossus Bailoni. — Rhamphastos (sp.?). — Cuculus canorus. — Crotophaga ani. — Galbula viridis. — Trogon oreskios. — Yunx torquilla. — Picus Martius. — P. minor. — P. dimidiatus. — Sitta Europæa. — Tichodroma muraria. — Upupa epops. — Nectarinia promerops. — Trochilus eurinomus. — Tr. albicollis. — Tr. (sp.?). — Cæreba cyanea. — Merops apiaster. — Alcedo ispida. — A. omnicolor. — Corvus frugilegus. — Pica Germanica. — P. cyanopogon. — Garrulus glandarius. — Nucifraga caryocatactes. — Pyrrhocorax alpinus. — Coracias garrula. — Cassicus cristatus. — C. hæmorrhoeus. — C. (sp.?). — Eulabes religiosa. — Oriolus galbula. — O. Baltimore (?). — Myophorus metallinus. — Bombycilla garrula. — Sturnus unicolor. — Turdus musicus. — T. pilaris. — T. migratorius. — T. (sp.?). — Lamprotornis morio. — Lanius minor. — L. rufus. — Cinclus aquaticus. — Tyrannus (sp.?). — Procnias ventralis. — Pipra pareola. — P. (sp.?). — Muscicapa atricapilla. — M. turdina. — M. monacha. — M. (sp.?). — Sylvia rubecula. —

S. phoenicurus. — Regulus ignicapillus. — Saxicola oenanthe. — Anthus pratensis. — Motacilla flava. — M. alba. — Parus major. — P. pendulinus (og dens Rede). — Alauda cristata. — A. calandra. — Emberiza nivalis (i Sommer- og Vinterdragt). — Emberiza citrinella. — Todus olivaceus. — Tanagra tricolor. — T. (sp.?). — Fringilla coelebs. — Fr. spinus. — Fr. serinus. — Fr. oryzivora. — Loxia curvirostra. — Dacnis cayana. — Tetrao urogallus. (mas et femina). — T. tetrix. — Lagopus alpinus (Sommer-, Vinter- og Overgangsdragt). — Coturnix dactylisonans. — Perdix (sp.?). — Columba passerina. — C. (sp.?). — Otis tarda. — Oedicnemus crepitans. — Charadrius pluvialis. — Hæmatopus ostralegus. — Scolopax gallinago. — Tringa pugnax. — Totanus fuscus. — Pelidna maritima. — Limosa melanura. — Phalaropus hyperboreus. — Numenius phæopus. — Recurvirostra avocetta. — Ibis falcinellus. — I. religiosa. — I. rubra. — Tantalus ibis. — Platalea leucorodia. — Ardea stellaris. — A. cinerea. — A. cinnamomea. — Ciconia nigra. — Rallus aquaticus. — Gallinula porzana. — Crex pratensis. — Porphyrio antiquorum. — Fulica atra. — Podiceps cristatus. — Colymbus glacialis. — C. septentrionalis (forœret af Adj. Lundahl). — Uria troile. — U. grylle. — Mergulus alle. — Mormon fratercula. — Alca torda. — Aptenodytes Patagonica. — Sula alba. — Carbo graculus. — C. cormoranus. — Sterna hirundo. — Larus ridibundus. — L. marinus. — L. argentatus. — Lestris parasitica. — Lestris cataractes. — Procellaria glacialis. — Cygnus musicus. — Anser cinereus. — Anas crecca. — A. querquedula. — A. spectabilis. — Clangula Barrowii. — Haretda glacialis. — Somateria mollissima. — Mergus merganser. — M. serrator (mas et femina.)

C. Krybdyr.

a. Udstoppede Krybdyr og tørre Dele: Testudo græca. — Begge Skjoldene af samme Dyr. — Emys serrata. — Varanus timoriensis. — Iguana tuberculata. — Dryophis (sp.?). — Kranium af en stor Giftslange (foræret af Regimentschirurg Christens). — En Snogeham.

b. Krybdyr (ell. enkelte Dele af dem) i Spiritus: Chelonia midas (Unge). — Ameiva vulgaris. — Algira barbarica. — Lacerta stirpium (fl. Exempl.) — L. vivipara. — Calotes cristatellus. — Draco Daudinii. — Anolius (sp.?). — Platydactylus muralis. — Hemidactylus mabouia. — H. frenatus. — H. marginatus. — Polychrus marmoratus. — Chamæleo vulgaris. — Gongylus ocellatus. — G. Spixii. — Anguis fragilis (flere Expl.) — Tortrix eryx. — Coronella (sp.?). — C. Meremmii. — Xenodon severus. — Coluber leopardinus. — C. (sp.?). — Herpetodryas carinatus. — Psammophis Antillensis. — Dendrophis liocercus. — Tropidonotus natrix (flere Expl.) — T. vittatus. — Elaps corallinus (foræret af Regimentschirurg Christens). — Hoved og Hals af Naja tripudians (af Samme). — Vipera berus. — Cystignatus ocellatus. — Bombinator igneus. — Hyla viridis. — Hyla (sp.?) (af Samme). — H. bilineata. — Bufo calamita. — B. scaber. — B. biporcatus. — B. variabilis. — Salamandra atra. — Triton cristatus (flere Expl.) — T. punctatus. — Æg og Larver af Frøer og Salamandre.

D. Fisk.

a. Skeletter og enkelte tørre Dele: Skelet af en stor Torsk. — To Save af to forskjellige Arter af Pristis (ved Prof. Steenstrup).

b. Udſtoppede og tørrede Fiſke: Trigla hirundo. — Cottus gobio. — Scomber scombrus. — Genus Lophio aff. — Gadus Callarias. — Pleuronectes 2 sp. — Cyclopterus lumpus. — Echineis remora. — Hippocampus brevirostris. — Syngnathus (sp.?). — Diodon (sp.?). — Ostracion quadricornis. — O. (sp.?)

c. Fiſke i Spiritus: Perca fluviatilis. — Labrax lupus. — Serranus (sp.?). — Trachinus radiatus. — Tr. draco. — Mullus barbatus. — Trigla hirundo. — Dactylopterus volitans. — Cottus scorpius. — Scorpæna porcus. — Gasteroteus (flere Expl.) — Pagrus (sp.?). — Pagellus (sp.?). — Scomber scombrus. — Naucrates ductor. — Caranx trachurus. — Mugil (sp.?). — Blennius (sp.?). — Gunellus vulgaris. — Zoarces viviparus. — Gobius maculatus. — Callionymus dracunculus. — Labrus (sp.?). — Crenilabrus (sp.?). — Scarus (sp.?). — Cyprinus gibelio. — C. gobio. — C. alburnus. — Abramis (sp.?). — Cobitis fossilis. — Leuciscus (sp.?). — L. aspius. — Belone vulgaris. — Scomberesox Camperi. — Exocoetus volitans. — Salmo salar. — S. trutta. — S. fario. — S. (sp.?). — Osmerus eperlanus. — Clupea harengus. — Cl. sprattus. — Gadus brosme. — G. minutus. — G. (sp.?). — Lota vulgaris. — Pleuronectes maximus. — Lepadogaster (sp.?). — Cyclopterus spinosus. — Muræna conger. — Ammodytes tobianus. — Syngnathus (sp.?). — Hippocampus (sp.?). — Ostracion triqueter. — Accipenser sturio. — Scyllium catulus. — Torpedo (sp.?). — Petromyzon marinus. — Myxine glutinosa.

E. Leddyr.

a. Tørrede Leddyr.

I. Kruſtaceer: Af Brachyura 8 forſkjellige Arter; af Macroura 2.

2. Insekter: *a.* Tvende Piedestaler med 18 Skuffer i hver, hvori en meget betydelig, tildeels velbestemt Samling af alle Ordener (Coleoptera og Lepidoptera stærkest repræsenterede; desuden i en enkelt Skuffe nogle tørrede Arachnider).

β. En lille Samling af henved 400 Arter (fortrinsviis indenlandske), der er en Gave til Skolen af forhenværende Discipel F. C. H. E. Tobiesen.

b. Leddyr i Spiritus: Scorpio Afer (foræret af Regimentsch. Christens). — Scolopendra morsitans. — Paguri sp. plures. — Idoteæ sp. plures. — Caprella grandis. — C. septentrionalis. — Gammari sp. plures. — Balanus (sp.?). — Otion Cuvieri. — O. (sp.?). — Diadema balænaris (paa et stort Stykke af en Hvalhud). — Serpula (sp.?). — Arenicola piscatorum. — A. sp. plures. — Forskjellige Helminther.

F. Bløddyr.

a. Tørre Dele: Konchylien af Nautilus Pompilius. — En Samling Konchylier af henved 50 Arter (ikke bestemte). —

b. Bløddyr i Spiritus: Loligo vulgaris. — L. sagittata. — Sepia officinalis. — Unio. — Anadonta. — Mytilus edulis.

G. Plantedyr.

a. Tørrede Dyr og tørre Dele: 6 forskjellige Arter af Asterias. — 10 forskjellige Skaller af Echinus. — 15 Stykker forskjellige Arter Koraller.

b. Plantedyr i Spiritus: Holuthuriæ sp. plures. — Alcyonium (sp.?).

3. Til **Planterigets** Naturhistorie henhørende:

a. Tørrede Planter og Plantedele: Et Herbarium af henved 500 Planter, saavel inden- som udenlandske (ved

E. Petit). — Petits Samling af Danmarks officinelle Planter. — Henved 50 forskjellige Frugter. —

b. Plantedele i Spiritus: Frugter af Amygdalus, Myristica moschata, Anacardium occidentale, Zamia o. s. v.

4. Til **Mineralriget** henhørende:

En ældre Samling af Mineralier. — En Ditto, foræret til Skolen af const. Lærer, Candidat Petersen.

III. Af physiske Apparater besad Skolen allerede enkelte før Naturlære igjen blev ved Reformen indført som Disciplin. Den nuværende udvidede Samling, som fremdeles vil blive forøget, bestaaer af følgende Numere, af hvilke de ældre ere betegnede med *.

* En Kasse med adskillige Vægtstænger, Tridser, Vinder o. s. v. af Træ. — * To Æsker med Vægtlodder. — En Ditto med justerede Ditto. — * En Vægtstang af Messing. — En Vægt, som tillige kan tjene til hydrostatisk Vægt, med en Cylinder i Hylster. — * En chinesisk Bismer. — Cardans Lampe. — Archimedes's Skrue. — Pascals Vaser efter Haldats Construction med 3 Glas. — 2 sammenhavende Rør med Stempler. — 2 Flydevægte. — *Nicholsons Flydevægt. — En Cartesianst Djævel med Glas. — Ørsteds Vandsammentrykkings-Apparat. — Ørsteds Haarrørs-Apparat. — Et Barometer med Spids-Indstilling. — * Et Dobbeltbarometer. — * En Luftpumpe med 2 Klokker og en Cylinder til at vise Faldet i det lufttomme Rum. — * De Magdeburgske Halvkugler. — *Et Glas med Blære til at sprænge over det lufttomme Rum. — * Et Ditto med Ditto til at vise Luftens Udvidekraft. — *En Heronskugle. — 2 Høverter. — En Trykpumpe med Sugrør og Stigrør. — Atwoods Faldmaskine. — En Centrifugalmaskine med Tilbehør og en Seebecks-Skive med Hul-

ler og Tænder. — Mariottes Stødmaskine med 5 store og 1 lille Kugle. — En Marmorplade med Elfenbeenskugle. — Et Glas til at vise Vandets Udstrømning. — Et elliptisk Kar til at vise Bølgernes Interferens. — Chladnis Tonemaaler. — Et Monochord. — 2 Messingplader og 4 Glasplader til Klangfigurer med tilhørende Bue. — En Viinaandlampe med dobbelt Lufttræk. — En lille Ditto. — En Flaske med Ovægsølv. — *Et gammelt Jernstativ. — Et Differentialthermometer. — Daniells Hygrometer. — *Saussures Ditto. — *Et Kryophor. — *Et Compressionsfyrtøi. — *En Elektriseermaskine med et Batteri af 4 Elementer og forskjellige gamle Leidner-Flasker. — Et Elektrophor. — Et Panelektrikon. — Et galvanisk Batteri med 6 platinerede Elementer. — *En liden Qvadrant paa Stativ. — *Et Compas. — *En naturlig Magnet. — *En Hesteskо-Magnet (gammel).

Regnskabsvæsenet.

I. A—D. Skolens forskjellige Regnskaber. II. Skolebenificier og andre Stipendier.

A. Skolens almindelige Regnskab.

I. Indtægt.

	Rbd.	ß
1. Kassebeholdning efter Regnskabet for 1845	186.	67.
2. Refusion fra Finantserne	25.	48.
3. Renter af Skolens Capitalformue	495.	16.
4. Jordebogs-Indtægter i Korn og Penge	3,942.	35.
5. Indtægter af Kirker og Præstekald i Korn og Penge.	1,488.	87.
6. Samtlige Skolecontingenter (Skolepenge, Brændepenge, Indskrivningspenge, Testimonier)	6,320.	64.
Lateris	12,459.	29.

		Rbd.	ß
	Transport	12,459.	29.
7.	Bidrag fra Universitetet	30.	=
8.	Børnehusets Afgift	500.	=
9.	Jord-, Sang- og Copulationspenge	2,321.	88.
10.	Privatistpenge	490.	=
11.	Ubestemte og extraordinaire Indtægter (solgte Charakteerbøger)	34.	80.
12.	Indkomne Restancer efter ældre Regnskaber	32.	21.
	Summa Indtægt	15,868.	26.

II. Udgift.

1.	Faste Gager, Tillæg og Gratificationer				7,487.	28.
2.	Udgifter til Timeunderviisning				2,106.	48.
3.	Pensioner				400.	=
4.	Udgifter*) til Bibliotheket og videnskabelige Apparater				847.	=
5.	Udgifter**) til Bygningers og Inventariets Vedligeholdelse				644.	50.
6.	Udgifter til Brændsels- og Belysningsfornødenheder				571.	4.
7.	Skatter og Afgifter				147.	72.
8.	Udgifter ved Regnskabsføringen				350.	=
9.	Afgift til 4 Kirkeskoler for Sangvicariering				480.	=
10.	Forskjellige tilfældige Udgifter:					
	a. Skoleopvartning	150	Rd.	= ß		
	b. Reengjøring	110	—	20 –		
	c. Porto, Protokoller, Skrivematerialier og Afskrivning	198	—	86 –		
	d. Programmer og Skolehøitideligheder	324	—	78 –		
	e. Andre Udgifter	9	—	12 –		
					793.	4.
11.	Gageforskud. Alt refunderet				=	=
12.	Afgivet Overskud til den almindelige Skolefond				1,853.	56.
	Lateris				15,680.	70.

*) Foruden 15 Rbd. 19 ß, der ere overførte til Regnskabet for 1847.

*) Cfr. Stipendieoverskudsfondens Regnskab.

		Rbd.	ß
	Transport	15,680.	70.
13.	Indtægter og Udgifter efter Decision til tidligere Regnskaber	24.	19.
	Summa Udgift	15,704.	89.
	Kassebeholdning ultimo 1846	163.	33.
	Balance	15,868.	26.

Ad A. Contoen for Bibliotheket og de videnskabelige Apparater.

I. Indtægt.

1.	Renten af den Bibliotheket tilhørende, hos Magistraten indestaaende Capital, 1,075 Rbd.	43.	=
2.	Tilskud fra Skolekassen	862.	19.
		905.	19.

II. Udgift.

1.	Udgifter vedkommende Bibliotheket	365.	19.
2.	Udgifter til naturvidenskabelige Apparater	450.	=
3.	For Samlingens Conservation i 1846	50.	=
4.	For Locale til Samlingen for 2det Halvaar 1846 .	40.	=
		905.	19.

B. Stipendiefondens Regnskab.

I. Indtægt.

1. Fonden eiede ultimo 1845:

a.	en hos Kjøbenhavns Magistrat indestaaende og af samme administreret Capital	13,500 R.	
b.	en kongl. Obligation Nr. 50 (det D. A. Meyerske Legat)	2,500 —	
c.	Priispenge-Obligation Nr. 979 . .	100 —	
		16,100.	=
	Lateris	16,100.	=

	Rbd.	ß
Transport	16,100.	⸗
d. Contant Beholdning	46.	38.
2. Renter af Capitalerne 16,100 Rbd. for et Aar til 11te Decbr. 1846	644.	⸗
3. Ditto af Legatum Bartholini for 1846	3.	95.
Summa Indtægt	16,794.	37.

II. Udgift.

1. Ifølge den af Directionen under 15de November 1845 approberede Fordeling af Beneficierne ved Skolen i Skoleaaret til 30te September 1846, ere de 21 Disciple bevilgede Stipendier, der alle skulle oplægges, overførte til Oplagskassens Regnskab med .		570.	⸗
2. Saldo til 1847:			
a. Capital hos Magistraten	13,500 R.		
b. Kgl. Obligation Nr. 50	2,500 —		
c. Præmie-Obligation Nr. 979 . . .	100 —		
	16,100.	⸗	
d. Contant Beholdning ultimo 1846		124.	37.
Balance		16,794.	37.

C. Stipendieoverskudsfondens Regnskab.

I. Indtægt.

1. Fonden eiede ultimo 1845:		
a. 17 Stykker kgl. 4 pCt. Obligationer	21,000.	⸗
b. Contant Beholdning	142.	33.
2. Renter af 14 fornyede Obligationer paa 20,000 Rbd. for Tidsrummet fra 1ste September til 11te December 1845	222.	22.
3. Renter for et Aar til 11te December 1846 af samtlige Obligationer paa 21,000 Rbd.	840.	⸗
4. Solgt den kongelige Obligation Nr. 22,114 paa 300 Rbd.	316.	15.
5. Fra Oplagskassens Regnskab er overført som Restbeholdning for 3 af Skolen udgaaede Disciple	162.	⸗
Summa Indtægt	22,682.	70.

II. Udgift.

		Rbd.	ß
1.	Ifølge Directionens Resolution af 14de November 1846 udbetalt i Understøttelse til en Studerende . .	50.	=
2.	Ifølge kongelig Resolution af 5te Juni 1846 ere Udgifter til Bygningsarbeide ved Skolen i Aaret 1846 afholdte af denne Fond med et Beløb af . . .	1,466.	=
3.	Som Afgang i Capitalen debiteres den solgte longelige Obligation paa	300.	=
4.	Saldo til 1847:		
	a) 16 Stykker kongelige 4 pCt. Obligationer 20,700 R. = ß		
	b) Contant Beholdning . . . . . 166 — 70 -		
		20,866.	70.
	Balance	22,682.	70.

D. Oplagskassens Regnskab.

I. Indtægt.

1.	Oplagskassen eiede ultimo 1845:		
	a) 4 Stykker kongelige 4 pCt. Obligationer paa . .	1,200.	=
	b) Contant Beholdning	6.	52.
2.	Renter for 1 Aar til 11te December 1846 af de kongelige Obligationer	48.	=
3.	Modtagne Oplagspenge fra Odense Cathedralskole og Vordingborg nedlagte Skole	123.	38.
4.	Fra Stipendiefondens Regnskab overføres de i Skoleaaret til 30te September 1846 bevilgede Stipendier	570.	=
	Summa Indtægt	1,947.	90.

II. Udgift.

1.	Betalt Rest af Oplagspengene for en Dimittend fra 1845	23.	64.
2.	Udbetalt Oplagspenge til 6 fra Skolen dimitterede Studerende	469.	=
3.	Til Stipendieoverskudsfonden er overført Residuipenge for 3 af Skolen udgaaede Disciple	162.	=
	Lateris	654.	64.

		Rbd.	ß
	Transport	654.	64.
4.	Saldo til 1847*):		
	a) 4 Stykker kongelige 4 pCt. Obligationer 1,200 R. = ß		
	b) contant Beholdning . . . . . 93 — 26 –		
		1,293.	26.
	Balance	1,947.	90.

II. Efterstaaende Fordeling af **Skolens Beneficier** for indeværende Skoleaar blev, ifølge Rectors Indstilling, approberet af Directionen under 14de November 1846:

1. Høieste Stipendium, 50 Rbd. S., tillagdes Ingen.

2. Mellemste Stipendium, 35 Rbd. S., tillagdes Disciplene C. F. Ricard, H. Krabbe, B. C. W. L. Hjort, C. V. Using, F. C. E. Andersen, C. H. P. Dahl, C. G. Hansen og A. L. Hindenburg, Alt at oplægge.

3. Laveste Stipendium, 20 Rbd. S., tillagdes Disciplene T. H. Fürste, C. E. F. Reinhardt, L. F. Krunse, J. J. P. Rindom, L. V. A. Tidemand, G. F. V. L. Nielsen, H. G. Möller, B. Bloch, H. R. L. Jensen, H. E. T. Lippert, H. V. Birkerod, H. F. Jørgensen, F. P. J. Dahl og O. Hohlenberg.

4. Fri Undervisning bevilgedes Disciplene C. P. S. Ebbesen, J. M. Hansen, J. A. Holstein, T. E. Spang, V. T. Kall, S. C. J. Schyth, P. J. Johnsen, J. P. Malling, H. F. F. Nutzhorn, P. A. M. Tauber, V. T. Petersen, S. Spandet, J. Lund, L. J. A. C. Bergh, V. Oldenburg, T. H. Lange, P. A. D. Steenfeldt,

*) Anmærkning. Under Oplagskassens Formue er indbefattet det academiske Oplag for 24 Skolen f. T. frequenterende Disciple, stort 649 Rbd. 38 ß.

J. C. P. Wilse, samt, som extraordinaire Gratister, M. C. G. Thye, O. F. V. Nielsen, V. F. A. Berggreen, S. V. M. Schorn og C. G. Lange.

5. Underviisning mod nedsat Betaling bevilgedes Disciplene P. A. J. Plum, H. S. Smith, J. T. A. Ebbesen, C. J. Würtzen, P. E. Dreier, H. F. H. J. Petersen, C. A. Ring, J. C. T. Beck, M. C. Høyer, V. L. O. Thofte, P. H. Gjørup, K. P. L. Müllen og A. P. Dons.

Endvidere har Directionen under 23de Januar d. A. tilstaaet Disciplen C. V. Blichfeldt Underviisning mod nedsat Betaling, fra dette Skoleaars Begyndelse at regne.

Det Klarupske Legat, 16 Rbd. aarlig for hver Stipendiat, er for 1846 tilstillet Skolen den 22de Januar 1847 og fordeelt saaledes, at det for hele Aaret tillagdes Student C. M. Gregersen (dimitteret herfra forrige Efteraar) samt Disciplene C. F. Ricard, B. C. W. L. Hjort, C. V. Using og C. H. J. Dahl, hvorimod det alene for 1ste Halvaar tilfaldt den i October Maaned næstefter udmeldte Discipel C. C. F. Breede, og alene for 2det Halvaar Disciplen C. G. Hansen, som efter Rectors Forslag indtraadte i den vacante Plads, fra 1ste Juli f. A. at regne.

Ligeledes er samme Legat for første Halvdeel af indeværende Aar tilstillet Skolen den 29de Juni og fremdeles udbetalt til de ovenfor førstnævnte 4 Disciple tilligemed den sidstnævnte C. G. Hansen samt til Disciplen T. E. Spang, hvem dette Stipendium nu efter Forslag herfra er af Directionen for de Klarupske Stiftelser bleven bevilget istedetfor ovenanførte Student Gregersen.

Det Bornemann-Lasonske Legat, 10 Rbd. aarlig, er for indeværende Aar af Legatets Ephorus, Hr. Kammer-

herre Baron **Juel-Rysensteen**, efter Rectors Instilling, tillagt Discipel af 6te Classe **B. C. W. L. Hjort.**

I Henseende til det **Longomontanske** Legat, som efter dets Fundats kan nydes af en Discipel i Metropolitanskolen i 3 Aar og derefter af samme oppebæres i hans 2 første Universitetsaar, var den kongelige Direction under en desangaaende med Rector foranlediget Brevveerling bleven opmærksom paa, at Legatet, med Hensyn til en anden oprindelig Bestemmelse i Fundatsen, der i den hidtil vedtagne Praxis var bleven upaaagtet, ikke syntes, efter de forandrede Forhold, ganske at anvendes efter Fundators Hensigt, hvilken tydelig i Fundatsen tilkjendegives at gaae ud paa, at bemeldte Legat udelukkende skulde komme Saadanne tilgode, deels under deres Skolegang, deels under deres academiske Studeringer, der have lagt den første Grundvold for deres Dannelse i den daværende Skole i **Lemvig**, hvorfor det under de nuværende Forhold syntes at maatte forbeholdes Disciple eller Studerende fra **Lemvig** By eller Omegn, om man end iøvrigt vilde eftergive den Betingelse, at de skulde søge eller have søgt Metropolitanskolen *). Directionen indhentede i denne Anledning Consistorii Betænkning over, om det ikke maatte være rigtigt paa en eller anden, og da hvilken, Maade at bevirke en Forandring i Henseende til det oftnævnte Legat, og efter at have modtaget Consistorii Forslag i saa Henseende samt yderligere brevvexlet med det kongelige danske Cancellie, nedlagde Directionen allerunderdanigst Forestilling, hvorefter det behagede

*) Legatet er nemlig ifølge Fundatsen bestemt for en Person af **Lemvig** Skole, som, naar han „har fanget god Testimonium af sin Skolemester, at han dygtig er sine Studia ydermere at continuere, sendes hidover til **Kjøbenhavns** Skole og siden derudi sig flitteligen i Bogen øver, indtil han kan blive Studiosus in hac Academia".

Hans Majestæt Kongen under 22de Januar 1847 allernaadigst at resolvere saaledes:

„Vi ville allernaadigst have Fundatsen for det Longomontanske Legat til Kjøbenhavns Universitet af 1ste Decbr. 1643 nærmere modificeret derhen, at Legatets aarlige Rente skal bortgives til en Discipel i Metropolitanskolen, der er født i Lemvig By eller Omegn, og om hvem det er at vente, at han efter 3 Aars Forløb kan afgaae til Universitetet, hvor han da, efter i Skolen at have nydt Legatet i 3 Aar, fremdeles kan oppebære det i 2 Aar, hvorimod Legatets Renter, forsaavidt de ikke i Overeensstemmelse hermed kunne uddeles, blive at oplægge til Capitalens Forøgelse."

Ved under 13de Februar næstefter at communicere Rector denne allerhøieste Resolution tilføiede Directionen, at den maatte anse det for rigtigst, at Valget af Beneficiarius, forsaavidt nogen dertil qvalificeret Person findes i Metropolitanskolen, foretages af Consistorium efter Forslag af Skolens Rector.

Legatet, som i de to sidste Aar (1845—1846) er bleven nydt af en fra denne Skole dimitteret Student (s. Skoleefterr. for 1846 S. 54) har iaar, af Mangel paa den dertil fornødne Qvalification hos Skolens Disciple, ikke kunnet tillægges nogen af disse.

Af Skolens Stipendieoverskudsfond er, ifølge Indstilling og Directionens Resolution af 14de Novbr. 1846, en Understøttelse af 50 Rbd. tillagt Stud. juris C. W. J. N. Wallicк, som i 1843 herfra blev dimitteret.

Istedetfor Cand. philos., Klokker til Frue Kirke, J. M. H. Drum, der i sin tidligere Stilling som Universitetspedel tillige var Famulus quæsturæ ved Metropolitanskolen, er der af Directionen under 31te December 1846 gjennem Consistorium meddeelt Cand. philos. P. Blicher Constitution til indtil videre at fungere ved Skolen i fornævnte Egenskab.

Bilag 1.

№	Candidaterne.	Dansk.	Tydsk.	Fransk.	Latin (mundtlig).	Latin (skriftlig).	Græsk.	Hebraisk.	Religion.	Historie.	Geographie.	Arithmetik.	Geometrie.	Hovedcharakteer.
1.	O. T. Dreier.	Mg.	Ug.	Mg.	Ug.	Mg.	Ug.	Ug.	Ug.	Ug.	Mg.	Ug.	Ug.	Første Charakt. med Udmærkelse.
2.	C. S. Henrichsen.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Ug.	Mg.	Ug.	Mg.	Mg.	Ug.	Første Charakt.
3.	P. C. Müller.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	Ug.	Ug.	Mg.	Mg.	Ug.	Ug.	Første Charakt.
4.	F. J. A. C. Howitz.	G.	Mg.	G.	Mg.	G.	G.	Mg.*)	G.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Første Charakt.
5.	O. Siesby.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	G.	G.	Mg.	G.	G.	G.	Ug.	G.	Anden Charakt.
6.	C. F. Grove.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Første Charakt.
7.	C. N. Gregersen.	Mg.	Mg.	G.	G.	Tg.	G.	G.	Mg.	Mg.	G.	G.	Tg.	Anden Charakt.
8.	H. F. L. Lange.	G.	G.	G.	Tg.	G.	Tg.	G.	G.	Tg.	Tg.	Mg.	G.	Anden Charakt.

*) Græsk for Hebraisk.

Bilag III.

Fagene.	VI.	V.	IV. A	IV. B	III. A	III. B	II.	I.	Summa.
Dansk	2	2	2	2	3	3	5	5	24
Tydsk	2	2	2	2	2	2	5	6	23
Fransk	2	2	2	2	4	4	4	=	20
Latin	9	10	10	10	9	9	=	=	57
Græsk	5	6	5	5	=	=	=	=	21
Religion	2	2	2	2	2	2	3	3	18
Historie	3	3	3	3	3	3	3	2	23
Geographie	1	1	1	1	2	2	2	3	13
Mathematiske Disciplinær	4	4	4	4	4	4	4	4	32
Naturlære	2	=	=	=	=	=	=	=	2
Naturhistorie	2	2	2	2	2	2	3	3	18
Kalligraphie	=	=	1	1	2	2	3	4	13
Tegning	=	=	=	=	1	1	2	2	6
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2	16
	36	36	36	36	36	36	36	31	=
Gymnastik	2	2	2	2	2	2	2	2	=
Hebraisk	AogB hver 2	=	=	=	=	=	=	=	4
Summa af ugentlige Timer.	40	38	38	38	38	38	38	36	=

Timerne	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.
9—10.	VI. Cl. Latin. V. Cl. Latin. IV. Cl. A. Latin. IV. Cl. B. Historie. III. Cl. A. Latin. III. Cl. B. Dansk Stil. II. Cl. Historie. I. Cl. Regning.	VI. Cl. Latin. V. Cl. Latin. IV. Cl. A. Historie. IV. Cl. B. Latinsk Stil. III. Cl. A. Dansk Stil. III. Cl. B. Latinsk Stil. II. Cl. Fransk. I. Cl. Historie.	VI. Cl. Latinsk St V. Cl. Latinsk St IV. Cl. A. Latinsk St IV. Cl. B. Historie. III. Cl. A. Latinsk St III. Cl. B. Dansk. II. Cl. Geograph I. Cl. Regning.
10—11.	VI. Cl. Latin. V. Cl. Latin. IV. Cl. A. Latin. IV. Cl. B. Græsk. III. Cl. A. Historie. III. Cl. B. Mathematik. II. Cl. Regning. I. Cl. Tydsk.	VI. Cl. Græsk. V. Cl. Græsk. IV. Cl. A. Græsk. IV. Cl. B. Latinsk Stil. III. Cl. A. Naturhistorie. III. Cl. B. Latinsk Stil. II. Cl. Dansk Stil. I. Cl. Tydsk.	VI. Cl. Latinsk S V. Cl. Latinsk S IV. Cl. A. Latinsk S IV. Cl. B. Græsk. III. Cl. A. Latinsk S III. Cl. B. Mathema II. Cl. Dansk. I. Cl. Tydsk.
11—12.	VI. Cl. Tydsk. V. Cl. Græsk. IV. Cl. A. Dansk Stil. IV. Cl. B. Latin. III. Cl. A. Mathematik. III. Cl. B. Latin. II. Cl. Fransk. I. Cl. Dansk.	VI. Cl. Fransk. V. Cl. Latin. IV. Cl. A. Latin. IV. Cl. B. Græsk. III. Cl. A. Latin. III. Cl. B. Geographie. II. Cl. Tydsk. I. Cl. Naturhistorie.	VI. Cl. Græsk. V. Cl. Geograph IV. Cl. A. Naturhist IV. Cl. B. Mathema III. Cl. A. Tydsk. III. Cl. B. Latin. II. Cl. Fransk. I. Cl. Dansk.
12—1.	VI. Cl. Græsk. V. Cl. Mathematik. IV. Cl. A. Græsk. IV. Cl. B. Fransk. III. Cl. A. Kalligraphie. III. Cl. B. Historie. II. Cl. Dansk. I. Cl. Religion.	VI. Cl. Naturhistorie. V. Cl. Tydsk. IV. Cl. A. Mathematik. IV. Cl. B. Religion. III. Cl. A. Geographie. III. Cl. B. Fransk. II. Cl. Regning. I. Cl. Kalligraphie.	VI. Cl. Mathema V. Cl. Historie. IV. Cl. A. Tydsk. IV. Cl. B. Dansk St III. Cl. A. Fransk. III. Cl. B. Naturhist II. Cl. Religion. I. Cl. Geograph
1—2.	VI. Cl. Historie. V. Cl. Fransk. IV. Cl. A. Mathematik. IV. Cl. B. Kalligraphie. III. Cl. A. Religion. III. Cl. B. Tegning. II. Cl. Tydsk. I. Cl. Geographie.	VI. Cl. Mathematik. V. Cl. Naturhistorie. IV. Cl. A. Geographie. IV. Cl. B. Latin. III. Cl. A. Fransk. III. Cl. B. Religion. II. Cl. Tegning. I. Cl. Dansk Stil.	VI. Cl. Dansk St V. Cl. Mathema IV. Cl. A. Græsk. IV. Cl. B. Naturhist III. Cl. A. Historie. III. Cl. B. Fransk. II. Cl. Kalligrap I. Cl. Religion.
2—3.	VI. Cl. Naturlære. V. Cl. Religion. IV. Cl. A. Fransk. IV. Cl. B. Mathematik. III. Cl. A. } Gymnastik. III. Cl. B. } II. Cl. } I. Cl. }	VI. Cl. } V. Cl. } Gymnastik. IV. Cl. A. } IV. Cl. B. } III. Cl. A. Mathematik. III. Cl. B. Tydsk. II. Cl. Naturhistorie. I. Cl.	VI. Cl. Naturhist V. Cl. Græsk. IV. Cl. A. Religion. IV. Cl. B. Latin. III. Cl. A. Tegning. III. Cl. B. Historie. II. Cl. Tydsk. I. Cl. Kalligrap
3—4.	Sang. Tenoristerne og Bassisterne.	VI. Cl. B. Hebraisk. Sang. Sopranisterne.	Sang. Ensembl

Torsdag.	Fredag.	Løverdag.	Timerne
Sl. Latin.	VI. Cl. Latin.	VI. Cl. Latin.	9—10.
Sl. Latin.	V. Cl. Latinſk Stiil.	V. Cl. Latin.	
Sl. A. Hiſtorie.	IV. Cl. A. Latinſk Stiil.	IV. Cl. A. Hiſtorie.	
Sl. B. Latin.	IV. Cl. B. Hiſtorie.	IV. Cl. B. Latinſk Stiil.	
Cl. A. Mathematik.	III. Cl. A. Latinſk Stiil.	III. Cl. A. Danſk.	
Cl. B. Latin.	III. Cl. B. Danſk.	III. Cl. B. Latinſk Stiil.	
Cl. Hiſtorie.	II. Cl. Geographie.	II. Cl. Hiſtorie.	
Cl. Regning.	I. Cl. Naturhiſtorie.	I. Cl. Regning.	
Sl. Græſk.	VI. Cl. Latinſk Stiil.	VI. Cl. Græſk.	10—11.
Sl. Græſk.	V. Cl. Latin.	V. Cl. Græſk.	
Sl. A. Græſk.	IV. Cl. A. Latin.	IV. Cl. A. Græſk.	
Sl. B. Latin.	IV. Cl. B. Græſk.	IV. Cl. B. Latin.	
Cl. A. Geographie.	III. Cl. A. Latin.	III. Cl. A. Mathematik.	
Cl. B. Latin.	III. Cl. B. Mathematik.	III. Cl. B. Latin.	
Cl. Danſk Stiil.	II. Cl. Kalligraphie.	II. Cl. Religion.	
Cl. Naturhiſtorie.	I. Cl. Tydſk.	I. Cl. Tydſk.	
Cl. Religion.	VI. Cl. Danſk.	VI. Cl. Geographie.	11—12.
Cl. Tydſk.	V. Cl. Mathematik.	V. Cl. Naturhiſtorie.	
Cl. A. Latin.	IV. Cl. A. Danſk.	IV. Cl. A. Latin.	
Cl. B. Græſk.	IV. Cl. B. Latin.	IV. Cl. B. Danſk.	
Cl. A. Latin.	III. Cl. A. Tydſk.	III. Cl. A. Latin.	
Cl. B. Franſk.	III. Cl. B. Latin.	III. Cl. B. Kalligraphie.	
Cl. Naturhiſtorie.	II. Cl. Franſk.	II. Cl. Tydſk.	
Cl. Danſk Stiil.	I. Cl. Hiſtorie.	I. Cl. Danſk.	
Cl. Tydſk.	VI. Cl. Franſk.	VI. Cl. Mathematik.	12—1.
Cl. Franſk.	V. Cl. Hiſtorie.	V. Cl. Hiſtorie.	
Cl. A. Latin.	IV. Cl. A. Mathematik.	IV. Cl. A. Religion.	
Cl. B. Mathematik.	IV. Cl. B. Geographie.	IV. Cl. B. Franſk.	
Cl. A. Religion.	III. Cl. A. Naturhiſtorie.	III. Cl. A. Hiſtorie.	
Cl. B. Kalligraphie.	III. Cl. B. Tydſk.	III. Cl. B. Naturhiſtorie.	
Cl. Regning.	II. Cl. Regning.	II. Cl. Danſk.	
Cl. Tydſk.	I. Cl. Religion.	I. Cl. Tegning.	
Cl. Mathematik.	VI. Cl. Hiſtorie.	VI. Cl. Hiſtorie.	1—2.
Cl. Danſk Stiil.	V. Cl. Religion.	V. Cl. Mathematik.	
Cl. A. Franſk.	IV. Cl. A. Naturhiſtorie.	IV. Cl. A. Tydſk.	
Cl. B. Tydſk.	IV. Cl. B. Mathematik.	IV. Cl. B. Religion.	
Cl. A. Latin.	III. Cl. A. Franſk.	III. Cl. A. Franſk.	
Cl. B. Religion.	III. Cl. B. Geographie.	III. Cl. B. Hiſtorie.	
Cl. Kalligraphie.	II. Cl. Tydſk.	II. Cl. Tegning.	
Cl. Tegning.	I. Cl. Kalligraphie.	I. Cl. Kalligraphie.	
Cl. } Gymnaſtik.	VI. Cl. Naturlære.	VI. Cl. Religion.	2—3.
Cl. } Gymnaſtik.	V. Cl. Græſk.	V. Cl. Danſk.	
Cl. A. } Gymnaſtik.	IV. Cl. A. Kalligraphie.	IV. Cl. A. Mathematik.	
Cl. B. } Gymnaſtik.	IV. Cl. B. Naturhiſtorie.	IV. Cl. B. Tydſk.	
Cl. A. Danſk.	III. Cl. A. } Gymnaſtik.	III. Cl. A. Kalligraphie.	
Cl. B. Mathematik.	III. Cl. B. } Gymnaſtik.	III. Cl. B. Franſk.	
Cl. Religion.	II. Cl. } Gymnaſtik.	II. Cl. Naturhiſtorie.	
Cl.	I. Cl. } Gymnaſtik.	I. Cl. Geographie.	
Cl. A. Hebraiſk.	VI. Cl. B. Hebraiſk.	VI. Cl. A. Hebraiſk.	3—4.
Sang. Altiſterne.	Sang. Begynderne.		

Schema

over Examinationens Gang ved den offentlige Examen i Metropolitanskolen fra den 16de til den 28de Juli 1847.

Ved den mundtlige Examen er for hver enkelt Prøve vedkommende Examinators Navn tilføiet.

II Classe er, paa Grund af dens betydeligere Discipelantal, i Dansk og Tydsk anfat til Examination under 2 forskjellige Afdelinger (A og B), af hvilke Afdelinger A indbefatter de Disciple, hvis Pladser i Classen, efter den for Juni Maaned afholdte Censur, falde paa de ulige Numere 1, 3, 5 o. s. fr., Afdelingen B de øvrige. Saaledes bestaaer:

II Classe A af Disciplene Chr. Møller, Wilse, E. Koch, H. Scharling, Esbensen, Gjørup, Høyer, Wilder, Løffler, Johnsen, Eskildsen, C. Bendz, Gutfeld, Lützau og Tetens;

II Classe B af Disciplene Lauritzen, C. Lange, Gylling, Berggreen, Thorsøe, S. Smith, V. Thoste, Schorn, Dons, Thielemann, Blichfeldt, J. Møller, Müllen, Sigersted og E. Jørgensen.

Skriftlig Examen.

Fredagen den 16de Juli.

9—12. Samtlige Classer Dansk Stiil; 3—6. De to øverste Classer Latinsk Version.

Løverdagen den 17de Juli.

9—12. VI Cl., V Cl., IV Cl. A og B, III Cl. A og B Latinsk Stiil.

9—11. II Cl. og I Cl. Regning skriftlig.

3—5. VI Cl. Fransk Version; 5—7. VI Cl. Tydsk Stiil.

Mundtlig Examen.

Onsdagen den 21de Juli.

VI Classes Læsestue	II Classes Læsestue.
8-11. VI Cl. Græsk. Overlærer **Birch.**	8-12½. V Cl. Mathematik. Candidat **Petersen.**
11-2. IV Cl. A. Naturhistorie. Bat.-Chir. **Petit.**	12½-2½. III Cl. A. Fransk. Professor **Borring.**
4-8. IV Cl. B. Latin. Adjunct **Krebs.**	4-7½. I Cl. Tydsk. Adjunct **Lunddahl.**

V Classes Læsestue.

8-12. II Cl. Religion. Adjunct **Jensen.**

12-2½. III Cl. B. Tydsk. Adjunct **Holbech.**

4-8. VI Cl. Historie. Overlærer **Esperſen.**

Torsdagen den 22de Juli.

VI Classes Læsestue.	II Classes Læsestue.
8-12. VI Cl. Latin. Rector.	8-12½. V Cl. Historie. Overlærer **Esperſen.**
12-3. IV Cl. A. Tydsk. Adjunct **Holbech.**	12½-3. IV Cl. B. Fransk. Professor **Borring.**
4-7. VI Cl. Tydsk. Adjunct **Holbech.**	4-8½. II Cl. Historie og Geographie. Adjunct **Sorterup.**

V Classes Læsestue.

8-12. IV Cl. A. Mathematik. Candidat **Petersen.**

12-3. III Cl. A. Naturhistorie. Bat.-Chir. **Petit.**

4½-7½. I Cl. Naturhistorie. Bat.-Chir. **Petit.**

Fredagen den 23de Juli.

VI Classes Læsestue.

8–12½. V Cl. Latin. Overlærer **Birch**.
1–3. VI Cl. A og B. Hebraisk. Adjunct **Krebs**.
4–6. II Cl. A. Dansk. Adjunct **Holbech**.
6–8. II Cl. B. Tydsk. Adjunct **Holbech**.

II Classes Læsestue.

8–12½. VI Classe. Mathematik. Candidat **Petersen**.
1–3. III Cl. B. Fransk. Professor **Borring**.
4–8. III Cl. A. Historie og Geographie. Adjunct **Sorterup**.

V Classes Læsestue.

8–12. III Cl. B. Historie og Geographie. Adjunct **Sorterup**.
12–3. I Cl. Religion. Adjunct **Jensen**.
4–7. IV Cl. B. Naturhistorie. Bat.-Chir. **Petit**.

Løverdagen den 24de Juli.

VI Classes Læsestue.

8–11½. III Cl. A. Latin. Candidat **Berg**.
11½–3. V Cl. Religion. Adjunct **Jensen**.
4–7. I Cl. Dansk. Adjunct **Lunddahl**.

II Classes Læsestue.

8–12. IV Cl. A. Historie. Overlærer **Esperſen**.
12–3. II Cl. Fransk. Professor **Borring**.
4–7. IV Cl. B. Græsk. Overlærer **Esperſen**.

V Classes Læsestue.

8–12½. VI Cl. Naturlære. Candidat **Petersen**.
1–3. IV Cl. A. Geographie. Adjunct **Sorterup**.
4–8. II Cl. Naturhistorie. Bat.-Chir. **Petit**.

Mandagen den 26de Juli.

VI Classes Læsestue.

8–12. V Cl. Græsk. Rector.
12–2½. VI Cl. Fransk. Professor Borring.
4–7½. VI Cl. Religion. Adjunct Jensen.

II Classes Læsestue.

8–12. IV Cl. B. Historie. Overlærer Esperſen.
12–3. IV Cl. A. Religion. Adjunct Jensen.
4–8. I Cl. Historie og Geographie. Adjunct Sorterup.

V Classes Læsestue.

8–10. II Cl. A. Tydsk. Adjunct Holbech.
10–12. II Cl. B. Dansk. Adjunct Holbech.
12–3. III Cl. B. Arithmetik. Candidat Peterſen.
4–7. V Cl. Naturhistorie. Bat.-Chir. Petit.

Tirsdagen den 27de Juli.

VI Classes Læsestue.

8–12. IV Cl. A. Latin. Adjunct Krebs.
12–3. III Cl. B. Naturhistorie. Bat.-Chir. Petit.
4–7. III Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.

II Classes Læsestue.

8–12. IV Classe B. Mathematik. Candidat Peterſen.
12½–3. IV Cl. A. Fransk. Professor Borring.
4–7. IV Cl. B. Tydsk. Adjunct Holbech.

V Classes Læsestue.

8–11. III Cl. A. Religion. Adjunct Jensen.
11–1. V Cl. Geographie. Adjunct Sorterup.
1–3½. III Cl. A. Tydsk. Adjunct Holbech.
4½–7. V Cl. Fransk. Professor Borring.

Onsdagen den 28de Juli.

VI Classes Læsestue.

8–11. III Cl. B. Latin. Candidat **Berg.**
12–3. V Cl. Tydsk. Adjunct **Holbech.**

II Classes Læsestue.

8–11. VI Cl. Naturhistorie. Bat.-Chir. **Petit**
11–2. IV Cl. A. Græsk. Overlærer **Esperſen.**
2–4. IV Cl. B. Geographie. Adjunct **Sorterup.**

V Classes Læsestue.

8–10. VI Cl. Geographie. Adjunct **Sorterup.**
10–1. IV Cl. B. Religion. Adjunct **Jenſen.**
1–4. III Cl. A. Arithmetik. Candidat **Peterſen.**

Samme Dag.

5–6. Sang. Organist **Berggreen.**
6–8. Gymnastik. Commandeersergeant **Meier** med Assistenter.

Torsdagen den 29de Juli om Formiddagen Kl. 8 prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple; Fredagen den 30te Juli afholdes Lærerforsamling i Anledning af Censuren; Løverdagen den 31te Juli Kl. 2 foretages Translocationen. Sommerferien varer fra 1ste til 31te August, og Onsdagen den 1ste September begynder Undervisningen for det nye Skoleaar.

Til at overvære den mundtlige Examen og Translocationen indbydes herved Disciplenes Fædre og Foresatte samt andre Skolens og Videnskabernes Velyndere.

Metropolitanskolen i Juli 1847.

B. Borgen.